

# آرامش در سبک زندگی اسلامی محقق می‌شود



هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و دوم | شماره ۱۱۰۱ | دوشنبه ۲۶ تیر ۱۴۰۲ | ۲۸ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ | ۱۷ جولای ۲۰۲۳ | ۱۶ صفحه

عزیز غضنفری **۲** سرمقاله  
وفاق ملی در برابر بیانیه خوانی‌ها

رضا صارمی **۳** دیدگاه  
بازی با کلمات

حسین جنجانی **۵** راهبرد  
صعود به قله ۲ میلیارد دلاری

# اتمام حجبت با تروریست‌ها

## سرلشکر باقری: عراق به فتنه‌گری گروهک‌ها خاتمه دهد

انقلاب اسلامی که به پیروزی رسید، برخی گروهک‌هایی که اسم خلق را به یدک می‌کشیدند؛ ولی همیشه رویه ضد مردمی داشته و دارند، سودای قدرت و تجزیه‌طلبی پیدا کردند. یکی از این حوزه‌ها گروه تجزیه‌طلبی کردستان بود. چند روزی از انقلاب اسلامی نگذشته بود که همین گروهک‌ها بسه پادگان‌های نظامی حمله کرده و برخی مراکز دولتی و حاکمیتی را به تسخیر خود درآوردند. این گروهک‌ها برخی راه‌های مواصلاتی را بسته و با تسلط بر چند شهر و روستا علم تجزیه‌طلبی را برافراشتند. علم تجزیه‌طلبی ای که در دوره پهلوی دوم از سوی فردی، مانند قاضی محمد برافراشته شده بود، به دست تجزیه‌طلبان این دوره افتاد.

اما جمهوری اسلامی که همیشه تکیه و پایگاه حمایتی خودش را در حمایت مردم از خود دیده، تلاش کرد این رویه انحرافی را با مذاکره و گفت‌وگو حل کند. شاید یکی از مهم‌ترین کتاب‌هایی که می‌تواند از تلاش دولت و حاکمیت روایت دست اول ارائه کند، «در کمین گل سرخ» زندگی‌نامه شهید صیادشیرازی است. این منابع دست اول نشان می‌دهند، چگونه نظام حاضر می‌شود در مقابل این درخواست‌ها نرزش نشان داده و خواسته‌های اصیل مردم کردستان را پوشش دهد و حل کند؛ اما سرکشی گروه‌هایی که اسم خلق را به یدک می‌کشند و همه رفتار و عملکردشان علیه مردم است، این مذاکره و گفت‌وگو را نپسندیده و پرچم تجزیه‌طلبی‌شان را علم کرده و نوشتند: «ما هرگز و در تحت هیچ شرایطی تا تحقق کامل

انقلاب دموکراتیک ایران به رهبری طبقه کارگر تن به خلع سلاح نخواهیم داد.»

هر چند در این بیانیه‌ها همه به اسم خلق تمام می‌شد؛ ولی هدف تکه و پاره کردن ایران بود. منابع تاریخی به درستی روایت می‌کنند که «هزاران تن از مردم و ساکنان شهرهای مهاباد، سقز و سردشت، به علت ناامنی‌هایی که توسط گروه‌های مسلح عزالدین حسینی و قاسملو به وجود آمده بود، محل سکونت خود را ترک کرده و به تبریز و ارومیه گریختند.» اینها همان مردمی بودند که نیروهای به ظاهر ضد امپریالیست به نام دفاع از خلق کرد! این چنین به آنها ستم روا می‌داشتند.

گروه‌های تجزیه‌طلبی که نتوانسته بودند خواسته‌های تجزیه‌طلبانه و ضد مردمی خود را تحقق ببخشند، دست در دست صدام گذاشته و رفیق گرمابه و گلستان رژیم بعث شدند. اسناد به درستی نشان می‌دهد، کسانی مانند جلال حسینی، ابراهیم مهدی، عبدالرحمان قاسملو، جعفر شفیعی... همه دست در دست صدام گذاشته تا با خودفروشی برای مبارزه با انقلاب اسلامی اسلحه دریافت کنند. تجزیه‌طلبی ای که جز با قرار دادن مردم در مقابل مردم و به ویرانه کشاندن مردم کردستان محقق نمی‌شد؛ به نام خلق و علیه خلق.

این گروه‌های تروریستی و تجزیه‌طلب در حالی از مردم کرد و خلق کرد دم می‌زدند که در برابر نسل‌کشی کردها به دست صدام و رژیم بعث عراق سکوت کردند. عراق در تیر و اسفند ۱۳۶۶ به سردشت و حلبچه حمله شیمیایی

کرد و چند هزار کرد ایرانی و عراقی شهید و مجروح شدند، اما کومله، دموکرات، حزب کمونیست ایران و دیگر گروهک‌ها هیچ واکنشی نشان ندادند.

اما پایان جنگ، پایان خیانت‌های این گروهک‌ها نبود. این گروه‌های تروریستی، منطقه شمال عراق را پایگاهی برای ضربه زدن به امنیت کردستان و تجزیه ایران قرار داده و در هر فراز و فرود سیاسی یا امنیتی به دنبال ناامن کردن ایران بودند. در این شرایط بود که در سال ۱۳۷۴ نیروی زمینی سپاه به فرماندهی سردار شهید حاج احمد کاظمی به این نتیجه رسیدند که باید سر این افعی را در خانه کوبید. حمله سال ۱۳۷۴ نیروی زمینی سپاه به پناهگاه‌های این گروهک‌ها در عمق ۱۵۰ کیلومتری خاک عراق این گروهک‌ها را به استیصال واداشت؛ چنانچه به قول سرلشکر باقری «آنها در خلال یک روز چندین بار پیام تسلیم دادند؛ اما حاج احمد می‌گفت اینها فریبکارند و ما باید به کار خود ادامه دهیم.»

هر چند این گروهک‌ها پای یک توافق را امضا کردند و دولت عراق، ساکنان اقلیم و آنها تضمین دادند که هیچ حرکت مسلحانه و شیطنت‌آمیزی علیه ایران و تمامیت ارضی آن نداشته باشند؛ اما باز هم بر سر مواضع خود نایستاده و به خلف وعده روی آوردند. رژیم بعث هر چند پایان پذیرفته بود، ولی این بار این گروه‌های تروریستی دم‌شان را دم صهیونیست‌ها بسته و پای صهیونیست‌ها را به شمال عراق و امنیت غرب ایران باز کردند.

تجزیه‌طلبان هر چند گاه و بیگاه به شیطنت‌هایی در مرز

دست می‌زدند؛ اما نقطه کانونی حرکت آنها در چند سال گذشته در اغتشاشات سال ۱۴۰۱ بود. نیروی زمینی سپاه با همکاری سایر مجموعه‌های نظامی و امنیتی گوشمالی خوبی را به این گروهک‌ها دادند. حرکت سال گذشته علیه این گروهک‌های تروریست نشان داد، سپاه و نظام جمهوری اسلامی به هیچ وجه از خیانت این گروه‌ها غفلت نخواهد کرد. بر همین اساس، دولت عراق، اقلیم کردستان و گروه‌های تجزیه‌طلب تعهد دادند که این تروریست‌ها دیگر خطایی نکنند و اسلحه خود را بر زمین بگذارند؛ اما تعهدات آنها به ثمر ننشست. بر همین اساس، سرلشکر باقری هفته گذشته به صراحت اعلام کرد: «تا شهریور ماه که زمان تعهد دولت عراق است، صبر می‌کنیم و امیدواریم که دولت عراق به مسئولیتش عمل کند، اما اگر این زمان بگذرد و اینها مسلح باقی بمانند و یا عملیاتی انجام دهند، قطعاً عملیات‌های ما علیه این گروه‌ها با شدت بیشتر تکرار خواهد شد.»

موضع‌گیری سرلشکر باقری نه اعلام موضع یک نظامی ارشد، بلکه راهبرد کلی نظام است. ما با کشور دوست و برادر عراق در دوره سخت داعش دست برادری دادیم و امروز همان برادری پابرجاست؛ اما اجازه نمی‌دهیم ایران از خاک یا نیروی نظامی هیچ همسایه‌ای مورد تعرض قرار بگیرد. کانون فتنه در هر خاکی باشد، بی‌شک مورد برخورد قرار خواهد گرفت. عقلانی آن است که این کانون‌های بحران قبل از برخورد جمع شوند.



## سیاست صفر و صدی نیست



## علمداران جهاد تبیین حیات در هیئت



اکبر معصومی

کارشناس بین‌الملل

در دهه‌های اخیر، کریدورها اهمیت دوچندانی یافته‌اند، به گونه‌ای که به جرئت می‌توان گفت، بیشتر کشورها به دنبال ایجاد ریل اتصالی در راستای منافع اقتصادی - امنیتی خود هستند. بر این اساس، کشورهای غرب آسیا در کانون توجه کشورهای بزرگ، به ویژه چین، هند، روسیه و... قرار گرفته‌اند. جمهوری اسلامی ایران با توجه به موقعیت ژئوپلیتیکی که دارد، از لحاظ کریدور، شاه کلید وصل غرب به شرق به شمار می‌آید. در این بین، برخی کشورها تلاش می‌کنند موقعیت کریدوری خود را تقویت کنند و از این رو بخشی از اختلافات و برخی منازعات در صحنه بین الملل در این راستا قابل تجزیه و تحلیل است. در این شرایط، جمهوری اسلامی ایران باید در مرحله اول از موقعیت خود و شرایط پیش آمده به بهترین نحو ممکن استفاده کند و در مرحله دوم مبدع موقعیت‌های جدید از طریق دیپلماسی فعال برای فعال‌سازی و تنوع‌بخشی به کریدورهای کشورمان با همسایگان باشد. تعریف منافع مشترک با تک‌تک همسایگان می‌تواند گرایش کشورها به تهران را بیشتر کند و از نقش مخرب دیگر کشورها بکاهد. یکی از کشورهای ایران می‌تواند شرق به غرب را از طریق ایران متصل کند، کشور افغانستان است. هرات به عنوان قطب اقتصادی افغانستان و یکی از شهرهای عمده تجاری این کشور، به دلیل داشتن امنیت قوی، بستری بکر برای سرمایه‌گذاری به شمار می‌آید. احداث کریدور ریلی چین-افغانستان - ایران و ورود نخستین قطار به ایستگاه روزنک در ولایت هرات می‌تواند نخستین گام برای اتصال ریلی شرق و غرب آسیا باشد.

بر همین اساس، نماینده وزیر راه و شهرسازی در امور زیربنایی گفت: «بر اساس توافق همکاری مشترک اداره خط آهن و کنسرسیوم توسعه ریلی افغانستان و ایران، دو طرف بر اهمیت احداث کریدور ریلی چین-افغانستان-ایران توافق دارند و پیگیری‌های لازم از سوی دو کشور برای جذب سرمایه‌گذاری و مشارکت چین انجام می‌شود. به گفته میرشفیق، این خط ریلی برای تجارت ایران و افغانستان راهبردی است و سالانه ظرفیت جابه‌جایی ۵ میلیون تن کالا و یک میلیون مسافر را میان دو کشور ایجاد می‌کند.

راه‌آهن خواف - هرات به طول ۲۲۲ کیلومتر شامل چهار قطعه است که بخش واقع در ایران (قطعه یک و دو) جمعاً به طول ۶۷ کیلومتر از خواف تا مرز شمتیغ در استان خراسان رضوی واقع شده است. در ادامه قطعات سوم و چهارم در کشور افغانستان واقع است که قطعه سوم آن به طول ۷۲ کیلومتر از مرز شمتیغ تا ایستگاه روزنک ادامه می‌یابد و قطعه ۴ آن نیز از ایستگاه روزنک تا شهر هرات به طول ۷۶ کیلومتر است. کریدور ریلی چین-افغانستان-ایران می‌تواند بخشی از ارزش انحصاری کریدور ترانس خزر را از ترکیه بگیرد و عملاً در کریدورهای میانی شرق-غرب رقیب جدی برای مسیر انحصاری ترکیه خواهد بود. انتظار می‌رود در وضعیت کنونی دولت فرصت پیش آمده را بتواند به بهترین نحوه ممکن برنامه‌ریزی کند.

# وفاق ملی در برابر بیانیه‌خوانی‌ها

تحلیلی بر موضع‌گیری غلط روسیه درباره جزایر سه‌گانه و آدرس اشتباه غرب‌گرایان



عزیز غضنفری

عضو شورای  
سیاست‌گذاری صبح صادق

موضع‌گیری روسیه درباره جزایر سه‌گانه از مهم‌ترین وقایع هفته گذشته به شمار می‌آید. در بخشی از بیانیه پایانی نشست مشترک وزیران خارجه روسیه و شش کشور جنوب خلیج فارس (کویت، عربستان سعودی، امارات، قطر، بحرین و عمان) در مسکو آمده است: «وزیران خارجه شرکت‌کننده در نشست از تلاش‌ها و ابتکارات دولت امارات برای حل اختلاف بر سر مسئله جزایر سه‌گانه از طریق مذاکرات دو جانبه یا دادگاه بین‌المللی بر پایه حقوق بین‌الملل و منشور سازمان ملل متحد حمایت می‌کنند.» در این میان، برخی افراد و گروه‌های سیاسی این رخداد را نتیجه دوری از روابط با غرب و افتادن در دام روسیه دانستند و گفتند و نوشتند که از اول پیش‌بینی می‌شد، شرق‌گرایی دولت کنونی نتیجه‌ای جز این نخواهد داشت. در این باره توجه به چند نکته درخور اعتناست:

۱ همان‌گونه که پداسست در این بیانیه، مالکیت جزایر سه‌گانه متعلق به امارت اعلام نشده یا حاکمیت امارات بر جزایر تأیید نشده است؛ بلکه موضوع جزایر به منزله یک اختلاف اعلام شده است و خواستار حل این اختلاف شده‌اند. هر چند جمهوری اسلامی ایران، حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه را امری روشن و قطعی می‌داند و اصولاً مذاکره بر سر تمامیت ارضی و سرزمینی خود را هیچ‌گاه و با هیچ کشور و سازمان جهانی نخواهد پذیرفت.

۲ دولت سیزدهم از کنار این موضع‌گیری نادرست دولت روسیه به سادگی نگذشت و دفاع از منافع ملی را تحت‌الشعاع

همکاری‌های ایران و روسیه قرار نداد. اعتراض شدید دستگاه‌های رسمی کشور و حتی عناصر سیاسی جناح اصول‌گرا و خاصه احضار سفیر روسیه نشان داد، سیاست‌گرایش به شرق و توسعه روابط با روسیه موجب نمی‌شود، به موضوع تمامیت ارضی کشور خدشه وارد شود.

۳ برخی از افراد و گروه‌های رادیکال سیاسی، خوب می‌دانند که همه دولت‌ها در عین حال که زمینه‌های اشتراک منافع دارند و بر سر آنها همکاری می‌کنند، اما در عین حال در زمینه برخی مسائل نیز اختلاف نظر دارند. این خصلت روابط بین‌الملل است و منحصراً به ایران و روسیه نیست، بلکه حتی بین نزدیک‌ترین نظام‌های سیاسی غرب نیز سطحی از تفاوت دیدگاه در عرصه‌های گوناگون وجود دارد. برای نمونه، در حالی که ایران و روسیه در بحران سوریه با همدیگر در حال همکاری بودند، اما در بحران یمن بین آنها اختلاف‌نظر وجود دارد و در این پرونده نگاه روسیه به عربستان نزدیک است.

۴ ایران در عرصه روابط خارجی سطحی از همکاری‌ها را با روسیه به جریان انداخته است، اما این سبب نشده از مواضع اصولی خود دست بردارد. به همین دلیل هیچ‌گاه الحاق شبه‌جزیره کریمه، دوتسک، لوهانسک، زاپورژیا و خرسون به روسیه را به رسمیت نشناخته است. ایران حتی در اسفند ۱۴۰۱ با قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد که در چارچوب آن از روسیه خواسته شده تا حمله به اوکراین را پایان داده و نظامیان را از خاک این کشور خارج کند، مخالفت نکرد. بیان این مصادیق از این منظر اهمیت دارد که در نظر گرفته شود، گزاره افتادن ایران در بازی روسیه به هیچ‌وجه صحت ندارد.

۵ برخی افراد و گروه‌های رادیکال در کشور در حالی دولت سیزدهم را به

شرق‌گرایی و دوری از روابط با غرب متهم می‌کنند که دولت به صورت اعلامی و اعمالی توازن‌گرایی در سیاست خارجی را مبنای عمل خود برگزیده است. در این میان، دولت درباره روابط با غرب نیز اهمیت و جایگاه لازم را اختصاص داده است. برای نمونه، موضوع مذاکرات هسته‌ای با غرب را در دوره جدید با ۱۴۰۱ متن جمع‌بندی و پیشنهادی نماینده اتحادیه اروپا را با نگاه مثبت پاسخ داد و آن را برای احیای برجام مناسب ارزیابی کرد؛ اما از آن تاریخ تاکنون غرب به دلایل سیاسی، از قبیل به راه افتادن اغتشاشات پاییز ۱۴۰۱ در ایران و امید بستن به آن و نیز جنگ اوکراین، اراده سیاسی جدی برای احیای توافق هسته‌ای از خود نشان نداده است.

۶ غرب‌گرایان در حالی از موضع اخیر و نادرست روسیه درباره جزایر سه‌گانه به تلاطم افتاده‌اند، که از نحوه عمل دولت‌های غربی و خاصه آمریکا که ده‌ها بار بدتر از روسیه در این زمینه ایفای نقش کرده‌اند، همواره خود را به ندیدن و نشیندن می‌زنند. از قضا از حیث تاریخی، فتنه‌انگیزی در حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه کار خود غربی‌ها بوده است. تحریف واقعیت‌های خلیج فارس و جزایر سه‌گانه در قالب انتشار متون و نقشه‌های جعلی، بیش از همه از سوی دول غربی و خاصه آمریکایی‌ها صورت می‌گیرد. حال کسی سراغ دارد که غرب‌گرایان داخلی آن‌گونه که در برابر روسیه به داد و فریاد افتاده‌اند، در مقابل اقدامات خلاف منافع ملی و سرزمینی غرب علیه ایران کمی اخم کرده و حتی اظهار ناراحتی کنند؟

۷ برخی افراد و گروه‌های افراطی و غرب‌گرا به گونه‌ای در ضدیت با روسیه مسابقه گذاشته‌اند که گویی این روسیه بوده که برجام را پاره کرده، از توافق هسته‌ای خارج شده و شدیدترین تحریم‌ها را علیه ملت ایران به اجرا می‌گذارد. اگر چنینی‌ها با ما سند راهبردی ۳۰ ساله بستند، باید در تجارت با اعراب حوزه خلیج فارس را ببندند. این در حالی است که باید گفت و نوشت که منافع کشوری منافع خاص خودش را دنبال می‌کند. این منافع، گاه در همراهی با منافع ماست و گاه در تضاد با منافع ما و گاه هیچ نسبت تضاد یا تخلفی ندارد. بر همین اساس، باید ببیندیشیم که چگونه منافع مشترک‌مان را افزایش دهیم و چگونه از منافع متضاد بکاهیم. در این مسیر تنها یک بازیگر هوشمند است که می‌تواند خوب ببیندیشد و خوب عمل کند تا بیشترین سود و آورده را داشته باشد.

**پرونده‌محوری به جای نگاه صفر و صدی:**

اگر نگاه صفر و صدی را نقد کردیم، مخاطب ما به این نتیجه خواهد رسید که عصر حاضر عصر پرونده‌محوری است. مخاطب به خوبی متوجه خواهد شد که در عصر حاضر، فرانسوی‌ها در کنار آمریکایی‌ها در اوکراین می‌جنگند؛ ولی به دلیل پرونده زیردریایی‌های استرالیا و فسخ قرارداد اتمی پاریس-کانبرا یک کینه دیرینه با آمریکایی‌ها دارند. در پرونده اوکراین، فرانسوی‌ها رفیق گرمابه و گلستان آمریکایی‌ها هستند؛ اما در قضیه زیردریایی‌های استرالیایی رفیق خنجر خورده‌ای هستند که کینه به دل دارند. بازیگر هوشمند از دل این تضادها و تباین‌ها برای خودش منفعت می‌سازد.

**به منفعت اقتصادی ببیندیش:** در این دنیایی که به تعبیر رئالیست‌ها بیشتر شبیه به جنگل است، باید به فکر منافع بود. هر چند جنگ مذموم است و محکوم؛ اما در این جنگ، ترک‌ها به اوکراین پهباد بی‌رق‌دار می‌فروشند؛ ولی هاب توزیع انرژی و غلات روسیه می‌شوند. امروز بیشترین تأمین‌کننده محصولات کشاورزی و شیلات روس‌ها، ترکیه است. ترکیه امروز ۱۴ برابر ما به روسیه صادرات دارد و تجارتش با روس‌ها معادل ۷۰ میلیارد دلار است. این ترکیه همان ترکیه‌ای است که

نمی‌دانند. اگر این اصل به درستی جابیفند، مخاطب متوجه می‌شود که چرا توافق ایران و عربستان در یکن و با سردرگمی آمریکایی‌ها امضا می‌شود؟ سرد بر خورد کردن بن‌سلمان با بایدن را به درستی تحلیل می‌کند؛ آن هم بن‌سلمان‌ی که یک روز برای خوش آمدگویی با ترامپ رقص شمشیر برگزار می‌کرد.

**دنیا عرصه امکانات و معذورات است، نه عرصه آرزوها:** نکته دیگری که باید مد نظر داشت، این است که عرصه بین‌الملل آرمانشهر و یوتوپیا نیست. در این وضعیت، کشورها درگیر محدودیت‌ها و کم و زیاد بودن امکانات خود هستند. اگر آمریکا از افغانستان خارج می‌شود، به دلیل برخی نقصان‌ها و معذوریت‌هاست. اگر عربستانی‌ها مجبور می‌شوند به سمت یمنی‌ها دست صلح دراز کنند، چون می‌دانند در میدان جنگ به آورده‌ای نرسیده‌اند. آنچه یک بازیگر را به مرحله عقلانیت می‌رساند و از هیجانان دور می‌کند، این است که بداند نمی‌تواند آنچه را که در ذهنش طلب می‌کند، در کف میدان تحقق ببخشد. فهم این نکته به ما کمک می‌کند که بدانیم اگر غربی‌ها به مذاکره با ایران تمایل نشان می‌دهند، بخشی از آن حاصل گذار ایران از اغتشاشات سال ۱۴۰۱ است. دشمنی که در کف خیابان به خواسته‌اش نرسیده، قطعاً بر سر میز مذاکره خواسته‌هایش را مطرح خواهد کرد؛ البته محدودتر و معقول‌تر.

**همکاری و هم‌افزایی در عین کثرت:** آنچه در برخی مخاطبان و عوام جامعه مشاهده می‌شود، این است که ارتباط با یک کشور را به معنای پایان یافتن همه خصومت‌ها و اختلاف‌ها و همسودن همه مسیرها و منافع می‌دانند. برخی فکر می‌کنند اگر دست دوستی عربستان به سمت ایران دراز شد، دیگر نباید هیچ خصومتی یا اختلاف‌نظری از آنها دید. اگر ما به سیاست همسویی با شرق اندیشیدیم، دیگر روسیه باید تابع محض ما

گذاشته است و گویا این روسیه بوده است که ده‌ها پروژه ضد امنیتی را علیه منافع ملی ایران ترتیب داده است! جالب اینجاست که در همه اقدامات تحریمی و امنیتی آمریکا علیه مردم و کشور ایران که از سوی دولت‌های گوناگون آمریکا صورت گرفته، غرب‌گرایان در این زمینه لام تا کام علیه آمریکا حرفی نمی‌زنند؛ حتی ژست مخالفت نیز به خود نمی‌گیرند.

۸ مشکل اساسی در جای دیگری است. مشکل آنجاست که جریان رادیکال و غرب‌گرای داخلی ماهیت و هویت فرهنگی و حتی زیست و بقای سیاسی خود در جامعه ایرانی را در پیوند با غرب و به ویژه آمریکا تعریف کرده است. آنان از هجمه به شرق سیاسی و روسیه و چین به همان میزان ذوق زده می‌شوند و احساس فتح و پیروزی می‌کنند، که از خدشه و تعرض به غرب احساس افسردگی به آنان دست می‌دهند و هر اسنک می‌شوند؛ و الا چه دلیلی وجود دارد که افراد و جریانی در برابر چند دهه اقدامات ضد امنیتی و برخلاف منافع ملی غرب و به خصوص آمریکا در برابر مردم ایران روزگار را به سکوت بگذرانند، اما در برابر برخی اقدامات روسیه یا چین زمین و زمان را به هم بریزند.

۹ در پایان به این نکته مهم و سرنوشت‌ساز اشاره می‌شود؛ امروز که جمهوری اسلامی ایران قدرت مؤثر و بازیگر مسلط بر ترتیبات امنیتی خلیج فارس است و فردا روزی اگر تمامیت ارضی ایران در منطقه خلیج فارس به مخاطره افتاد، به دلیل بود و نبود این اعلامیه‌ها و بیانیه‌ها نیست و نخواهد بود. رمز و راز سیادت دریایی ایران در منطقه استراتژیک خلیج فارس و تنگه هرمز، نخست وفاق ملی در داخل و سپس استقرار بازدارندگی متقارن و نامتقارن در خلیج فارس است، که در این سال‌ها نیروی دریایی سپاه به شایستگی از پس کار برآمده است.

# سیاست صفر و صدی نیست

هواپیمای روس‌ها را در مرز خودش ساقط می‌کند و رهبرش همان رجب طیب‌اروغان است. نباید گذاشت فراز و فرود سیاسی منفعت‌های اقتصادی را تحت‌الشعاع قرار دهد. هر چند این رفتار باید آنقدر هوشمندانه باشد که راهبردهای اصلی و ارزش‌های آن کشور را تحت‌الشعاع قرار ندهد؛ آنچنان که امروز روس‌ها ترکیه را رفیق در بزنگاه‌ها نمی‌دانند و هفته قبل آنها را به دلیل رفتار دوگانه‌اش در قبال تحرکات ناتو به باد انتقاد گرفتند.

آنچه گفته شد نگاهی واقع‌بینانه به عرصه بین‌الملل بود. در این عرصه، کشوری مانند ایران-به واسطه قرار گرفتن در محوریت گفتمان مقاومت-باید درست ببیندیشد و خوب بازیگری کند. بازیگری مطلوب در این شرایط باید به نحوی شکل بگیرد که نه به معنای نفی و تضعیف گروه‌های مقاومت تعبیر شود و نه در زیر پا گذاشتن منافع اقتصادی. اصول ثابت است؛ اما باید منجر به تاکتیک‌هایی شود که هم مقتضیات زمانه را ببیند و هم آن اصول و ارزش‌ها را پاس بدارد.

قطعاً بهترین راهبردی برای آنچه گفته شد، بیانات وزیر امور خارجه بود که بار دیگر بر اصل مبنایی دیپلماسی ایران، یعنی عزت، حکمت و مصلحت تأکید کردند. این سه مؤلفه به ما نشان می‌دهد، چه موقع باید به چه چالش‌اندیشید و هواپیمای جاسوسی آمریکایی را سناقت کرد و پایگاه عین‌الاسد را زد؟ چه موقع باید مقاومت را در مذاکره بر سر سر میز چید؟ به ما می‌آموزد که در عین دوستی و برخی نقاط مشترک با روس‌ها و چینی‌ها، نباید بر سر منافع ملی و حاکمیت بر جزایر کوتاه آمد. نباید مانند برخی غرب‌گرایان داخلی صورت غربی‌ها را شسته و رفتارشان را بزک کنیم؛ ولی در برخورد با شرقی‌ها تیغ انتقاد برداشته و بر سر و صورت نظام و طرف مقابل کشید. عرصه دیپلماسی عرصه رفتار جناحی و منافع حزبی نیست.

# زوایای پنهان یک پروژه ضد امنیتی

## نگاهی به توطئه دشمنان علیه وحدت دو ملت ایران و افغانستان

نوید کمالی

کارشناس سیاسی



در دهه‌های اخیر، پروژه تولید هراس و نفرت نسبت به دیگری به یکی از روش‌های رایج در جنگ شناختی (Cognitive warfare) بدل شده است. به واسطه این حربه روانی، ترس یا بی‌زاری نامعقول از دیگری در سطح جوامع هدف تولید می‌شود که نمود اجتماعی آن ضدیت با اقوام و ملیت‌های دیگر است.

با عنایت به نکته فوق، بررسی تحریکات رسانه‌ای بدخواهان دو ملت ایران و افغانستان، به ویژه گزارش اخیر منتشر شده در برخی رسانه‌های داخلی با محوریت «تهدید امنیتی‌نمایی جامعه مهاجران افغانستانی» که به زمینه‌سازی پیشبرد

پروژه ایران‌هراسی در کشور افغانستان منجر شده است، به خوبی نشان می‌دهد پروژه ایجاد هراس و نفرت بین دو ملت ایران و افغانستان پدیده‌ای چند بعدی و دارای پیوندی عمیق با موضوعات سیاسی و امنیتی است. این طرح بر مبنای بزرگ‌نمایی برخی واقعیت‌های موجود به انضمام انواع دروغ‌پراکنی و دگرگون‌نمایی شکل گرفته است. برای نمونه، بازیگران و تریبون‌های افغانستانی هراس وجود ۸۱۵ کیلومتر مرز مشترک بین دو کشور، تداوم بی‌ثباتی در افغانستان، نگرانی از تأثیر مهاجران افغانستانی بر بازار کار و توزیع منابع در ایران را بهانه هراس‌افکنی در جامعه ایرانی قرار داده‌اند. در طرف مقابل نیز بازیگران و تریبون‌های ایرانی هراس مواردی، مانند ادعای حمایت ایران از قدرت‌گیری مجدد طالبان در افغانستان را بهانه هراس‌افکنی علیه کشورمان قرار داده‌اند. این دو پروژه به صورت مشترک از طریق اتاق فکر سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی

برخی بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای طراحی و هدایت می‌شود و هدف نهایی آن تضعیف و برهم زدن پیوندهای موجود بین دو ملت بزرگ ایران و افغانستان است تا در پی آن همسایه شرقی ایران به تهدید علیه آن بدل شود. بدون تردید، غفلت از پیامدهای پروژه هراس‌افکنی دشمنان دو ملت ایران و افغانستان تأثیرات قابل توجهی بر روابط دوجانبه دو کشور خواهد داشت. از منظر امنیت ملی نیز این پروژه شناختی ضد وحدت، منجر به تولید نارضایتی و در نهایت تنش بین میزبان و میهمان خواهد شد که پیامدها و عوارض آن برای دهه‌ها بر کیفیت و کمیت روابط دو ملت تأثیر خواهد گذاشت.

لذا در شرایط شکل‌گیری تهاجم رسانه‌ای دشمنان، وحدت و همدلی دو ملت ایران و افغانستان ضروری است که با تاسی از کلام رهبر معظم انقلاب اسلامی که تهران را خانه برادران افغانستانی نامیده و در جایی آنها را

اینگونه توصیف کرده‌اند: «مردم افغانستان، آزاده، شجاع و بسیار با استعدادند و از فرهنگ بسیار عمیق و قدیمی برخوردارند.»، نخبگان دو کشور باید بیش از پیش در عرصه عمومی عمق و اهمیت پیوندهای دو ملت ایران و افغانستان را مورد تعریف و تبیین قرار دهند. بدون شک، این تکلیف تا حدود بسیاری بر عهده صاحبان رسانه و تریبون در دو کشور است و آنها باید این روابط را بر اساس همکاری و همبستگی تقویت کنند. در پایان باید به این نکته توجه داشت که هرگونه اقدام در مسیر تضعیف روابط و پیوندهای تاریخی دو ملت ایران و افغانستان خیانت به منافع ملی بوده و این‌گونه اقدامات که گاه در عرصه داخلی از سوی برخی رسانه‌ها انجام می‌گیرد، در نهایت امنیت ملی و صلح و ثبات منطقه‌ای را هدف قرار می‌دهد؛ بنابراین، هوشیاری نخبگان نسبت به اهمیت این موضوع ضروری است.

# بازی با کلمات

## بمب‌های خوشه‌ای سرنوشته جنگ اوکراین را تغییر می‌دهند؟

شده؛ اما کشورهای چین، آمریکا، روسیه و اوکراین این پیمان را امضا نکرده‌اند. بمب‌های خوشه‌ای سلاح‌هایی هستند که در هوا باز می‌شوند و مهمات یا بمب‌های کوچک‌تری را آزاد می‌کنند که در یک منطقه بزرگ پراکنده شده و برای نابودی یا خنثی کردن هدف در یک زمان طراحی شده‌اند. این سلاح‌ها قابلیت پرتاب از زمین یا هوا را دارند که بعضی از آنها منفجر نمی‌شوند و فقط به مین تبدیل می‌شوند. بیشتر استفاده از بمب‌های خوشه‌ای در قبل از امضا و کنوانسیون مربوط به عراق و بعد از آن در یمین بوده است.

پس از اعلام این تصمیم از سوی وزارت دفاع آمریکا، جو بایدن در سخنانی گفت، این تصمیم بسیار سختی بود؛ من با متحدانمان و دوستانمان ریزنی کردم؛ ولی عکس‌العمل‌های بعد از این اقدام نشان می‌دهد، این موضوع مورد موافقت هم‌پیمانان آمریکا نیست. آلمان اعلام کرد، مخالف چنین اقدامی است. انگلستان هم مخالفت خود را با این اقدام اعلام کرد و سازمان‌های دیده‌بان حقوق بشر و عضو بین‌الملل هم با این مسئله مخالفت کردند و این اقدام را به افزایش تلفات غیر نظامیان منجر دانستند. در داخل آمریکا هم تعدادی از نمایندگان کنگره مخالفت خود را بیان کردند و دونالد ترامپ،

رئیس‌جمهور سابق آمریکا در سخنانی گفت: «بایدن با ارسال بمب خوشه‌ای ما را به جنگ جهانی سوم نزدیک می‌کند.» «مدودف» رئیس شورای امنیت روسیه می‌گوید: «ارسال بمب‌های خوشه‌ای جهان را به پرترگانه خطرناکی هدایت می‌کند.» سفارت روسیه در واشنگتن در بیانیه‌ای که منتشر کرد با اشاره به تصمیم آمریکا بیان کرد ارسال بمب‌های خوشه‌ای سطح تحریکات را فراتر از محدوده آن قرار می‌دهد و احتمال جنگ جهانی سوم را نزدیک‌تر می‌کند. سال گذشته در همین زمان «جن ساکی» سخنگوی کاخ سفید با اشاره به احتمال استفاده کرملین از بمب‌های خوشه‌ای آن را جنایت جنگی عنوان کرد. اصولاً خیلی از کارشناسان معتقد هستند، ورود یک سلاح و استفاده گسترده از آن نمی‌تواند در سرنوشته‌هایی جنگ تأثیرگذار باشد، کما اینکه انتقال گسترده سلاح‌های جنگی از سوی غربی‌ها به اوکراین که بعضی از آنها به آخرین فناوری‌های روز مجهز هستند، نتوانسته است به موفقیت اوکراینی‌ها کمک کند. وزیر دفاع انگلیس هم به این مسئله اشاره کرده و گفته است، سربازان اوکراینی آموزش‌های لازم را در استفاده از سلاح‌های پیشرفته غربی ندیده‌اند و یکی از فرماندهان سابق پنتاگون هم با اشاره به ارسال بمب‌های خوشه‌ای به اوکراین، گفته است اوکراینی‌ها

توانایی لازم را برای استفاده از این سلاح ندارند. گروه دیگری از کارشناسان هم می‌گویند آمریکا از حجم زیادی از سلاح‌های خوشه‌ای برخوردار است که هزینه نگهداری آنها بالاست؛ به همین دلیل برای کاهش هزینه‌ها تصمیم گرفته است بخشی از آن را به اوکراین منتقل کند تا در جنگ از آن استفاده شود. البته انتخابات ۲۰۲۴ ریاست‌جمهوری آمریکا هم در این تصمیم واشنگتن مؤثر است. به هر حال، یکی از نقاط ضعفی که جمهوری خواهان درباره دولت بایدن بر آن تأکید می‌کنند، شروع جنگ اوکراین است و می‌گویند بایدن زمینه حمله روسیه را به اوکراین آماده کرد بدون آنکه به نتایج آن فکر کرده باشد و در واقع غرب وارد یک جنگ پانصد روزه با روسیه شده است و تاکنون هیچ نتیجه‌ای هم از آن به دست نیاورده است. در واقع بایدن میلیاردها دلار از پول رأی‌دهندگان را وارد یک جنگ بیپایه کرده است.

حال باید دید که با این عکس‌العمل‌ها که در صحنه جهانی نسبت به این اقدام صورت گرفته است، چه زمانی اقدام به تحویل این بمب‌ها به دولت زلنسکی می‌کند و آیا می‌تواند بر معادلات جنگ تأثیر گذارنده و ناکامی اوکراین در صحنه نبرد را پایان دهد؟

رضا صامی

دکترای امنیت ملی



از خردادماه که ضد حملات اوکراین علیه روسیه آغاز شده، اتفاق جدیدی در صحنه نبرد رخ نداده است و پس از یک ماه به نظر می‌رسد، اوکراینی‌ها در عملیات خود موفق نبوده‌اند و حتی در بعضی جبهه‌ها هم مجبور به عقب‌نشینی شده‌اند. این موضوع نشان می‌دهد، کمک‌های گسترده غربی‌ها و در رأس آنها آمریکا که رقم آن به ۱۱۲ میلیارد می‌رسد، نتوانسته است در صحنه جنگ تأثیرگذار باشد. به همین دلیل معاون وزیر دفاع آمریکا اعلام کرد، این کشور تصمیم گرفته است مهمات خوشه‌ای را به اوکراین تحویل دهد و در ادامه گفت: «این بمب‌ها ممکن است باعث تلفات غیر نظامیان شود؛ اما ترس از موفقیت روسیه در میدان جنگ بر این نگرانی‌ها غلبه دارد.»

### کنوانسیون منع تسلیحات خوشه‌ای

در پیمانی که در سال ۲۰۰۸ در اسلو نروژ امضا شد، بیش از صد کشور توافق کردند که استفاده از بمب‌های خوشه‌ای ممنوع شود. در سال ۲۰۱۰ ساخت، انبار و فروش بمب‌های خوشه‌ای هم ممنوع

### عکس و مکت



**مردای محرم می‌آید / حرم امام حسین (ع) شست‌وشو شد تا برای عزاداری محرم و تشریف میلیون‌ها زائر آماده شود. خادمان این آستان، پس از بستن درهای ورودی به صریح، فرش‌های اطراف را جمع‌آوری کرده و اقدام به شست‌وشوی کف و دیوارهای اطراف صریح کردند.**



**دختران انقلاب / اجتماع بزرگ دختران انقلاب، حماسه ایستادگی مردم و خانواده‌های شهدا در روز عفاف و حجاب با حضور بانوان در ورزشگاه ۱۲ هزار نفری آزادی برگزار شد. همچنین در این مراسم به مناسبت تولد شهید آرمان علی‌وردی، مادر این شهید به حجاب اولی‌ها چادر هدیه دادند.**



**یک سفر فشرده / سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور هفته اخیر سفری سه روزه به قاره آفریقا و سه کشور کنیا، اوگاندا و زیمبابوه داشت که در حاشیه سفرش به اوگاندا، دفتر تاورنی و فناوری ایران را در آنجا افتتاح و از این دفتر بازدید کرد.**



**فضولی موقوف! / گروهی از جوانان لبنانی در مقابل دیدگان نیروهای ارتش رژیم صهیونیستی، دوربین‌هایی را که ارتش این رژیم در مرز لبنان نصب کرده بود، از جا کندهند. صهیونیست‌ها با نصب دوربین در مرزها از آمد و شد لبنانی‌ها جاسوسی می‌کردند.**



**چو نخته باره، رها رها رها... / ششست هفته پیش دوستان ناتو اوکراین در ویلنیوس لیتوانی، بیش از هر موقع دیگری این جمله زلنسکی را که گفته بود: «ما را برای دفاع از کشورمان تنها گذاشته‌اند» برای خودش ثابت کرد! دوستان اوکراین کم‌کم سر حراج اوکراین مسابقه خواهند گذاشت...»**



**مادر ریا و نفاق! / «ترزا ریبرا» وزیر محیط زیست اسپانیا چند قدم مانده به اجلاس آب و هوا از لیموزین خود پیاده شد و بقیه مسیر را برای خودنمایی با دوچرخه طی کرد! او همچنین برای رسیدن به محل اجلاس با جت شخصی خود سفر کرده بود.**

### روزنه

#### شانگهای

#### و نردبان رشد اقتصادی

#### احسان بهاری

کارشناس سیاسی

سازمان همکاری شانگهای بزرگ‌ترین سازمان منطقه‌ای جهان است و حدود شصت درصد مساحت اوراسیا، حدود چهل درصد جمعیت کل جهان و بیش از سی درصد تولید ناخالص داخلی کشورهای جهان را شامل می‌شود. روسیه و چین از اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد هستند و در آن حق وتو دارند. روسیه بزرگ‌ترین کشور جهان به لحاظ مساحت و چین پرجمعیت‌ترین کشور جهان به شمار می‌آیند. افزون بر موارد فوق، چین دومین قدرت برتر اقتصادی جهان پس از ایالات متحده آمریکا و سومین کشور بزرگ جهان به لحاظ مساحت پس از روسیه و کانادا است. هندوستان پس از چین، دومین کشور پرجمعیت جهان است و افزون بر آن، پنجمین قدرت برتر اقتصادی جهان پس از ایالات متحده آمریکا، چین، ژاپن و آلمان، با توجه به میزان تولید ناخالص داخلی و براساس آمار صندوق بین‌المللی پول است. ایران از نظر ژئوپلیتیکی و همچنین به لحاظ ژئواستراتژیکی و ژئواکونومیکی، کشور مهمی است. عضویت رسمی ایران در این سازمان با توجه به ظرفیت فراوان کشورهای عضو، ناظر و همچنین شرکای گفت‌وگوی سازمان، می‌تواند منافع اقتصادی گسترده و چشمگیری برای کشورمان به ارمان آورد. یکی از مهم‌ترین منافع عضویت ایران، در زمینه مباحث مربوط به نفت، گاز و پتروشیمی است. کشورهای این سازمان (اعم از عضو، ناظر یا شرکای گفت‌وگو) بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان انرژی در جهان هستند. بنابراین، ایران می‌تواند در زمینه صادرات نفت و گاز و همچنین محصولات متنوع پتروشیمی، جایگاه خود را به کمک این سازمان، به صورت مؤثری در جهان ارتقا دهد. همچنین، استفاده از تجارب کشورهای سازمان همکاری شانگهای در بخش صنایع، معادن و کشاورزی از جمله مزایای عضویت ایران در این سازمان است. صنعت توریسم و بحث گردشگری و جذب گردشگر از ظرفیت‌های بسیار بالای کشورمان است که می‌تواند برای شهروندان کشورهای عضو یا ناظر یا شرکای گفت‌وگوی سازمان، بسیار مورد توجه قرار گیرد.

در زمینه توسعه بیشتر و پیشرفت سریع‌تر فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز ظرفیت‌های بسیار خوبی در کشور موجود است. شایان توجه است که کشورهای هندوستان و چین، در این زمینه، پیشرفت‌های چشمگیری داشته‌اند و عضویت کشورمان در این سازمان، می‌تواند برای این صنعت مهم در کشور نیز بسیار مفید و مؤثر باشد.

اگرچه سازمان همکاری شانگهای، اهداف گوناگونی از جمله سیاسی، امنیتی و دفاعی دارد که در جای خود مهم و استراتژیک است، اما اهداف اقتصادی مهمی را نیز پیگیری می‌کند و دارای ظرفیت‌های فراوانی برای امور اقتصادی است. همکاری مؤثر با این سازمان و کشورهای عضو، کشورهای ناظر و کشورهای که شرکای گفت‌وگوی آن هستند، می‌تواند به نحو چشمگیری سبب رشد تولید ناخالص داخلی شود، نرخ ارز را تثبیت کند، میزان بیکاری در کشور را کم کند، میزان تورم را کاهش دهد، کسری بودجه را به حداقل برساند، باعث ارتقای میزان سرمایه‌گذاری‌های خارجی شود و درآمدهای ارزی کشور را به صورت ملموس و چشمگیری افزایش دهد.

## پیشخوان

## موج جدید گرما در اروپا



همزمان با ادامه موج گرمای شدید در جنوب اروپا، ایتالیا برای ۱۵ شهر خود هشدار قرمز صادر کرد. این هشدارها که حتی برای افراد کاملاً سالم بیانکننده خطر جدی قرار گرفتن در معرض هوای گرم است، شهرهای توریستی ایتالیا همچون رم، فلورانس و بولونیا را در روزهای پیش‌رو شامل می‌کند.

به گزارش روزنامه «وال استریت ژورنال»، پیش‌بینی می‌شود در هفته جاری و با رسیدن موج دیگر هوای گرم، دمای هوا در اروپا رکورد جدیدی را به ثبت رساند. آژانس هواایی اروپا ESA که با استفاده از ماهواره‌های خود دمای سطح زمین و آب دریاها را رصد می‌کند، می‌گوید که ایتالیا، اسپانیا، فرانسه، آلمان و لهستان احتمالاً وضعیت حادی را تجربه خواهند کرد. گرم‌ترین دمای ثبت شده در اروپا ۴۸/۸ درجه سانتیگراد بوده که در اوت ۲۰۲۱ در سیسیل ایتالیا به ثبت رسیده است؛ اما پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد، دمای هوا در هفته پیش‌رو احتمالاً به میزان مشابهی خواهد رسید.

## هالیوود در خاموشی



انجمن بازیگران آمریکا با اعتصاب خود به نویسندگان اعتصابی پیوستند و چراغ‌های هالیوود را خاموش کردند.

انجمن بازیگران آمریکا (SAG-AFTRA) پنجشنبه گذشته اعلام کرد، در برابر استودیوهای فیلم و تلویزیون اعتصاب خود را شروع کرده و برای دومین بار در تاریخ هالیوود به نویسندگان در صف اعتصاب می‌پیوندد.

اعتصاب از صبح جمعه گذشته آغاز شده است. بر اساس این دستورالعمل، اعضای انجمن بازیگران تا زمانی که اعتصاب در حال اجراست، نمی‌توانند در فرش قرمز اولین اکران‌ها شرکت کنند، در مصاحبه برای معرفی کارهای تکمیل شده شرکت کنند، در مراسم جوایز شرکت کنند یا در جشنواره‌های فیلم حضور یابند و حتی پروژه‌ها را در رسانه‌های اجتماعی معرفی کنند.

«فران درشر» رئیس انجمن بازیگران در نشست مطبوعاتی روز پنجشنبه گفت: «ما قربانی یک مجموعه بسیار حریص هستیم. به همین دلیل در جایی باید بایستیم و بگویم نه، ما دیگر نیستیم. مگر دیوانه هستیم؟ این چه کاری است که می‌کنید؟ چرا این رفتار را انجام می‌دهید؟»

وی در سخنان پرشور خود استدلال کرد، استریمینگ و هوش مصنوعی مدل صنعت سرگرمی را تغییر داده است؛ ولی تغییری در قراردادهای بازیگران ایجاد نشده است.



## ثمانه اکوان

دبیر گروه بین‌الملل

از زمانی که دولت بایدن تصمیم گرفته است برای مقابله با روسیه، بمب‌های خوشه‌ای به اوکراین بفرستد، انتقادهای بسیاری متوجه دولت بایدن شده است. به جز اینکه بسیاری از کشورهای دنیا و به ویژه کشورهای اروپایی، استفاده از این بمب‌ها را در نزاع‌های نظامی ممنوع اعلام کرده و آن را مخالف حقوق بشر می‌دانند، کارایی این بمب‌ها در جنگ با روسیه نیز محل تردید زیادی پیدا کرده است. روزنامه «نیویورک تایمز» به نقل از مقامات سابق و تحلیلگران نظامی آمریکا در همین راستا گزارش داده است، مهمات خوشه‌ای که واشنگتن به تازگی تصمیم گرفته است تا به کی‌یف ارائه دهد، در کوتاه‌مدت تأثیر قابل توجهی بر وضعیت جنگ نخواهند داشت. کارشناسی که با نشریه نیویورک تایمز گفت‌وگو کردند، معتقدند، این مهمات مرگبار فوراً تغییری در وضعیت حمله اوکراین ایجاد نکرده و به کی‌یف «کمک نخواهد کرد» و تنها به نیروهای کی‌یف اجازه می‌دهد تا در شرایطی که با کمبود شدید مهمات مواجه هستند، «مقاومت» کنند.

از نظر کارشناسان، این نوع بمب‌ها که تخریب وسیع و کشتار قابل توجهی بر جای می‌گذارد، تنها زمانی می‌تواند اثرگذار باشد که ارتش اوکراین در تمام زمینه‌ها بتواند برتری خود را ثابت کند که این مسئله هم‌اکنون قابل ارزیابی نیست.

به گفته تحلیلگران، ارتش اوکراین احتمالاً از مهمات خوشه‌ای برای حفظ سرعت بالای آتش توپخانه استفاده می‌کند؛ زیرا آنها از تاکتیک‌های تسلیحاتی ترکیبی غرب، به سمت گلوله باران توپخانه‌ای سنگین به سبک شوروی علیه مواضع روسیه‌باز می‌گردند.

مشاوران غربی از حملات همزمان پیاده‌نظام، تانک‌ها و توپخانه به عنوان تاکتیک‌های ظاهرا

برتر نسبت به رویکرد توپخانه محوری که روسیه و اوکراین قبلاً استفاده می‌کردند، استقبال کردند. به گفته این نشریه آمریکایی، با این حال فرماندهان اوکراینی گویا پس از متحمل شدن خسارات سنگین طی تلاش‌های ناموفق برای نفوذ به استحکامات روسیه در ماه گذشته، از این نوع جنگ ناامید شدند.

این مسئله واکنش‌های روسیه را نیز در پی خواهد داشت و به احتمال زیاد روسیه نیز دست خود را برای استفاده از سلاح‌های با کشتار وسیع‌تر باز می‌بیند. همین مسئله موجب شده است مدافعان حقوق بشر در سراسر دنیا، از اینکه جنگ اوکراین به جنگی با کشتار وسیع تبدیل شود، ابراز نگرانی کنند. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه نیز به تازگی بدون اینکه اشاره‌ای به ارسال بمب‌های خوشه‌ای به اوکراین داشته باشد، گفته است: «ارسال تسلیحات جدید به اوکراین تنها

## تحلیل

## مهاجرت به بلاروس؟

## سر نوشت مبهم نیروهای واگنر و پریگوژین

روسیه اجرا کردند، هم اکنون در حال آموزش دادن به سربازان ارتش بلاروس هستند. این وزارت‌خانه ویدئویی نیز از روند آموزش‌های این نیروها به سربازان بلاروسی در پادگان آموزشی «آسییویچی» در فاصله ۹۰ کیلومتری جنوب شرق شهر مینسک منتشر کرد. وزارت دفاع بلاروس در بیانیه‌ای تأیید کرد: «نیروهای واگنر به عنوان مربی در چند رشته نظامی کار می‌کنند.» «لوکاشنکو» پیش از این در یک سخنرانی از شبه‌نظامیان واگنر درخواست کرده بود ارتش بلاروس را تحت آموزش نظامی قرار دهند؛ اما در صحبت‌هایش در ششم ژوئیه گفته بود موضوع نقل مکان نیروهای واگنر هنوز حل نشده و به مدیریت این گروه و مقام‌های روسیه بستگی دارد. او همچنین در همین سخنرانی گفت، پیشنهادش برای اسکان برخی از نیروهای واگنر همچنان پابرجاست.

مسکو نیز پیشتر به نیروهای واگنر پیشنهاد داده بود در صورت امضای قرارداد با وزارت دفاع می‌توانند در کنار نیروهای ارتش روسیه به عملیات نظامی در اوکراین ادامه دهند.

## خوشه‌های فاجعه



از اوکراین تضمین گرفته که از آنها در مناطقی با حضور غیرنظامیان استفاده نخواهد شد و استفاده از آنها برای عملیات مین‌زدایی نهایی پیگیری خواهد شد؛ اما در هر صورت در جنگ فعلی گمان نمی‌رود تضمین‌های کلامی اجرایی شوند و ممکن است نیروهای آمریکایی اجازه استفاده از این سلاح‌های کشته‌را در هر نقطه‌ای از اوکراین که در دست نیروهای روسی است، بدهند و این می‌تواند به فاجعه‌ای تمام‌عیار تبدیل شود. با این حال، به نظر می‌رسد اصرار ایالات متحده به ادامه جنگ اوکراین، نشانه‌ای باشد بر این مسئله که حقوق بشر در این جنگ اصلاً در نظر آمریکایی‌ها وجهه‌ای ندارد و به احتمال زیاد آمار تلفات نیروهای نظامی و غیر نظامی روسیه و اوکراین در دو سوی این میدان نبرد، از این پس بسیار فراتر از پیش‌بینی‌ها خواهد بود.

شرایط را برای کی‌یف وخیم‌تر خواهد کرد و باعث تشدید درگیری‌ها خواهد شد.» روسیه تا به حال بارها هشدار داده است که اگر کشورهای غربی به تجهیز گسترده اوکراین یا ارسال سلاح‌های پیشرفته به این کشور دست بزنند، ممکن است تصمیمی به استفاده از سلاح هسته‌ای بگیرد. با این حال، دولت بایدن احتمال این مسئله را بسیار کم می‌داند و تلاش دارد کشورهای اروپایی را راضی کند که سلاح‌های سنگین‌تر و کشته‌تری به اوکراین بدهند.

بمب‌های خوشه‌ای از نظر حقوق بشری، به شدت باعث نگرانی فعالان این حوزه شده‌اند. فرماندهان نظامی اوکراینی بر محدودیت‌های استفاده از بمب‌های خوشه‌ای تأکید کرده و گفته‌اند: «استفاده از آنها در مناطق پرجمعیت ممنوع است، حتی اگر توسط نیروهای روسی اشغال شده باشد.» واشنگتن نیز گفته است که

## پنجره

## دموکراسی نداریم!

## نظرسنجی‌ها از خشم و بی‌زاری در جامعه آمریکا می‌گویند

نظرسنجی جدید در آمریکا نشان می‌دهد، بیشتر افراد بزرگسال در آمریکا معتقدند، قوانین و سیاست‌های این کشور عملکرد ضعیفی در تأمین منافع عامه شهروندان در مسائل گوناگونی-از اقتصاد گرفته تا هزینه‌های دولت در سیاست‌های مهاجرتی و کنترل سلاح- دارد. خبرگزاری «آسوشیتدپرس» با اشاره به این نظرسنجی، نوشت: «نتایج حاکی از این است که ۵۳ درصد آمریکایی‌ها معتقدند کنگره عملکرد بدی در حفظ ارزش‌های دموکراتیک دارد و فقط ۱۶ درصد عملکرد کنگره را مثبت ارزیابی می‌کنند.» بر اساس این نظرسنجی که به‌طور مشترک از سوی خبرگزاری آسوشیتدپرس و مرکز تحقیقات عمومی نورک انجام شده است، تنها حدود یک نفر از هر ۱۰ آمریکایی، رتبه بالایی برای نحوه عملکرد دموکراسی در این کشور یا تأمین منافع بیشتر شهروندان قائل است. این یافته‌ها، بی‌زاری گسترده از سیاست در کشوری دوقطبی را نشان می‌دهد که به‌سختی از شرایط همه‌گیری و تورم و ترس از رکود اقتصادی خارج می‌شود. در کل، حدود نیمی از آمریکایی‌ها (۴۹ درصد) گفته‌اند

که دموکراسی در کشورشان عملکرد خوبی ندارد، تنها ۱۰ درصد مخالف این نظر را داشته‌اند و بر این باور بوده‌اند که دموکراسی در آمریکا «بسیار» یا «به‌شدت» خوب کار می‌کند و ۴۰ درصد بر این نظر بوده‌اند که «تا حدی» دموکراسی در کشورشان خوب است. حدود نیمی از شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی عملکرد دو حزب اصلی آمریکا را در حوزه دموکراسی بد ارزیابی کرده‌اند؛ به گونه‌ای که ۴۷ درصد گفته‌اند دموکرات‌ها عملکرد خوبی در حفظ ارزش‌های دموکراسی ندارند و حتی درصدی بیشتر، یعنی ۵۶ درصد آمریکایی‌ها همین نظر را درباره جمهوری‌خواهان داشته‌اند. این گزارش افزود: «دوقطبی شدن جامعه آمریکا باعث شده در برخی از ایالت‌ها تنها یک حزب سلطه داشته باشد و این امر احساس بیگانگی بیشتری را در شهروندان ایجاد کرده است.» این نظرسنجی همچنین نشان می‌دهد، بیشتر آمریکایی‌ها (۷۱ درصد) فکر می‌کنند آنچه بیشتر آمریکایی‌ها می‌خواهند در تصویب قوانین و ترسیم سیاست‌ها، اهمیت بسیار بالایی دارد؛ اما تنها ۴۸ درصد معتقدند در عمل، این اتفاق رخ می‌دهد.

## کسب و کار ترامپ

روزنامه «وال استریت ژورنال» گزارش داد، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا پس از ترک کاخ سفید، بیش از ۱۲ میلیون دلار از طریق سخنرانی‌هایش درآمد داشته و ۱۳ میلیون دلار هم از طریق رویدادهای گلف در خارج از آمریکا کسب کرده است. وال استریت ژورنال این اطلاعات را پس از آن منتشر کرد که ترامپ برای شرکت در انتخابات ۲۰۲۴ آمریکا سوابع مالی خود را در اختیار «دفتر اخلاق دولت ایالات متحده» قرار داد. این داده‌ها نشان می‌دهد، ترامپ در ازای هر یک از ۱۵ سخنرانی که پس از پایان کارش در کاخ سفید انجام داده، بین ۱۵۰ هزار تا ۲/۵ میلیون دلار دریافت کرده است.



## جنگ آمریکا و روسیه

«رابرت کندلی جونور» نامزد انتخابات ریاست جمهوری آمریکا به تصمیم «جسو بایدن» رئیس‌جمهور آمریکا برای فراخواندن نیروهای ذخیره این کشور واکنش نشان داد. به گزارش «اسپوتنیک»، رابرت کندلی گفت که تصمیم رئیس‌جمهور آمریکا برای گسیل نیروهای ذخیره برای تقویت ناتو در اروپا، آمادگی برای جنگ با روسیه است. وی طی پیامی در توئیتر نوشت: «بایدن به تازگی سه هزار نیروی ذخیره را فراخوانده تا نیروهای آمریکا را در اروپا به عنوان بخشی از عملیات «قاطعیت آتلانتیک» توسعه دهد. من می‌خواهم مردم بدانند که این بسیج نظامی برای چیست. این آمادگی برای جنگ زمینی با روسیه است.»



## توافق با روسیه

اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه می‌گوید «ولادیمیر پوتین» همتای روس وی با تمدید توافق غلات برای صادرات گندم اوکراین از دریای سیاه موافقت کرده است. توافق غلات برای اولین بار در جولای ۲۰۲۲ میان روسیه و اوکراین با وساطت ترکیه در استانبول امضا شد که طی آن مسکو اجازه صادرات غلات تولیدی اوکراین از دریای سیاه به فراتر از مرزها را صادر کرد. روسیه ماه گذشته میلادی نیز بار دیگر با تمدید دو ماهه توافق غلات دریای سیاه موافقت کرد؛ اما هشدار داد، در صورتی که بر سر رفع موانع برای صادرات کود و غلات روسیه توافقی حاصل نشود، این ابتکار عمل متوقف خواهد شد.



# صعود به قله ۲ میلیارد دلاری

## نگاهی بر اهمیت سفر رئیس‌جمهور به قاره آفریقا

درد و آماده به اشتراک گذاشتن این تجربیات با سایر کشورها، از جمله اوگانداست.»

### ◆ استقبال تاریخی در «هراه»

زیمباوه، سومین و آخرین مقصد سفر حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی در سفر به قاره آفریقا بود. این کشور حدود ۱۵ میلیون نفر جمعیت دارد و افزون بر معادن غنی که در اختیار دارد، اشتغال عمده مردم آن را کشاورزی تشکیل می‌دهد. مناسبات جمهوری اسلامی ایران و زیمباوه از یک سابقه تاریخی و دوستانه برخوردار است. همزمانی پیروزی انقلاب اسلامی ایران و استقلال زیمباوه و حمایتی که جمهوری اسلامی ایران از مبارزات ضداستعماری و ضد آپارتاید این کشور به عمل آورده است، پشتوانه تعاملات دو کشور است. رئیس‌جمهور کشورمان در هیئت همراه در حالی وارد هراه، پایتخت زیمباوه شدند که مردم این شهر از ساعت‌ها پیش از ورود هیئت ایرانی، در فرودگاه رابرت موگابه حضور یافته و با در دست داشتن عکس‌های رهبر انقلاب و سردار شهید حاج قاسم سلیمانی به استقبال رئیس‌جمهور ایران رفته بودند. پس از آیین استقبال رسمی، استقبالی متفاوت از رئیس‌جمهور کشورمان از سوی نمایندگان از قبایل و طوایف مختلف زیمباوه‌ای انجام شد و آنان با دیدن رئیس‌جمهور کشورمان به ابراز احساسات و اجرای موسیقی‌های محلی خود دست زدند. همچنین در جریان این مراسم سرود «سلام فرمانده» به زبان محلی شونا با حضور رؤسای جمهوری دو کشور در حالی اجرا شد که دختران و پسران زیمباوه‌ای پرچم‌های ایران و زیمباوه را در دست داشتند. در جریان سفر هیئت ایرانی به هراه، ۱۲ سند همکاری بین مقامات عالی‌رتبه ایران و زیمباوه در حضور رؤسای جمهوری دو کشور به امضا رسید. این اسناد



تجار و بازرگانان ایرانی و کنیایی با رئیس‌جمهور نیز، دو قرارداد همکاری فروش نیشان زامیاد ایرانی به کنیا و واردات گوشت قرمز از این کشور از طریق بخش خصوصی دو کشور به امضا رسید. حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی در این نشست گفت: «امکان افزایش ۱۰ برابری حجم تبادلات تجاری با توجه به ظرفیت‌های موجود کاملاً در دسترس است.»

### ◆ نوآوری در «کامپالا»

«اوگاندا» دومین مقصد سفر رئیس‌جمهور به قاره آفریقا بود. اوگاندا به منزله کشوری محصور در خشکی، جمعیتی ۴۵ میلیون نفری دارد و جزء سه کشور دارای جوان‌ترین جمعیت در جهان بوده و رشد اقتصادی آن در دو سال اخیر پس از کرونا به ۳/۳ درصد رسیده است؛ بخش اصلی اقتصاد اوگاندا متعلق به حوزه کشاورزی است که یک سوم جی‌دی‌پی این کشور را تشکیل می‌دهد. دیدار با مسلمانان اوگاندایی در مسجد جامع کامپالا و اقامه نماز جماعت همراه با این مسلمانان، شرکت در نشست بین‌ادیان با حضور مفتی اوگاندا و اسقف اعظم این کشور، بازدید از مزرعه کشت فراسرزمینی ایران در اوگاندا و همچنین افتتاح دفتر نوآوری و فناوری ایران در کامپالا با هدف ایجاد بازارهای صادراتی جدید و ارائه محصولات دانش‌بنیان ایرانی در حوزه‌های مختلف صنایع غذایی، کشاورزی، دارویی، تجهیزات پزشکی، واکسن‌های دام و طیور، داروهای گیاهی، مکمل‌های غذایی و تجهیزات کشاورزی، از جمله برنامه‌های سفر رئیس‌جمهور به اوگاندا بودند. رئیس‌جمهور پس از دیدار هیئت‌های سیاسی اقتصادی دو کشور ایران و اوگاندا و امضای چهار سند همکاری در حوزه‌های مختلف، در جریان یک نشست مطبوعاتی گفت: «ایران در زمینه انرژی و به صورت خاص در حوزه نفت تجربیات بسیار خوبی

### حسین خچماقی

خبرنگار



در استمرار رویکرد فعالانه و پویای سیاست خارجی دولت سیزدهم و پس از سفر چند هفته قبل حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی به چند کشور دوست در آمریکای لاتین، هفته گذشته رئیس‌جمهور کشورمان در صدر یک هیئت عالی از دولتمردان، به سه کشور آفریقایی («کنیا»، «اوگاندا» و «زیمباوه» سفر کرد. این سفر در حالی انجام شد که از آخرین حضور رئیس‌جمهور ایران در قاره آفریقا یا همان «قاره فرصت‌ها» ۱۱ سال می‌گذشت.

### ◆ توسعه مبادلات با نایروبی

نخستین مقصد سفر رئیس‌جمهور به قاره آفریقا «کنیا» بود؛ کشوری با ۵۳ میلیون نفر جمعیت که بزرگ‌ترین منابع درآمدی آن به ترتیب کشاورزی و گردشگری است. کنیا با وجود اینکه تا سال ۱۹۶۳ تحت استعمار انگلیس به سر می‌برد؛ اما پس از استقلال به ویژه طی سال‌های اخیر در عمل نشان داده است که تلاش دارد مرکز اقتصادی شرق آفریقا باشد. ورود حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی به شهر نایروبی و کاخ ریاست جمهوری کنیا، با شلیک ۲۱ گلوله توپ به افتخار ورود رئیس‌جمهور ایران و هیئت ایرانی همراه شد. بلافاصله پس از مراسم استقبال، رؤسای جمهوری و هیئت‌های عالی‌رتبه دو کشور، گفت‌وگوهای خود را آغاز کردند. در ادامه نیز مقامات ایران و کنیا در راستای توسعه روابط دو جانبه، پنج سند همکاری در حوزه‌های دامپزشکی، ارتباطات، فرهنگ، شیلات و فنی و حرفه‌ای امضا کردند. حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی در ادامه با حضور در مقبره جومو کینیا، رهبر ملی استقلال کنیا، به مقام این سیاستمدار فقید ادای احترام کرد. جومو کینیا رهبر جنبش استقلال‌طلبی کنیا بود که بیش از ۹ سال از عمر خود را در زندان‌های انگلیس سپری کرد. در ادامه حضور هیئت ایرانی در کنیا، از پهنادهای تولیدی شرکت‌های دانش‌بنیان کشورمان با حضور رئیس‌جمهور در مرکز نوآوری و فناوری ایران در نایروبی با هدف بازاریابی برای محصولات دانش‌بنیان رونمایی شد. این پهنادهای کاربردهای چندگانه‌ای برای «سپ‌پاشی» زمین‌های کشاورزی و همچنین «بازرسی مزرعه» با قابلیت پردازش تصویر برای اموری از جمله نقشه‌برداری و تشخیص آفات مزارع داشتند. در نشست مشترک

همکاری در زمینه‌های نفت و انرژی، مخابرات و فناوری اطلاعات، تأمین اجتماعی و بیمه، کار و اشتغال، آموزش عالی و علوم و تحقیقات و فناوری، کشاورزی و شیلات، غذایی و دارویی، تأمین، توزیع و تولید تجهیزات پزشکی، ایمنی حرفه‌ای و کاهش آسیب‌های مربوط به کار، حمایت‌های اجتماعی و حمایت از کودکان، توانمندسازی افراد معلول و تفاهم‌نامه همکاری میان شرکت تراکتورسازی ایران و شرکت ماگای زیمباوه بود. حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی نیز پس از حضور در بنای یادبود قهرمانان ملی زیمباوه و ادای احترام به مقام آنها، در جریان نشست مشترک مطبوعاتی با همتای زیمباوه‌ای خود، مخالفت با یک‌جانبه‌گرایی، حمایت از حقوق بشر واقعی، مخالفت با افراط‌گرایی، تروریسم و تجزیه‌طلبی و همچنین مخالفت با جرایم سازمان یافته را از جمله مواضع مشترک میان ایران و زیمباوه برشمرد و گفت: «این اشتراک مواضع و دیدگاه‌ها نه فقط در روابط دو جانبه، بلکه در سطح بین‌المللی و جهانی می‌تواند دو کشور را همکار یکدیگر قرار دهد.»

### ◆ آفریقا، قاره فرصت‌ها

آفریقا، قاره‌ای است که قرن‌ها تحت استعمار غرب بوده؛ اما با وجود این استعمار تاریخی همچنان ظرفیت‌های پیدا و پنهانی دارد که آن را برای هر سرزمینی، قابل توجه و تأمل می‌کند. تأمل از این نظر که سرزمین آفریقا صاحب معادن بسیاری است و گنجینه‌ای از طلا، الماس، کبالت و بسیاری دیگر از عناصر و فلزات ارزشمند جهان را در خود جای داده و بر اساس آمارهای بین‌المللی هنوز هم بیشترین ذخایر کشف نشده معدنی و کشاورزی در جهان را دارد. سرمایه‌گذاری در چنین قاره‌ای در سایه نگاه دولت سیزدهم به آن، می‌تواند همان فرصت طلایی برای ایران باشد تا بتواند اقیانوس تازه در قاره آفریقا بسازد. طی دو سال گذشته، دولت سیزدهم تلاش کرده است با ایجاد تعادل در سیاست خارجی، دیپلماسی خارجی ایران را به یک توافق خاص یا چند کشور محدود نکند و اولویت خود را به ارتباط و تعامل با کشورهای همسایه، همسو و دوست اختصاص دهد. اگر چه حجم تجارت خارجی ایران با قاره آفریقا در مقایسه با سال ۱۳۹۹ جهش ۱۰۰ درصدی داشته است، و پیش‌بینی می‌شود پس از این سفر حجم مبادلات ایران با کشورهای آفریقایی به قله بی‌سابقه ۲ میلیارد دلاری برسد، اما به اذعان کارشناسان و صاحب‌نظران، این میزان هنوز کافی نبوده و روابط اقتصادی ما باید متناسب با بازار حدوداً ۶۰۰ میلیارد دلاری قاره آفریقا افزایش یابد.

## موتور رشد اقتصاد جهانی

### تحلیل مجله فارن افرز از جایگاه آفریقا در آینده اقتصاد جهان

در طول بیست سال آینده بیشتر کشورهای جهان با کاهش جمعیت جوان و نیروی کارگر روبه‌رو می‌شوند. مجموع نرخ مولد در شرق آسیا بین ۸/۰ تا ۳/۱ است و در اروپا و آمریکا ۵/۱ تا ۷/۱ درصد و در آمریکای لاتین ۹/۱ درصد است و به تازگی هم هند به دو درصد کاهش یافته است. کشورهای ذکر شده کارچندانی در این زمینه نمی‌توانند انجام دهند، مگر آفریقا که نرخ مولد در آن ۳/۴ فرزند به ازای هر زن است که دو برابر بقیه کشورهای جهان است. اما خلاف چین و هند روند زاد و ولد در قاره آفریقا نه تنها صعودی می‌ماند که رشد شتابنده‌ای خواهد داشت، و این قاره به آخرین مرکز بزرگ جوانان در جهان تبدیل شود. امسال از هر سه نفری که در جهان به دنیا آمده‌اند، یکی در آفریقاست.

سال ۲۰۴۰، از هر سه انسانی که در جهان بین سن ۱۵ تا ۲۴ سال هستند، یک نفر آفریقایی است. در سال ۲۰۵۰، نیروی کار فعال آفریقا پنج برابر اروپا و از مجموع دو کشور هند و چین بیشتر خواهد بود. در دهه‌های آینده نیروی کار فعال جهان ۴۲۸ میلیون نفر خواهد بود که از این تعداد ۴۲۰ میلیون نفر در آفریقا خواهد بود.

نرخ رشد جی‌دی‌پی در قاره آفریقا به شدت در حال افزایش است و این مسئله یادآور رشد جی‌دی‌پی چین است. در سال ۱۹۸۰، چین به شکل فاجعه‌باری فقیر و از نظر توسعه از آفریقای آن زمان

عقب‌تر بود. جی‌دی‌پی چین در آن سال ۴۲۳ میلیارد دلار بود که به سختی بیشتر از هلند بود. سرانه تولید ناخالص ملی چین به ازای هر نفر ۴۳۰ دلار بود، که کمتر از نصف کشور اتیوپی در امروز است. از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۲۰، چین نیروی کار فعال خود را به حدود دویست میلیون نفر رساند و آنها را صاحب مهارت‌هایی کرد که همراه با توسعه سرمایه‌گذاری حجم اقتصاد چین را سی برابر افزایش داد. در بیست سال آینده هم کشورهای آفریقایی نیروی کار خود را به ۴۰۰ میلیون نفر افزایش می‌دهند.

حتی اگر بعد از چهل سال، آفریقا نصف توسعه چین را داشته باشد، حجم اقتصاد آفریقا ۱۵ برابر و در حدود ۵۲ هزار میلیارد دلار می‌شود. از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۲۰، آفریقای جنوبی جی‌دی‌پی خود را سه برابر کرده و از ۶۰۰ میلیارد دلار به ۱۹۰۰ میلیارد دلار رسانده است. جی‌دی‌پی نیجریه از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ حدود سه برابر افزایش داشته است. اتیوپی اقتصاد خود را در همین زمان پنج برابر کرده است و اگر همین رویه ادامه پیدا کند و بقیه اقتصادهای آفریقا هم رشد کنند و به همکاری‌های منطقه‌ای روی آورند، نسل آفریقایی‌های جهان می‌تواند یک انفجار اقتصادی را ایجاد کند که هیچ منطقه‌ای در جهان نمی‌تواند چنین ظرفیتی را برای افزایش و گسترش اقتصاد جهانی ایجاد کند.

مترجم/ دکتر رضا صارمی‌راد

۵

## راهبرد

شماره ۱۱۰۱ | دوشنبه ۲۶ تیر ۱۴۰۲

### صداقت

### گفتار

### روایای باطل

### پیدا و پنهان رژیم صهیونیستی - ۶

### حجت‌الاسلام والمسلمین علی سعیدی



رئیس دفتر عقیدتی سیاسی فرماندهی معظم کل قوا

اولین آرمان قوم یهود با تأسیس دولت در سال ۱۹۴۸ از سوی انگلستان با اشغال سرزمین موروثی فلسطینی شکل گرفت که با حوادث بسیار جنایت‌باری همراه بود، همچون اخراج فلسطینی‌ها از وطن و سرزمین موروثی و آواره کردن آنان که پس از ۷۵ سال همچنان مردم مظلوم آن دیار در آوارگی به سر می‌برند؛ قتل عام و کشتار مردم در طول ده‌ها سال همچون صبرا و شتیلا و دیربازین که همچنان این قتل عام‌ها ادامه دارد و ترور بزرگان و فرماندهان فلسطینی، از دیگر پیامدهای تأسیس رژیم صهیونیستی ترور صدها نفر از بزرگان و فرماندهان فلسطین بود؛ راهاندازی جنگ و حملات ددمنشانه به غزه و کشتن مردان، زنان و کودکان و تخریب تأسیسات و زیرساخت‌ها همچون جنگ ۵۲ روزه و ۸ روزه؛ محاصره غزه و فشار شدید روی مردم که از دریافت کمترین نیازها محروم بوده و هستند. این جنایات در سایه قدرت‌های استکباری غربی شکل گرفت، ابتدا چنانچه در شماره‌های قبل گفته شد صهیونیست‌ها تحت حمایت انگلستان بودند، اما با پایان جنگ جهانی دوم و بروز و ظهور آمریکا به عنوان قدرت فائق و پیروز، آمریکا نیز درصدد دستیابی به منافع خود از رژیم اشغالگر قدس حمایت کرد. اهداف و راهبردهای قدرت نوظهور جهان برای حمایت از صهیونیست‌ها عبارت بودند از:

سلطه بر منابع انرژی و نفت ارزان و تداوم استمرار آن در جهت رفع نیاز خود و کشورهای غربی؛ جلوگیری از جنبش‌ها، خیزش‌ها و انقلاب دینی یا کمونیستی در منطقه غرب آسیا؛ سلطه بر رژیم‌های منطقه از طریق انتخاب نیروهای وابسته و دست‌نشانده در کشورها، همچون دست‌نشانده‌گی

محمدرضا پهلوی در ایران و دیگر کشورهای منطقه؛ گسترش رژیم صهیونیستی از نیل تا فرات و حمایت همه‌جانبه از این رژیم به عنوان ژاندارم منطقه و حافظ منافع آمریکا؛ مقابله با نفوذ چین و شوروی در منطقه غرب آسیا با توجه به حضور شوروی در اروپا، آفریقا و منطقه غرب آسیا؛ جلب حمایت محافل صهیونیستی متنفذ در آمریکا در عرصه‌های گوناگون سیاسی و اقتصادی؛ بهره‌گیری از ظرفیت‌های منطقه برای تداوم سلطه بر دیگر کشورها و بهره‌گیری از اهرم انرژی برای کنترل اقمار منطقه‌ای و بین‌المللی. اما تشکیل دولت یهود تنها آرمان سران قوم یهود و عوامل استعماری آنها نبود؛ بلکه گسترش قدرت و سلطه رژیم بر منطقه از دیگر آرمان‌های آنها بوده است و نه تنها سلطه بر منطقه، بلکه سلطه بر دنیا و تشکیل دولت جهانی را در آرزوی خود دارند. در «دنیا بازیچه یهود» آمده است: «یگانه آرمان یهود که به آن تصریح می‌کنند آن است که یک دولت یهودی جهانی به پا کنند، یعنی همه دنیا را تحت تصرف خویش درآورند. این حکومت از رژیم صهیونیستی سرچشمه خواهد گرفت و پس از استیلا بر «نیل تا فرات» در راه آن گام‌های بزرگ‌تری بر خواهند داشت.»

قوم یهود با دولت یهود معتقد است، اگر «از نیل تا فرات» را آنها به دست بیاورند، بقیه مناطق خواناخواه تسلیم خواهند شد؛ زیرا این منطقه با منابع سرشار خود ثروتمندترین مناطق جهان را تشکیل می‌دهد و آن کسی که بتواند بر آن حکومت کند، چنان است که بر جهان حکومت داشته است.

یادداشت

کاهش قیمت‌ها تشدید می‌شود

رسول سلیمانی

کارشناس بازار خودرو



بازار خودرو از جمله بازارهایی است که طی سال‌های گذشته به کرات نشان داده است با نوسانات ارزی دچار تکانه‌های شدیدی می‌شود، هر چند این تکانه‌ها در قیمت‌های بالا باشد، بازار از رکود خارج می‌شود؛ اما کاهش یا ثبات نرخ ارز، بازار را در حالت سردرگمی یا همان رکودی که فعالان اقتصادی از آن نام می‌برند، نگه می‌دارد.

درباره عوامل تأثیرگذار بر بازار خودرو و عاملی که بیش از سایر عوامل روی بازار خودرو تأثیرگذار است، باید گفت اصولاً چندین عامل روی بازار خودرو تأثیرگذار است که قطعاً بخشی از قیمت‌سازی‌های بازار به تحقق و ظهور و بروز این عوامل وابسته هستند؛ اما عامل مهمی که معمولاً لنگر تورمی در اقتصاد ایران در همه بخش‌ها به شمار می‌رود، بحث ارز است؛ به این معنا که با افزایش نرخ ارز، خودرو نیز متناسب با التهابات ارزی گران‌تر می‌شود. بنابراین، تا زمانی که بانک مرکزی قادر به ثبات نرخ ارز باشد، می‌توان اطمینان خاطر داشت که شاهد ثبات در قیمت خودرو نیز باشیم. در بازار فعلی ایران نیز بی‌شک بحث دیگری که می‌تواند در کاهش قیمت خودرو، آن هم به صورت فوری اثرگذار باشد، واردات خودروی دست دوم خارجی یا حتی خودروی نو در پی تصویب مجلس است. اگر این مصوبه تأیید شود، قطعاً شاهد شوک بزرگی به بازار خودرو به لحاظ تشدید کاهش قیمت‌ها خواهیم بود.

در صورتی که همه موانع پیش‌روی واردات خودرو برداشته شود، در ادامه اجرایی شدن این مصوبه حتی می‌توان امیدوار بود کاهش قیمت در بازار آزاد به نحوی باشد که قیمت‌ها نزدیک قیمت کارخانه شود، حتی می‌توانیم انتظار داشته باشیم که در برخی موارد قیمت بازار به زیر قیمت کارخانه هم برسد. با جمع‌بندی عوامل یاد شده می‌توان گفت، اکنون پراهمیت‌ترین مسئله پیش‌رو بحث تأیید یا رد لایحه خودروهای کارکرده است که می‌تواند روی بازار نقش بسزایی داشته باشد؛ یعنی اگر مجلس و سایر نهادهای تصمیم‌گیرنده در این موضوع مشکلی نداشته باشند، قطع به یقین به زودی شاهد سقوط قیمت خودرو خواهیم بود؛ اما مسئله حائز اهمیت این است که وقتی خبر واردات این همه در کاهش قیمت خودرو تأثیرگذار است، قطعاً در صورت اجرا شدن واردات شاهد کاهش قیمت‌ها حتی به زیر قیمت کارخانه خواهیم بود.

درباره موانع پیش‌روی واردات نیز باید گفت، شاید بخش مهمی از به تعویق افتادن واردات خودرو را بتوانیم به موضوع مهم تأمین ارز ارتباط دهیم، بنابراین آخرین مانع در تحقق این موضوع تأمین ارزی است که البته برای این موضوع هم می‌توان مدل‌هایی ارائه داد تا بحث ارزی که بانک مرکزی نسبت به آن نگران است، حل شود و واردات تداوم داشته باشد؛ اما بحث تأمین منابع مهم‌ترین موضوع چالش واردات است.

وحید شقاقی شهری در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

# هماهنگی سیاست‌ها شرط تحقق تثبیت اقتصادی

پس به جای اینکه اذهان عمومی را به سمت حمایت‌های دولتی از مردم پیش ببریم، باید مسیر را به گونه‌ای چیش و تعریف کنیم که همه به خوبی به این موضوع واقف شوند که بحث ما سیاست‌های ثبات اقتصاد کلان است.

شقاقی شهری درباره مهم‌ترین مؤلفه‌هایی که به ثبات اقتصادی منجر می‌شود، گفت: «مهم‌ترین مؤلفه مورد نیاز برای اجرای درست سیاست‌های ثبات اقتصاد کلان، هماهنگی بین پولی و پولی است؛ به این معنا که در وهله اول باید بین سیاست‌های تجاری، مالی، بودجه‌ای، ارزی و پولی هماهنگی‌های لازم ایجاد شود. از طرفی محوریت سیاست‌های ارزی و پولی با بانک مرکزی است؛ ولی سیاست‌های مالی و بودجه‌ای و تجاری در اختیار بانک مرکزی نیست؛ به همین دلیل باید بین چهار سیاست اشاره شده هماهنگی‌های لازم اتفاق بیفتد.»

وی خاطر نشان کرد: «اگر سیاست‌های مالی و پولی با سیاست‌های بودجه‌ای هماهنگ باشند و بخش مالی بر بخش پولی کشور تسلط نداشته باشد، قطعاً اولین گام مثبت برای توسعه اقتصادی ایران برداشته شده است.»

عضوهیئت علمی دانشگاه خوارزمی گفت: «از سوی دیگر سیاست‌های تجاری با سیاست‌های ارزی باید هماهنگ باشد. آنچه در عمل به ثبات ارزی در اقتصاد می‌انجامد، به تحقق برخی مؤلفه‌ها مانند توسعه و افزایش صادرات نفتی و غیر نفتی، ساماندهی و مدیریت واردات رسمی و کنترل واردات غیر رسمی و قاچاق و حل مسئله

ناترازی حساب سرمایه و... وابسته است. موارد اشاره شده نشان می‌دهد، نرخ ارز یا (قیمت دلار) متغیری است که تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد و حاصل صادرات اعم از نفتی و غیر نفتی، واردات رسمی و غیر رسمی اعم از قاچاق و ورود و خروج سرمایه به اقتصاد ایران است.»

این اقتصاددان خاطر نشان کرد: «تا زمانی که سیاست‌های تجاری، سرمایه‌ای و سیاست‌های کنترل اقتصاد غیر رسمی رخ ندهد، نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم بانک مرکزی تنها با ابزارهای محدودی که در اختیار دارد، زمینه‌های لازم را برای ثبات در بازار ارز ایجاد کند.»

عضوهیئت علمی دانشگاه خوارزمی توضیح داد: «از این نظر، این هماهنگی باید اتفاق بیفتد، به این معنا که باید تلاش شود صادرات غیر نفتی تداوم و افزایش بیشتری نسبت به قبل داشته باشد و مسئولان ذی‌ربط کوشش کنند تا سیاست‌های درستی برای مهار قاچاق اتخاذ کنند و ورود سرمایه به اقتصاد ایران از مسیرهای گوناگون با سیاست‌گذاری‌های درست تسهیل شود، ضمن اینکه نظارت و کنترل بیشتری بر خروج سرمایه صورت بگیرد.»

شقاقی شهری معتقد است: «با توجه به اینکه بانک مرکزی نمی‌تواند همه آنچه را که باید در این حوزه صورت بگیرد، تحت نظارت خود قرار دهد؛ چراکه همه این موارد تحت اختیار بانک مرکزی نیست. برای ایجاد ثبات اقتصادی و ارزی باید شاهد ورود سریع و با پشتکار وزارت‌خانه‌هایی، مانند اقتصاد، صمت، کشاورزی، مبارزه با قاچاق کالا و ارز در این

موضوع مهم و مورد نیاز اقتصاد کشور باشیم.» وی تصریح کرد: «وزارت‌خانه‌های یاد شده نقش مهمی در ثبات اقتصادی دارند؛ چراکه بخش مهمی از ثبات اقتصادی در گرو رونق بخشی تجاری و جذب سرمایه‌های خارجی و جلوگیری از خروج سرمایه است، بنابراین نیازمند کنترل قاچاق کالا به کشور هستیم، پر واضح است که بانک مرکزی از این منظر چنین ایده‌ای را برای داشتن نقشه راهی مطرح کرده تا با همکاری سایر وزارت‌خانه‌ها شاهد باز شدن مسیر برای ثبات ارزی باشیم که از مسیر ثبات اقتصادی عبور می‌کند.»

وی خاطر نشان کرد: «تمام تلاش بانک مرکزی این است که نوسانات قیمت دلار را در محدوده‌های مهار کند؛ چراکه بحث مهم‌تر از افزایش یا کاهش نرخ دلار، کنترل نرخ ارز است تا اقتصاد بدانند که برای نمونه در شش ماه آینده قیمت دلار با همه سناریوهای بدبینانه و خوش‌بینانه بین ۴۵ تا ۵۰ هزار تومان نوسان خواهد داشت.»

عضوهیئت علمی دانشگاه خوارزمی با اشاره به اهمیت پیش‌بینی‌پذیری در اقتصاد برای ایجاد ثبات اقتصادی و ارزی گفت: «اگر بدانیم شش ماه آینده در فلان وضعیت اقتصادی به سر می‌بریم و مطمئن باشیم با اتخاذ و اجرای درست سیاست‌ها مسیر قیمت‌ها به ویژه در نرخ ارز کاهشی خواهد بود، قطعاً رفتارهای شتابان فوری برای افزایش یا کاهش محدوده قیمتی ارز رخ نمی‌دهد؛ بلکه با تعریف نرخ ارز در یک کانال درست شاهد ثبات خواهیم بود.»

شقاقی شهری گفت: «وقتی نرخ ارز در یک کانال یا محدوده‌ای نوسان منطقی داشته باشد و در مجموع فعالان اقتصادی و مردم متوجه شوند نوسان قیمت دلار برای حداقل شش ماه آینده در چه محدوده‌ای خواهد بود، آن زمان نسبت به ایجاد ثبات ارزی اطمینان می‌یابند؛ موضوعی که در نهایت به اعتماد مردم و فعالان اقتصادی به سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در اقتصاد ایران کمک می‌کند.»

وی در این باره توضیح داد: «طبیعتاً ثبات ارزی در گرو سیاست‌های تجاری، سرمایه‌گذاری مالی و بودجه‌ای و سیاست‌های ارزی و پولی است، به این دلیل انتظار می‌رود همه وزارت‌خانه‌های مرتبط و حاکمیت در کنار بانک مرکزی باشند تا پس از ایجاد ثبات اقتصادی شاهد ثبات ارزی و پیش‌بینی‌پذیر شدن اقتصاد ایران باشیم.»



افزوده

## اقتصاد تردمیلی

در اقتصاد تردمیلی شما هر چقدر تلاش کنید و پول جمع کنید، چون تورم خیلی بالاست، روز به روز ارزش پولتان کم می‌شود، کل زحمت و تلاش شما به باد می‌رود و رسماً وارد یک دور باطل می‌شوید و گرانی و تورم از تلاش شما جلوتر است و تنها باید بدوید تا فقیر نشوید! هیچ پیشرفت و حرکت رو به جلویی وجود ندارد و افراد با وجود تلاش روزانه خود سر جای اول قرار دارند. چون طبق فرمول کار نیرو = جابه‌جایی = کار انجام شده، به حد کافی نیرو صرف کرده‌اند؛ ولی چون جابه‌جایی‌شان صفر بوده، کاری از پیش نبرده‌اند!



شاخص

## شرایط غم‌انگیز

سازمان کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد (انکتاد) در گزارش اخیر خود هشدار داد، فضای سرمایه‌گذاری بین‌المللی در سال گذشته میلادی «بسیار غم‌انگیز» بود؛ چراکه شوک‌های ژئوپلیتیکی و اقتصادی اعتماد سرمایه‌گذاران را در سراسر جهان تضعیف کرد. انکتاد در گزارش سرمایه‌گذاری جهانی خود در سال ۲۰۲۳ اعلام کرد، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جهانی (FDI) پس از بازگشت قوی در سال ۲۰۲۱ با ۱۲ درصد کاهش در سال ۲۰۲۲ به ۱۷۳ تریلیون دلار رسید. این سازمان کاهش سرمایه‌گذاری جهانی را ناشی از هم‌زمانی چندین بحران از جمله جنگ اوکراین، قیمت‌های بالای مواد غذایی و انرژی و افزایش بدهی دولت‌ها دانست.



منهای نفت

## تولید لوازم خانگی

یکی از موقعیت‌های ایران در زمینه مهارت‌گیری نفت، صادرات لوازم خانگی است. هر چند در سال‌های اخیر با توجه به نوسانات ارزی و تورم داخلی اوضاع و احوال خوبی ندارد؛ اما با این وضعیت هنوز خود را در صادرات سرپا نگه داشته است. میزان صادرات لوازم خانگی از کشورمان در سال گذشته به ۴۴۰ میلیون دلار رسید که این میزان در مقایسه با مدت مشابه ۱۲ درصد رشد داشته است. میزان صادرات لوازم خانگی در سال ۱۴۰۰، ۳۹۳ میلیون دلار بود. گفتنی است، کشورهای عراق، افغانستان، تاجیکستان و آسیای میانه بیشترین مقصد لوازم خانگی بوده‌اند.



# نردبان تقرب

گفتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین مسعود عالی در باب بلا و عبادت



نمی‌آورد، بلکه آدم را می‌شکند. انسان در بلا و مریضی و قرض و قسط و فشار و مشکلات زندگی و مصیبت‌ها همه‌اش التماس است و خدا خدا، می‌گوید: «خدا یا به دادم برس، خدا یا کمکم کن.» انسان می‌شکند و دیگر منم منم ندارد. دومین فرق بلا با عبادات این است که عبادات اعمال ماست؛ نماز ما، روزه ما، حج ما، خمس ما، زکات ما، قرآن خواندن ما. عبادات عمل ماست و عمل ما به اندازه خود ماست. تابی نهایت آدم را بالا نمی‌برد. مگر اعمال ما چیست؟ مگر نماز ما چیست که ما را تا ملکوت اعلی و تا سدره المنتهی ببرد؟! اعمال ما به اندازه خود ماست. نردبان قله‌ها نیست و تا بی‌نهایت ما را نمی‌برد؛ اما بلاها از طرف خداست، از بالاست. از این جهت آدم را خیلی بالاتر می‌برد، البته به شرط آنکه انسان بتواند از بلاها استفاده کند.

گرفتی صبر می‌کنم و شکر. در بلای دیگری مبتلا به بلاهای جسمی شد و زمین گیر شد، گفت: «خدا یا صبر می‌کنم و شکر.» یواش یواش بعضی‌ها شروع کردند در مورد ایشان شایعه درست کردند که ایوب یک گیری در کارش با خدا هست که از در و دیوار برایش می‌بارد. یک مشکلی دارد. شروع کردند اینطوری آبرویش را بردن. در این نقل دارد که عرض کرد: «خدا یا! اموال از بین رفت، صبر کردم، فرزندانم از بین رفتند صبر کردم. خود مبتلا به بلاهای جسمی شدم، صبر کردم، اما این را که با آبرویم بازی می‌کنند، دیگر نمی‌توانم صبر کنم.»

خطاب رسید: «ایوب! آن قبلی‌ها را هم تو صبر کردی یا ما توفیق صبر به تو دادیم؟! اینکه می‌گویی صبر کردم، صبر کردم، صبر کردم، این را نمی‌توانم، مگر قبلی‌ها را تو بودی؟!»

عبادات یک چنین آسبایی می‌تواند داشته باشند؛ اما بلاها نه. بلا منم منم برای انسان

کسانی که می‌خواهند به قرب خدا برسند، به دو صورت می‌توانند به قرب برسند: هم با عبادت‌ها، هم با بلاها. هم عبادت انسان را رشد می‌دهد، هم بلاها اگر انسان از آن استفاده کند، آدم را رشد می‌دهد. منتهی عباداتی که ما انجام می‌دهیم، می‌توانند دو آسیب داشته باشند؛ عبادات می‌توانند ما را دچار غرور و عجب بکنند؛ در حالی که عبادات برای این است که انسان در خانه خدا متواضع باشد. تا چهار تا قطره اشکی می‌ریزد و چند تا نماز می‌خواند و چهار هفته جمکران می‌رود، کم‌کم از خدا طلبکاری می‌شود و دچار عجب و غرور می‌شود.

در یک نقلی هست که حضرت ایوب (ع) که انواع و اقسام بلاها را کشید، وقتی که در یک بلائی اموالش از بین رفت، گفت: «خدا یا صبر می‌کنم و شکر.» بعد از مدتی در یک بلائی دیگری فرزندان از دنیا رفتند، گفت: «خدا یا صبر می‌کنم، امانتی بود که به من دادی و از من

آیه

## شرط لازم برای پاسداران اسلام

محمد زارعی قبادی

دانشجوی دکتری مدیریت رسانه

یکی از معروف‌ترین آیاتی که همه ما آن را شنیده‌ایم، آیه ۲۹ سوره فتح است که می‌فرماید: «مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ...»، اما این آیه قسمت دومی هم دارد که به خصوصیات یاران رسول گرامی اسلام (ص) که در واقع سربازان اسلام هستند، اشاره دارد. در این آیه خداوند می‌فرماید: «محمد پیامبر خدا و کسانی که با او هستند بر کافران سختگیرند و با یکدیگر مهربان. آنان را ببینی در حالی که رکوع می‌کنند، به سجده می‌آیند و جویای فضل و خشنودی خدا هستند.

نشان‌شان اثر سجده‌ای است که بر چهره آنهاست. این است وصفشان در تورات و در انجیل، که چون کشته‌ای هستند که جوانه بزند و آن جوانه محکم شود و بر پاهای خود بایستد و کشاورزان را به شگفتی وادارد، تا آنجا که کافران را به خشم آورد. خدا از میان آنها کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند به آموزش و پاداشی بزرگ وعده داده است.» اینکه مؤمنان و سربازان اسلام بتوانند «رحماء بینهم و اشداء علی الکفار» باشند، نیازمند خصوصیتی است که در این آیه آمده است. ارتباط نزدیک با خداوند و اهل عبادت واقعی بودن قدرت‌افزاست و شایستگی مؤمنان را برای وظایف اصلی و کارهای بزرگ بالا می‌برد. از امام باقر (ع) روایتی است که سربازان اسلام را در گروه‌های گوناگون بیان می‌فرماید. آنها این چنین هستند: ۱- گروهی از متقین هستند. ۲- گروهی از شهدا به حساب می‌آیند. ۳- گروهی دل‌های‌شان مورد امتحان قرار می‌گیرد. ۴- دسته‌ای از آنها از علما هستند. ۵- جماعتی از بزرگان به شمار می‌روند. ۶- گروهی نیز از شجاعان. در میان این گروه‌ها بعضی پرهیزگارند و دسته‌ای اهل تقوی و فضیلت هستند، گروهی نیز اهل تسلیم و رضا به شمار می‌روند که با این فضیلت‌ها و بزرگواری‌ها رستگار شدند و به رحمت خداوند رسیدند و بر مردم فضیلت پیدا کردند و از خود در میان مردم نام نیک نهند. (بحار الأنوار، ج ۶۹، ص ۱۷۰) سربازان اسلام که نام و یادشان سال‌های سسال در میان مردم وجود دارد، خود را و تکالیف خود را در اطاعت و عبادت خداوند پیدا کرده و به آن عمل می‌کنند. با این استدلال به این نتیجه می‌رسیم که اگر کسی ادعای سربازی اسلام را دارد، اما اهل عبادت و شب زنده‌داری نیست، نه خود را پیدا کرده و نه می‌تواند تکالیف شرعی و اصولی خود را در بزنگاه‌ها بشناسد. به همین دلیل است که می‌بینیم گاهی به‌جای آنکه رحماء بینهم باشیم، اشداء بینهم هستیم و به عکس گاهی به‌جای آنکه اشداء علی الکفار باشیم، اشداء علی المؤمنین هستیم. خداوند راهی را روشن کرده و نوری را در قلب مؤمنان قرار داده است تا بتوانند بدون اشتباه و خطاهای اساسی عمر خود را در خدمت به دین خدا بگذرانند. از صدر اسلام تا امروز آنچه توانسته به اتحاد و قوت دل سربازان و مؤمنان کمک کند، ارتباط روحی و قلبی با پروردگار عالم بوده و عباداتی که باعث اعتماد و اطمینان به راه پیش روی مؤمنان شده است. خداوند بهترین جایگاه و مقام را در دنیا و آخرت برای سربازان خود در نظر گرفته است؛ مقامی که به ادعان همه مفسران قرآن و علمای دین در وهم نمی‌گنجد.

مکتب

# بهبخت دل مؤمن با بندگی خدا

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف



انداوه ما محزون و غمگین هستند.» به زمان و مکان خلاصه نمی‌شود، بلکه به ارزش‌های مشترک و حالات مشترک با اهل بیت (ع) نیز برمی‌گردد. وقتی مؤمنان ارزش‌هایی همانند اهل بیت (ع) دارند، حال‌شان هم مانند ایشان می‌شود و مانند ائمه (ع)، از چیزهایی خوشحال می‌شوند و از چیزهایی غمگین. آنچه برای اهل بیت (ع) ارزش است، اطاعت از پروردگار است و طبیعی است که این اطاعت شادمانی می‌آورد. به همین دلیل عزاداری برای حضرت سیدالشهدا (ع) هم می‌تواند دل و روح ما را شادمان کند، در حالی که از مصائب ایشان غمگین هستیم. اگر ما به روش دین عمل کنیم، همیشه دل‌مان و روح‌مان آرام و شاد است. مکتب اهل بیت (ع) برای شادی پیروان خود برنامه دارد و آن را مهم می‌داند. امام رضا (ع) می‌فرماید: «اوقات خود را به چهار بخش تقسیم کنید: بخشی را برای عبادت، بخشی را برای کار و فعالیت و برای تأمین زندگی، بخشی را برای معاشرت و هم صحبتی با برادران مورد اعتماد و کسانی که شما را به عیب‌های‌تان آگاه سازند و بخشی را به تفریحات و لذایذ خود اختصاص دهید و از مسرت و نشاط ساعت تفریح و شادی، نیرو و توان انجام وظیفه‌های خود را تأمین کنید.» شادی لازم است و خداوند انسان را شاد می‌خواهد؛ اما این شاد بودن شرایطی دارد که باید آن را بشناسیم و در برنامه زندگی خود قرار دهیم.

نمی‌تواند از رفتارهای معنوی انسان جدا باشد. در واقع، شادی برای ما به «شادی حقیقی» و «شادی کاذب» تقسیم می‌شود. شادی حقیقی آن است که در راه اطاعت پروردگار باشد و شادی کاذب آن است که در نافرمانی او باشد. امام علی (ع) در یکی از اعیاد می‌فرماید: «همانا امروز عید است برای کسی که روزه‌اش مورد قبول، و شب زنده داری‌ش مشکور باشد و هر روزی که در آن معصیت خدا نشود، آن روز، عید است.» (نهج البلاغه، ج ۸، ص ۴۲۸) اینکه برخی انسان‌ها نمی‌توانند خوشحال باشند و هیچ‌کدام از زمان و اسباب و وسایلی نمی‌تواند آنده‌دل آنها را بزداید، به دلیل رفتار خود آنهاست. وقتی نافرمانی خداوند در زندگی فردی جاری باشد، نمی‌تواند خوشحال باشد و همیشه حالی ناخوش دارد. این حال می‌تواند آگاهانه باشد یا ناآگاهانه؛ یعنی می‌داند که رفتارش و نافرمانی‌اش او را غمگین کرده یا نمی‌داند. البته بسیاری از انسان‌ها طوری شادی می‌کنند که نه تنها قلب و روح آنان را آرام و مسرور نمی‌کند، بلکه غمگین‌تر هم می‌کند. وقتی شادی کردن انسان، همان نافرمانی از خداوند و گناه‌کاری باشد، نمی‌تواند خوشحال باشد. در کل شادی و غم انسان دانسته یا نادانسته به ارزش‌ها، اعتقادات، روش زندگی و رفتار او برمی‌گردد و اینکه امام صادق (ع) می‌فرماید: «شیعیان ما در شادی‌های ما شاد و در حزن

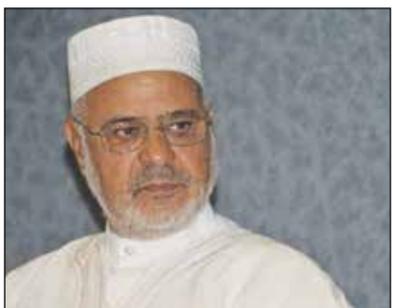
خوشحال می‌شوند و زمانی که بدی کردند، طلب استغفار کنند.» (میزان‌الحکمه، ج ۲، ص ۴۳۹) تفاوت این دو حالت در ماندگاری شادی است و از آنجایی که انسان‌ها می‌خواهند همیشه شاد باشند، باید از این روش استفاده کنند. برای نمونه، کسی که دلش شاد و آرام نیست، هر قدر زمان‌ها و مکان‌های مختلف در درک کند و با اسباب و وسایل شادی آور خودش را سرگرم کند، باز هم نمی‌تواند شادی ماندگاری داشته باشد و به محض جدا شدن و فاصله گرفتن از مکان و زمان و ابزار سرگرمی، دوباره به حالت قبل بازمی‌گردد. آنچه در دین ما آمده، دستوراتی است که ماندگاری حال انسان را زیاد می‌کند. به‌عبارتی، هر چیزی که در دین اسلام آمده، نگاهی تام و تمام به باقی بودن دارد، نه زودگذر و فانی بودن؛ حالت معنوی انسان، زندگی انسان، آینده انسان و هر چیزی که مربوط به اوست، باید طوری شکل بگیرد که ماندگار باشد؛ زیرا انسان جاودانه است و رفتارهای او باید به این جاودانگی معطوف باشد. امیرالمؤمنین علی (ع) می‌فرماید: «باید شادی تو برای چیزی باشد که برای آخرت انجام داده‌ای و حزن و غمت بر چیزی که از آخرت از دست رفته است.» (میزان‌الحکمه، ج ۷، ص ۴۳۷) این نگاه آخرتی، یعنی نگاه جاودانگی، دین اسلام شادی و غم را به رفتار انسان‌ها ضمیمه کرده و می‌گوید خوشحالی، سرخوشی و سرزندگی

هنگامی که درباره شادی و شادمان بودن در آموزه‌های اسلامی جست‌وجو کرده و آیات و روایات و سنت را بررسی می‌کنیم، با چند دسته‌بندی کلی در این موضوع مواجه می‌شویم. بسیاری از انسان‌ها شاد بودن را به کارهای طرب‌انگیز جسمی وابسته می‌دانند که باید آن را انجام دهند تا روح و قلب‌شان شاد شود. مانند اینکه در مراسم جشنی شرکت کنند، در مکان‌های خاص سرگرمی حاضر شوند، کنار یکدیگر جمع شده و تفریح کنند، از مواد خوراکی و نوشیدنی استفاده کنند که باعث شادی آنان شود و...؛ اما فقط این روش نیست که انسان را شاد می‌کند، البته اگر صحیح باشد. شاید بهترین راه برای شاد شدن کارهایی باشد که روح انسان را خوشحال کرده و قلب او را آرام کند تا پس از آن شادی جسمی و مادی حاصل شود؛ یعنی رابطه شادی و ابراز آن باید از درون به بیرون باشد، از رفتار خوب به شادی روح و قلب و از شادی روح به ابراز شادی و خوشحالی. از پیامبر (ص) سؤال شد: «بهترین بندگان خدا چه کسانی هستند؟» فرمود: «آنهایی هستند که وقتی نیکی می‌کنند،

راهنا

## صلح و فراموشی!

دکتر احمد ال‌ریسونی: غرب به دنبال تغییر در معانی الفاظ است. برای نمونه، مفهوم آزادی از دیدگاه ما به معنای گرامی داشتن حقوق افراد و عزت‌بخشی است؛ اما امروز به معنای آزادی فردی و آزادی روابط جنسی، مواد مخدر و الکل شده است. مفهوم جدید «صلح» نیز همین طور است؛ معنای آن در منطقه عربی و اسلامی، به ویژه به معنای فراموشی فلسطین و جنایات رژیم صهیونیستی شده است. صلح یعنی فراموش کردن حقوق فلسطینی‌ها که اکنون مفهومی استعماری به خود گرفته است. در واقع فرهنگ صلح امروز این است که مردم ستم‌دیده حقوق خود را فراموش کنند.



احکام

## خمس اموال عزاداری!

**پرسش:** باقی‌مانده اموالی که بابت هزینه‌های مراسم عاشورای حضرت امام حسین (ع) جمع‌آوری می‌شود، در چه جایی باید خرج شود و آیا می‌شود قند و برنج و مبلغ پولی را که برای عزاداری محرم جمع شده و زیاد آمده است، در سال آینده مصرف کرد؟ آیا پرداخت خمس آنها واجب است؟

**پاسخ:** می‌توان اموال باقی‌مانده را با کسب اجازه اهداکنندگان آنها، در امور خیریه مصرف کرد یا آنها را برای مصرف در مجالس عزاداری آینده نگه داشت. و پرداخت خمس برای آنها واجب نیست.

آیت‌الله‌العظمی‌خانه‌ای، اجوبه‌الاستفتائات، سؤال ۱۶۳۷



سلوک

## هیبتی‌ها بخوانند

آیت الله جوادی آملی: ما باید حواس‌مان جمع باشد؛ جریان حسین بن علی (ع)، جریان محرم، تاسوعا، عاشورا، عزاداری‌ها و بخش‌های سنتی آن سر جای‌ش محفوظ است، اما هم سخنرانان ما و هم مداحان ما، باید عظمت و جلال و شکوه حسین بن علی را نشان بدهند. در صحنه عاشورا و در آن موقعیت خطیر حسین بن علی (ع) به اهل بیت (ع) خود فرمود: «کاری کنید در این سفر عظمت و حیثیت شما محفوظ باشد؛» لذا مداحان و ذاکران نباید روش و کاری را که از جلال و شکوه اهل بیت (ع) بکاهد، انجام دهند و حرف و سخن بی‌سند بیان کنند.





# آزادی تا کجا قابل احترام است؟

نگاه حضرت امام<sup>(ره)</sup> به حدود و ثغور آزادی



مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

تقویم انقلاب

آیا بنی صدر یک رجل سیاسی بود؟

سید مهدی حسینی مورخ و پژوهشگر



هفته آخر تیرماه سال ۱۳۶۰، تقویم انقلاب اسلامی در یک پیچ تاریخی بسیار حساس و سرنوشت‌ساز قرار گرفت و حوادث عجیبی را به ثبت رساند. هنگامی که رأی عدم کفایت سیاسی بنی صدر، رئیس‌جمهور وقت صادر شد و وی با فرمان امام خمینی(ره) عزل شد، حدود یک ماه و چند روز تحت پوشش منافقین از ترس در اختفا به سر می‌برد و همواره منتظر سقوط نظام جمهوری اسلامی ایران بود و فکر می‌کرد با اقبال مردم دوباره به قدرت بازمی‌گردد. از آنجا که بنی صدر و رجوی و منافقین و سایر گروه‌های همراهان در چارچوب برنامه‌های تعیین شده غرب و غرب‌زده‌ها بودند و برای تعیین دیکته کرده بودند که سران نظام را بزنند، چون نظام جمهوری اسلامی سقوط می‌کند، بنابراین پس از انفجار حزب جمهوری در هفتم تیرماه ۱۳۶۰ به این نتیجه رسیده بودند که کار نظام تمام است؛ در حالی که امام خمینی(ره) رهبر کبیر انقلاب مقتدرانه زمام امور را در دست داشتند. همچنین پس از عزل بنی صدر و انفجار حزب بلافاصله شورای موقت ریاست‌جمهوری طبق قانون اساسی تشکیل شد که اعضای آن شامل نخست‌وزیر، رئیس مجلس و رئیس دیوان عالی کشور بود. این شورا به سرعت زمام امور اداره کشور را به دست گرفت و دستگاه‌ها را برای برگزاری انتخابات دوره دوم ریاست‌جمهوری آماده کرد. تعدادی از آقایان کاندیدای ریاست‌جمهوری شدند که از بیس آنها چهار نفر به تأیید شورای نگهبان رسیدند؛ از جمله آقایان محمدعلی رجایی، عباس شیبانی، علی‌اکبر پرورش و حبیب‌الله عسگرآولادی مسلمان. انتخابات سر وقت مقرر انجام گرفت و مردم در یک فضای آزاد و دموکراتیک با استقبال خیلی خوبی پای صندوق‌های رأی رفتند؛ به گونه‌ای که در مقایسه با انتخابات دوره اول ریاست‌جمهوری آرای بیشتری به صندوق‌ها ریخته شد. سرانجام از مجموع ۱۴ میلیون و ۷۶۰ هزار رأی، محمدعلی رجایی با کسب ۱۳ میلیون رأی به عنوان دومین رئیس‌جمهور انتخاب شد. بنی صدر و رجوی که در این مدت در اختفا به سر می‌روند و به این نتیجه رسیده بودند که تحلیل‌هایشان غلط از آب درآمده، فهمیدند که دیگر ایران برای‌شان جای ماندن نیست و اختفا هم برای‌شان خطر دارد. بنابراین، در تاریخ ششم مرداد سال ۱۳۶۰، یعنی چهار روز پس از انتخابات، بنی صدر به اتفاق مسعود رجوی با همکاری عدلهای متناقض فرار را بر قرار ترجیح دادند. خلبانی به نام «سرهنگ معزی» که محمدرضاشاه پهلوی را در ۲۶ دی ماه ۱۳۵۷ در هنگام فرار به مراکش انتقال داده بود، مأموریت داشت بنی صدر و رجوی را هم از تهران به پاریس منتقل کند. از نکات مهم و عجیب دیگر اینکه اینها با تغییر چهره از ایران گریختند. بنی صدر کاملاً گرم کرده و خود را به شکل زنان درآورده بود. به خاطر دارم که روزنامه «اطلاعات» در آن روزها عکس بنی صدر را با چادر سفید و گلدار، یعنی شبیه یک زن خانه‌دار منتشر کرده بود. کسی که مرتب از ۱۱ میلیون رأی مردم دم می‌زد و سونگند وفاداری به قانون خورده بود، با این افتضاح فرار کرد، آیا می‌توان گفت او یک رجل سیاسی ایران بود؟! آیا در برابر هجوم بیگانگان هم همین‌گونه مقاومت می‌کرد؟ این نمادی از خط‌مشی غرب‌زده‌هاست که با حرف‌ها و شعارهای قشنگ جوانان را فریب می‌دهند.

که منافع آن را تهدید کند، یک توطئه محسوب می‌شود!»  
در حالی که این شاخص، شاخصی نیست که تنها مورد توجه حضرت امام(ره) بوده باشد و این تعبیر صحیح، از سوی افراد دیگری نیز تکرار شده است. توطئه‌گران آنقدر در فضای ابتدای شکل‌گیری جمهوری اسلامی جولان می‌دادند که مقابله با آنان به ضرورتی عمومی تبدیل شده بود. بنابراین، حتی بخشی از توطئه‌گران نیز برای مخفی کردن خود و دادن نشانی غلط به افکار عمومی، با همین ادبیات سخن می‌گفتند؛ برای نمونه، ابوالحسن بنی‌صدر درباره آزادی می‌گوید: «ما به آزادی احتیاج داریم و جامعه بدون آزادی آگاه نمی‌شود، پس ما هیچ علاقه‌ای به اینکه محیط خفقان‌دوست کنیم نداریم، چون اولین قربانیش خود ما هستیم، اما ما ناچاریم توطئه را فاطعه‌نا سرکوب کنیم، برای اینکه آزادی به وجود آید.»  
سخنان حبیب‌الله پیمان، دبیر کل جنبش مسلمانان مبارز نیز درباره حدود آزادی شهیدانی است و می‌تواند پایان‌بخش بحث باشد. وی در آستانه اولین انتخابات ریاست‌جمهوری می‌گوید: «وقتی ما آزادی می‌گوییم آزادی به این معنا نیست که ضدانقلاب هم آزاد باشند. سرمایه‌داری نیز آزاد باشد و... در دموکراسی انقلابی تمامی نیروهای ضدانقلاب باید از بین بروند تا یک جامعه توحیدی که نشان مظهر امت اسلامی است، به وجود آید.»

اسلامی بدل نشود؛ به همین دلیل است که ایشان بارها در کلامشان اعلام داشتند که آزادی آزاد است، اما توطئه ممنوع!  
حضرت امام(ره) در اولین سخنرانی خود در جمع مردم قم تأکید دارند: «آزادی آزا در اسلام از اول بوده است؛ در زمان ائمه ما(ع) بلکه در زمان خود پیغمبر آزاد بود. حرف‌های‌شان را می‌زدند، ما حجت داریم. کسی که حجت دارد از آزادی بیان نمی‌ترسد؛ لکن توطئه را اجازه نمی‌دهیم. اینها حرف ندارند، توطئه می‌کنند. ما آنها را دعوت کردیم، کسانی را وادار کردیم که دعوت کنند که اگر حرفی دارید بیاید در تلویزیون بگویید؛ مباحثه می‌کنیم باهم. تا حالا حاضر نشدند.»  
در این نگاه مقابله با توطئه نه برای محدودسازی آزادی که درست برعکس در جهت بسط و تأمین آزادی است؛ چراکه توطئه‌گران اتفاقاً آزادی دیگران را نشانه رفته‌اند؛ لذا برای حفظ و صیانت آزادی است که باید به ظاهر آزادی آنان را سلب کرد تا آزادی یک ملت تأمین شود.  
جالب آنکه فتنه‌گران با فرار به جلو، تعبیر «عدم آزادی توطئه را» اقدامی برای انحصارگرایی از جانب امام معرفی می‌کنند، و برای نمونه مدعی بودند: «ارتجاع با آزادی مطبوعات و بیان حقایق سرسازش ندارد و تا آنجا که قدرت‌اش اجازه دهد، سعی می‌کند حق بیان را انحصاراً خودش در اختیار داشته باشد. بر اساس منطق انحصارطلبانه ارتجاع، بیان هر حقیقی

مجاهدین خلق و همراهان دارند، در کلام کوتاهی می‌فرمایند: «اسلام بیش از هر چیزی به آزادی عنایت دارد و در اسلام خلاف آزادی نیست؛ الا در چیزهایی که مخالف با عفت عمومی است.»  
به واقع می‌توان گفت، از نگاه ایشان آزادی تا آنجایی برای احزاب و رسانه‌ها و... معنادار است که منافع کشور و ملت و انقلاب را تهدید نکند و به تعبیر ایشان «مضر به حال ملت و کشور نباشد». حدودی که بدون شک مورد پذیرش هر انسان وطن‌پرست منصفی است. در درون این حدود هیچ ممنوعیتی از نگاه امام(ره) وجود نداشت و همه آزاد بودند که با رعایت این اصول و چارچوب فعالیت آزاد سیاسی و اجتماعی خود را با هر گرایش فکری-ایدئولوژیکی دنبال کنند؛ از این رو وقتی خبرنگاری از ایشان می‌پرسد آیا فکر می‌کنید که گروه‌های چپ و مارکسیست که در ایران هستند، آزادانه فعالیت خواهند داشت؟ پاسخ می‌دهند: «اگر مضر به حال ملت باشد جلوگیری می‌شود؛ اگر نباشد و فقط اظهار عقیده باشد، مانعی ندارد.»  
شاخص برجسته مرز آزادی در نگاه حضرت امام(ره)، حفظ اصل نظام و تأمین امنیت جامعه اسلامی است. این امنیت هم شامل امنیت فیزیکی و هم امنیت روانی است. بنابراین، هر کاری که اصل نظام و امنیت آن را تهدید کند، بدون شک از نگاه ایشان مضر برای ملت و کشور خواهد بود. آزادی نیز تا آنجایی قابل احترام است که امنیت نظام را تهدید نکند و به توطئه و مکر برای ضربه زدن به جمهوری

انقلاب‌ها برای دستیابی به آزادی متولد می‌شوند و آزادی‌خواهان پیشگامان انقلاب‌ها هستند. در این میان، آنچه موجب تفاوت انقلاب‌ها می‌شود، تعریف‌هایی است که از آزادی ارائه می‌شود. حضرت امام خمینی(ره) در مقام رهبر نهضت اسلامی ملت ایران تلاش کردند در فرآیند تحقق انقلاب، مفهوم آزادی و ابعاد آن را ترسیم کنند. حضور ایشان در پاریس این فرصت را فراهم کرد تا بیش از پیش در این باره سخن گفته و به پرسش‌های خبرنگاران پاسخ گویند.  
حضرت امام(ره) در پاسخ به پرسش خبرنگار آمریکایی مجله «تایم» که می‌پرسد: «آیا حضرت آیت‌الله نظری راجع به آزادی مطبوعات تحت حکومت اسلامی دارند؟ آیا مطبوعات پس از رفتن شاه آزاد خواهند بود که عقاید خود را ابراز دارند؟» پاسخ می‌دهند: «همه مطبوعات آزادند، مگر اینکه مقالات مضر به حال کشور باشد.» وقتی خبرنگار مجله آلمانی «اشترن» درباره فعالیت احزاب سیاسی می‌پرسد، پاسخ مشابهی می‌شود: «احزاب آزادند که مخالفت با ما یا با هر چیزی نکنند، مادامی که اقدامات‌شان مضر به کشور نباشد.» ایشان در جایی دیگر این بار در گفت‌وگو با خبرنگاران روزنامه‌های «اطلاعات» و «کیهان» در پاسخ به این سؤال که «در مورد آزادی‌بیان و عقیده، شما چه حدودی را در نظر دارید؟ آیا فکر می‌کنید باید محدودیت‌هایی قائل شد یا نه؟» می‌گویند: «اگر مضر به حال ملت نباشد، بیان همه چیز آزاد است. چیزهایی آزاد نیست که مضر به حال ملت ما باشد.»  
حضرت امام(ره) در گفت‌وگویی دیگر با خبرنگار خارجی نشریه «اکسپرس»، از تعبیر مصلحت مردم استفاده می‌کنند و می‌فرمایند: «در یک رژیم اسلامی، آزادی‌ها صریح و کامل خواهند بود. تنها آزادی‌هایی به ملت داده نخواهد شد که برخلاف مصلحت مردم باشند و به حیثیت فرد لطمه وارد سازد» و در مصاحبه‌ای دیگر تکرار می‌کنند: «رژیمی که ما می‌خواهیم، رژیم «جمهوری اسلامی» است و در اسلام آزادی به طور مطلق است مگر آنچه به حال ملت و کشور ضرر داشته باشد و موجب مفسده‌ای باشد.»  
حضرت امام(ره) پس از پیروزی انقلاب اسلامی در جلسه‌ای که با مسعود رجوی، رئیس سازمان

## حافظه | تاراج کنیا

### نگاهی به کارنامه سیاه غرب در آفریقا

قانونی به تصویب رسید که این مدت را به ۹۹۹ سال افزایش داد! انگلیسی‌ها در فاصله بین اشغال سرزمین کنیا و آغاز جنگ جهانی دوم، ۳۲۴۰۰ کیلومترمربع از مرغوب‌ترین اراضی زراعتی کنیایی‌ها را غصب و آنها را از اراضی خودشان بیرون کردند و به اصطلاح، فلات سفید به وجود آوردند.

کشاورزان اروپایی و بریتانیایی در مناطق مرکزی داخلی کنیا ساکن شدند و با کاشت قهوه و چای ثروتمند شدند. زمین زراعتی، ملک خالصه اعلام شد. از آن سو آفریقایی‌ها که از حقوق سیاسی محروم بوده‌ و زیر فشار تبعیض نژادی بودند، به اراضی لم یزرع رانده شدند. کشت زمین مستلزم گرفتن اجازه بود و سالیان درازی دهقانان محلی اجازه نداشتند، محصول‌های صادراتی سودآور مانند قهوه، چای و عاقر قرحا (بابونه گاو) کشت کنند. درباره مالیات و اجیر کردن نیز سیستمی معمول شد تا آفریقایی‌ها را به کار اجباری برای استعمارگران مجبور کند.

«لرد کانوی فیلد» فرماندار انگلیسی کنیا در سال ۱۹۱۷، معتقد است: «ما می‌خواهیم که بومیان را به افراد مفید تبدیل کنیم و بهترین وسیله برای نیل به این هدف این است که او را تشویق کنیم تا مدتی از زندگی خود را برای اروپاییان کار کند.» همین تفکرات بود که سیاهان را که پر مشقت و کم درآمد در مزارع سفیدپوستان وادار می‌کرد.

جمهوری کنیا که در شرق قاره آفریقا قرار گرفته است، با مساحت ۵۸۰،۳۶۷ کیلومتر مربع، چهارهفتمین کشور وسیع دنیاست. همسایگان آن کشورهای تانزانیا در جنوب، اوگاندا در غرب، سودان در شمال غربی، اتیوپی در شمال و سومالی در شمال شرقی هستند و اقیانوس هند نیز در شرق آن قرار دارد.

پرتغالی‌ها نخستین استعمارگرانی بودند که به کنیا با گذشتند. کنیا تا سال ۱۷۳۰، مستعمره پرتغال بود و پس از آن سلطان عمان بر این منطقه مسلط شد. استعمارگران، استعمارگران آفریقایی شرقی را نیز در نشست برلین سال ۱۸۸۵، تقسیم کردند و بریتانیا کشور کنیا را به عنوان جایزه خود گرفت؛ این مرزهای استعماری، قبیله‌ها و گروه‌های نژادی خویشاوند را تجزیه و بی‌رحمانه از هم جدا کرد. کنیا وارد نظام استعمار امپریالیستی و بردگی سیاسی امپراتوری استعماری بریتانیا در آفریقا شد.

استعمارگران بهره‌کشی از نیروی کار مردم آفریقا را در کشاورزی ترجیح می‌دادند. در آفریقای شرقی برای سکونت اروپایی‌ها شرایط مساعدی وجود داشت؛ از این رو استعمارگران بی‌رحمانه زمین‌های محلی را غصب کردند. در سال ۱۹۰۲، قانونی تصویب شد که طبق آن به اروپایی‌ها اجازه داده می‌شد، املاکی را که مطلوب می‌دانستند از دست بومیان بگیرند. ابتدا زمین به مدت ۹۹ سال اجاره می‌شد؛ ولی بعدها

## دهلیز | گشتار در گوهرشاد

### مروری بر جنایات رژیم دیکتاتوری پهلوی

مشهد چندان منظم نبودند و برخی از آنها از فرمان افسران مافوق برای شلیک به مردم سرپیچی کردند. یکی از آنها خودکشی کرد و بعداً چندین افسر به اتهام ناتوانی در مطیع کردن افراد زیر دست خود بازداشت شدند. به همین دلیل به سرعت پانصد نظامی کادر را از شهر مجاور به مشهد آوردند و همین نیرو بود که بعداً به روی جمعیت حاضر در حرم آتش گشود و بالاخره آنها را متفرق ساخت، مجموعاً بیش از دو هزار نیروی نظامی در این درگیری شرکت داشتند. ابتدا با تفنگ و تیربار به سوی مسجد آتش گشودند که صدمه جدی ولی قابل جبرانی به مسجد وارد کرد. ابتدا به بالای سر جمعیت شلیک می‌شد؛ ولی به تدریج لوله‌ها پایین‌تر آمد و تلفات هولناکی به جای گذاشت. طبق برآورد مبلغان مقیم محل بین چهارصد تا پانصد نفر کشته یا مجروح شدند و دست کم بین پانصد تا ششصد نفر هم دستگیر شدند. البته تعدادی مأمور پلیس و سرباز نیز در میان کشته‌ها و مجروحان دیده می‌شد، ولی بیشترشان غیرنظامی بودند.»

گشتار مردم به دستور رضاخان در مسجد گوهرشاد تنها یکی از جنایات سیاهی است که در کارنامه خاندان پهلوی ثبت شده است. دکتر محمدقلی مجد، نویسنده کتاب «رضاشاه و بریتانیا» گزارش از «هورنی بروک» وزیر مختار آمریکا در تهران را آورده است. بروک شرح گفت‌وگوهایش با دکتر «دونالدسن»، از مبلغان آمریکایی را که در مشهد حضور داشته، چنین گزارش می‌دهد: «شوروش صبح روز ۱۲ ژوئیه شروع شد؛ و یک ملای ایرانی که در حرم بالای منبر رفت و سخنان تندی بر ضد اصلاحات پیشنهادی شاه ایراد کرد، شورش را تشدید کرد. نگهبانان او را از منبر پایین کشیدند و موقتاً حبس کردند. مردم ناگهان سر به شورش گذاشتند و ملا را از دست نگهبانان نجات دادند. او هم دوباره برای جمعیتی که هر لحظه به تعدادشان افزوده می‌شد شروع به سخنرانی کرد. نیروهای کمکی پلیس به صحنه شتافتند و تلاش‌های نافرجام‌شان برای متفرق کردن جمعیت تا پایان روز منجر به کشته و مجروح شدن چند نفر شد. استاندار خراسان اوایل صبح روز بعد تلگرافی برای شاه فرستاد و از او کسب تکلیف کرد و در پاسخ تلگرامی دریافت کرد به این مضمون که همه نیروهای نظامی موجود را به کمک بگیرد و جمعیت را به زور متفرق کنید حتی اگر این امر مستلزم ویران کردن حرم باشد. به محض دریافت این تلگرام متن آن را برای آشوبگرانی که هر لحظه تعدادشان زیادتر می‌شد خواندند. تا بعدازظهر روز ۱۴ ژوئیه جمعیت حاضر در حرم و اطراف آن به بیش از ۱۰ هزار نفر می‌رسید. نیروهای نظامی

تأملی بر مؤلفه‌ها و حوزه‌های تمرکز دشمن برای احیای خط اغتشاشات

# جنگ شناختی بن بست‌نما

است؛ چرا که قدرت شناخت و استقلال درونی و مقاومت افراد را از بین برده و نرم‌افزار مطلوب دشمن را در درون افراد نهادینه می‌کند.

## ♦ تمایز جنگ شناختی با عملیات روانی

جنگ شناختی به معنای استفاده از علوم شناختی در هدف قرار دادن قوه شناخت جامعه هدف - که عموم مردم و نخبگان می‌تواند باشد- با تغییر هنجارها، ارزش‌ها، باورها، نگرش‌ها و رفتارها از طریق مدیریت ادراک و برداشت آنها محقق می‌شود. جنگ روانی یا عملیات روانی به هر عملی اشاره دارد که عمدتاً با روش‌های روان‌شناختی و به منظور برانگیختن واکنشی روان‌شناختی برنام‌ریزی و انجام می‌شود؛ اما جنگ شناختی شکل تکامل یافته‌تر، پیشرفته‌تر، عمیق‌تر و وسیع‌تر جنگ نرم و جنگ روانی است که عمدتاً با لایه‌های درونی مغز و ذهن ناخودآگاه مخاطب ارتباط برقرار کرده و به طور غیرمستقیم و نامحسوس به مدیریت ادراک و برداشت او مشغول می‌شود.

## ♦ دلایل و اهداف

نقطه هدف دشمن در جنگ شناختی «تسخیر و تصرف اذهان و افکار» است که مورد تهاجم پیوسته و دائمی شناختی و روانی قرار می‌گیرد. از جمله نتایج و پیامدهای جنگ شناختی ایجاد شکاف عمیق ارزشی، ادراکی، ایده‌آل‌ها و مطلوبیت‌ها در ذهنیت و رفتار فردی و گروهی جامعه با مطلوبیت‌ها و آرمان‌ها و اهداف انقلاب اسلامی است. دشمن در وهله اول به دنبال تردیدافکنی و بی‌اعتبارسازی در نظام باورها، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و اهداف ولای‌الانقلاب اسلامی است و در وهله دوم درصدد تزریق و نهادینه‌سازی ارزش‌ها و هنجارهای سیاسی و فرهنگی تأمین‌کننده منافع استعماری خود در بین ملت ایران است. نقطه بسیار مهم اینکه کارکرد جنگ شناختی در تصرف اذهان و افکار یک ملت، هویت‌سوزی و هویت‌سازی، بسیار مهلک‌تر و خطرناک‌تر از حمله و تصرف سرزمینی یک ملت

تضاد و تقابل ایدئولوژیکی و جهان‌بینی اسلام ناب با مکاتب مادی، تلاش دشمن برای تغییر موازنه قدرت به نفع خود، موقعیت راهبردی جمهوری اسلامی ایران در منطقه، وجود چالش‌ها و مشکلات عینی در داخل کشور، شکست راهبردهای نظامی-امنیتی و تحریم‌ها، گسترده‌گی

ابزارهای جنگ شناختی، نقص‌ها و کمبودهای مدیریتی و ناکارآمدی در سطوح مختلف نظام اداری، بی‌ضابطه بودن فعالیت در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی و دشواری نظارت بر آنها، از جمله دلایل به‌کارگیری راهبرد جنگ شناختی در تقابل با ملت ایران است.

تخریب عوامل ماندگاری و پایداری انقلاب اسلامی، بدیل‌سازی برای جمهوری اسلامی ایران، ادراک‌سازی جعلی برای مردم، نخبگان و مسئولان، از بین بردن پویایی درونی جامعه ایرانی و حاکم‌سازی ناامیدی و بی‌تحریکی و سستی، تغییر نگرش در جامعه کشور هدف، ایجاد اختلال و خطا در دستگاه محاسباتی تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران، اثربخش کردن سایر ابعاد جنگ ترکیبی، ایجاد گسست عاطفی-ادراکی بین توده‌ها و نخبگان با حاکمیت و نهایتاً تضعیف و زوال سرمایه‌های اجتماعی برخی از اصلی‌ترین اهداف دشمن در جنگ شناختی است.

## ♦ مؤلفه‌ها و حوزه‌های تمرکز دشمن در سالگرد اغتشاشات

به نظر می‌رسد، دشمنان با وجود شکست مفتضحانه در جنگ ترکیبی با محوریت تعارض شناختی در حوادث و اغتشاشات پاییز ۱۴۰۱، اما هنوز به طور کامل از کارایی آن ناامید نشده‌اند و شواهد بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد، تحمیل‌گران جنگ شناختی به فکر تداوم و استمرار این رهیافت ظالمانه برای تغییر شناخت جامعه ایران هستند. عمده فعالیت جبهه دشمن در بستر رسانه و فضای مجازی در این راستا، بر سه مسئله و موضوع مهم مبتنی است:

۱- وارونه‌نمایی، تخریب و سیاه‌نمایی دستاوردهای دولت سیزدهم به ویژه دستاوردهای دیپلماسی و سیاست خارجی در ساحت توسعه و گسترش ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی که بیشتر با هدف تقویت دیپلماسی اقتصادی و مهار تورم و رشد تولید

انجام می‌شود.

۲- تمرکز بر بازسازی و بازآفرینی اغتشاشات در ایام سالگرد این اغتشاشات که با دامن زدن به بی‌حجابی و بدحجابی و دوقطبی‌سازی جامعه قصد دارند این موضوع را کلید بزنند و بر اختلافات بیفزایند.

۳- نشانه‌گذاری انتخابات انتهای سال مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری با هدف کاهش مشارکت مردم در پای صندوق‌های انتخابات و بی‌رونق‌سازی آن تا بتوانند مرحله جدیدی از تبلیغات را به روی ایران باز کنند.

دخل و تصرف در تحلیل‌ها و دست‌کاری در محاسبات و گزینش داده‌های جهت‌دار برای ارائه تحلیل به همراه ایجاد فضای احساسی و عاطفی کور نسبت به پدیده‌های سیاسی و اجتماعی در کانون مؤلفه‌ها و حوزه‌های تمرکز دشمنان برای تحقق اهداف و مقاصد جنگ شناختی است. مسلماً، موفقیت دشمن در این ساحت، زمینه‌های تغییر در نگرش‌ها و بینش‌ها را فراهم می‌کند و به مرور، در ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی تغییراتی که مدنظر دشمنان است، ایجاد می‌شود.

## ♦ راهکارهای تقابل و خنثی‌سازی

مهم‌ترین راهکارهای خنثی‌سازی جنگ شناختی عبارتند از: شناخت دشمن، حفظ آمادگی همه‌جانبه، جهاد تبیین با بهره‌گیری از شیوه‌ها و فن‌های علوم شناختی و روان‌شناسی اجتماعی، افزایش آگاهی و سواد فضای مجازی، ارتباط‌گیری صمیمی مسئولان با نسل چهارم و پنجم انقلاب، امیدآفرینی و افزایش سرمایه اجتماعی، تسریع در حل مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم، اجرای عدالت و تقویت بیش از پیش کارآمدی در همه حوزه‌ها، ارتقای حکمرانی و توانمندسازی دولت و اصلاح نظام اداری ناراضی‌ساز، شایسته‌سالاری و افزایش آگاهی تاریخی مردم ایران عزیز نسبت به داشته‌های اسلامی و ایرانی.

## آفاق

### چهره پنهان سیاست - ۸۷

## نوازندگی خارج از ارکستر ممنوع!

را باید در ساختار اقتصاد سرمایه‌داری جهان جست‌وجو کرد.

این نوع نفوذ ساختاری از دهه ۱۹۷۰ قدرت غیر مستقیمی را برای نظام‌های سلطه‌گر غربی ایجاد کرده است که فونبانشی از آن به عنوان «قدرت پنهان» یک دولت در میان سایر دولت‌ها یسادی می‌کند، سوزان استرنج آن را «قدرت ساختار» می‌داند که در آن دولت‌ها می‌توانند از طریق نفوذ اقتصادی برای کسب قدرت و برای دستیابی به اهداف ملی تلاش کنند و کشرنر برای توضیح این نوع قدرت از واژه‌های «نفوذ» و «وابستگی» استفاده می‌کند. (سیف و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۳) در واقع پشتوانه نظری این قدرت پنهان را می‌توان در نظریه‌هایی، نظیر «ثبات هژمونیک» ملاحظه کرد. این نظریه که در دهه ۱۹۷۰ مطرح شد، استدلال می‌کند که «حفظ ثبات بین‌المللی و رونق اقتصاد آزاد منوط به وجود قدرتی مسلط و غالب است. این قدرت هژمون با ایجاد رژیم‌های بین‌المللی و وادار کردن سایر بازیگران به تبعیت از اصول و قواعد و هنجارهای آنها، ثبات جهانی و تداوم اقتصاد آزاد را تضمین می‌کند. (عسگر خانی، ۱۳۸۳: ۲۰۱)

نهادهای مالی بین‌المللی، همچون صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی و مراکز جهانی مبادلات مالی از جمله ابزارهای ساختار مالی در نظام بین‌الملل است که نفوذ ساختاری قدرت‌های غربی را تسهیل می‌کند. آمریکا مهم‌ترین سهامدار و سیاست‌گذار در بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول است.

### سیامک باقری

دکترای علوم سیاسی



پس از جنگ جهانی دوم با وجود ساختار دوقطبی، نهادها و هنجارهای بین‌المللی‌ای شکل گرفت که ماهیت آنها غربی-آمریکایی است. همین نهادها و هنجارها به تدریج نظام بین‌المللی را به آنچنان ساختاری تبدیل کردند که سیطره هنجارهای آنها بر همه کشورها سایه انداخته است؛ به گونه‌ای که هر نوع ساز مخالفی که به صورت بنیادین علیه این هنجارهای هژمون نواخته شود، علیه آن بسیج می‌شوند. نماد این نهادها در بعد سیاسی، سازمان ملل و در بعد فرهنگی یونسکو اقتصادی، گروه هفت، تجارت جهانی، بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول است. در هر سه ساختار شکل گرفته، اراده و نفوذ آمریکا و متحدان اروپایی آن سبب شکل‌گیری رژیم‌ها و هنجارهایی با ماهیت لیبرال سرمایه‌داری شد که همه واحدهای سیاسی جهان را به تمکین آن فرا می‌خوانند. در این میان، نهادهای اقتصادی و هنجارهای منبعث از آن، ابزار قدرتمندی را در اختیار آمریکا و قدرت‌های غربی قرار دادند که بخش معظم توسعه نفوذ رژیم‌ها و هنجارهای سیاسی و فرهنگی و ایدئولوژی لیبرالیستی موهون آن است. بر این پایه، می‌توان گفت بخش اعظم نفوذ هنجاری

## تبیین

### جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۵۰

## پاسداشت ایام‌الله

### امیر قلی‌زاده

کارشناس فرهنگی

یکی از موضوعات مهم برای جهاد تبیین گرامی داشتن ایام‌الله در تاریخ انقلاب اسلامی است. مجاهدان عرصه تبیین نباید اجازه دهند روزهای تاریخ‌ساز و بزرگ انقلاب اسلامی و سایر مناسبت‌های ملی و انقلابی به دست فراموشی سپرده شود و باید با بیان و تعریف از آن وقایع، یاد و خاطره آنها را مانند رودی در جریان به همه نسل‌ها منتقل کنند. «ایام‌الله» یعنی «روزهای خدا» در دو جای قرآن کریم، یعنی در سوره ابراهیم و سوره جاثیه استفاده شده است. بی‌گمان تمام روزها، روزهای خداست و همه مکان‌ها متعلق به خداست، همانگونه که همه موجودات از خداست، اما اگر نقطه خاصی به نام «بیت‌الله» نامیده شد، دلیل بر ویژگی آن است. همچنین عنوان «ایام‌الله» به یقین به روزهای مخصوصی اشاره دارد که امتیاز و روشنایی و درخشش فوق‌العاده‌ای دارد؛ به جهت حوادثی که در آن ایام مخصوص به وجود آمده یا می‌آید و امر خدای تعالی را ظاهر ساخته یا می‌سازد، که در دیگر ایام چنین ظهور و بروز را نمی‌توان مشاهده کرد. اگر چه در قرآن کریم از روزهای خاصی به ایام‌الله تعبیر شده است؛ ولی در نهایت می‌توان گفت این تعبیر گویا و رسا به چند مورد خاص محدود نیست، و اگر در روایات و تفاسیر هم به مواردی اشاره شده است، در حقیقت بیان بعضی از مصادیق

۱۱

خرد

شماره ۱۱۰۱ | دوشنبه ۲۶ تیر ۱۴۰۲

صداقت

## سیاست نامه

### سیدعبدالحسین لاری - ۱۴ دلالت روایی ولایت فقیه



#### فتح‌الله بریشان

دبیر گروه اندیشه

پس از بررسی اجمالی شاکله کلی اندیشه ولایی از منظر مرحوم سیدلاری، در ادامه یکی از اخبار و روایات مهمی را که بر ولایت فقیه دلالت می‌کند، مطابق با نظر و شیوه علمی و فقهی سید لاری بررسی می‌کنیم. این روایت مشهور از امام صادق(ع) «ان العلماء ورثه الانبیاء» است که در شأن علما و بیان منصب آنها وارد شده است. سید لاری معتقد است، درباره این روایت امکان دارد اولاً، در سند روایت مناقشه کنند و ثانیاً، در دلالت این روایت بر ولایت فقیه خدشه کنند که هر دو اشکال صحیح نیست. چون اگر بپذیریم از لحاظ سند ضعیف است، این ضعف سند از طریق شهرت و امارات معتبر و همچنین ادعای عقلایی که بر این روایت شده، جابر سند خواهد بود؛ اما درباره مناقشه در دلالت روایت، انصاف این است که پس از ملاحظه سیاق و صدر و ذیل روایت، یقین و جزم پیدا کنیم بر اینکه روایت از حیث احکام شرعیه درصدد بیان وظیفه علماست، همانند نبی و ائمه که «اولی الناس فی اموالهم» هستند. نتیجه اینکه اگر قبول کنیم این روایت از لحاظ دلالت ضعیف است، اما از طریق شهرت و اجماع منقول، این ضعف جبران می‌شود، آنچه از این روایت حاصل می‌شود عموم سلطنت فقیه بر مردم است، اما آنچه لازم است توضیح داده شود، اینکه وظیفه فقیه همانند امام است در سلطنت و ولایت مگر اینکه دلیلی این وظیفه را از دوش فقیه بردارد و بر فقیه واجب نباشد.

سید در پاسخ به این پرسش که ولایت پیامبر(ص) چگونه اثبات می‌شود، معتقد است: «از حیثی که خداوند قدرت و سلطنت دارد، می‌توان ولایت پیامبر اسلام را اثبات کرد» و از لحاظ سلطنت خدا و پیامبر فرقی نیست مگر اینکه سلطنت خداوند بالااصاله و استقلالی است، ولی سلطنت پیامبر بالتبع و الاستقبالی<sup>۱</sup> است و همین طور منصب ائمه در خلافت و ولایت مطلقه همانند پیامبر(ص) در تمامی شئون سلطنت و ولایت است و فرقی هم بین سلطنت پیامبر و ائمه نیست و تنها فرق این است که سلطنت پیامبر بلاواسطه است، ولی سلطنت امام با واسطه است. همچنین منصب فقیه در خلافت و ولایت مطلقه همانند ائمه است در تمامی موارد سلطنت و ولایت فرقی بین سلطنت فقیه و امام نیست مگر اینکه اولی یا یک واسطه است و فقیه با دو واسطه. پس منصبی که پیامبر و ائمه و فقها دارند، یک منصب مطلقه عامه است و همه چیزهای جدید و مناصب جدید بر اساس روش سابقه است و فرقی در آن نیست.

پس شأن سلطنت مطلقه بر ائمه از طرف نبی اثبات می‌شود، و همین طور سلطنت مطلقه برای فقیه از طریق ائمه قابل اثبات است.

منبع:

- ۱-سیدعبدالحسین لاری، رسائل سیدلاری: ولایت فقیه، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۴.
- ۲- همان، ص ۵
- ۳- همان، ص ۶.
- ۴- همان.
- ۵- همان، ص ۱۰.

نکته گرام

**کاظم غریب آبادی، معاون امور بین الملل قوه قضائیه و دبیر ستاد حقوق بشر:** تروریست‌ها دو افسر ایرانی را در زاهدان به شهادت رساندند؛ به اصطلاح مدافعان حقوق بشر کجا هستند؟ سکوت‌شان کرکننده است! وقت آن است که نفاق آنها را افشا و برای این قهرمانان شهید شده عدالت طلب کنیم؛ دیگر از تروریست‌ها، قاتلان و جنایتکاران حمایت نشود!

**احسان حسینی، خبرنگار اقتصادی:** موفقیت متخصصان ایرانی در توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی بدون حضور غول‌های نفتی دنیا به قدری تحسین‌برانگیز بود که بی‌بی‌سی فارسی نیز نتوانست به آن اعتراف نکند و آن را تیتسر خود کرد. حال این تیتسر بی‌بی‌سی را با رسانه‌های غربی زده داخلی، مانند روزنامه شرق مقایسه کنید، آنها در تحقیر توان ملی روی ضدانقلاب را سفید کرده‌اند.

**برزین جعفرنشا، فعال مجازی:** ظاهراً فدرال آمریکا با پرداخت ۳/۳ میلیارد دلار از ۵۰۰ میلیون دلار درخواستی علی‌نژاد از اموال ایرانیان موافقت کرده است. حالا متوجه شدید که چرا خانم علی‌نژاد مخالف احیای برجام و آزاد شدن اموال ایرانیان است؟ چون از اموال مصادره شده برای خودش کیسه دوخته است.

**سیدعزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی:** در سفر دو روزه به استان یزد به همراه آقایان صباغیان و دشستی از ۳۵ مکان در ۷ شهر اردکان، خراق، عقدا، مهریز، مروست، هرات و احمدآباد بازدید کردم. جنوب استان، محروم است و حضور مسئولان به دلیل مسافت زیاد، کم‌رنگ!

**وحید یامین‌پور، معاون جوانان و وزارت ورزش:** ناراحتی ما از این نیست که عظیم‌ترین شادی ملی را به طعن گرفته‌اند. اما از این است که بین ما زندگی می‌کنند؛ اما یک عمر خود را از چشیدن طعم بهجت و شادی حقیقی محروم کرده‌اند. آدم ایرانی باشد و خود را از صفای زندگی اهل بیته محروم کند؟! وتجعلسون رزقم آنکم تکذوبون!؟

**ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه:** دشمنان امنیت ایران، یک بار دیگر خادمان ملت و محافظان امنیت آنان را هدف قرار دادند. حمله تروریستی به مقر انتظامی در شهر زاهدان را قویاً محکوم می‌کنیم. از خداوند برای شهدای عزیز این حمله ناجوانمردانه و تروریستی، علو درجات مسنلت کرده و به فرجا و خانواده‌های داغدار شهدا تسلیت می‌گوییم.

**رضا پورحسین، مشاور عالی معاون سیما:** چه خوب است اهل اندیشه چرایی و دلیل حضور گسترده مردم در مناسک غدیر را تحلیل کنند. چه می‌شود که مردم با همه سلاقی و فارغ از دسته‌بندی‌های کهنه سیاسی، این‌گونه در جشن مذهبی شرکت می‌کنند؟ مردم برای عرض ارادت به امام علی (ع) حاضر می‌شوند.

**محمد ساداتی، فعال رسانه‌ای سانسور جشن:** میلیون‌ها غدیر از سوی اصلاح‌طلبان! همان جماعتی که ادعا می‌کردند جمهوری اسلامی با شاد بودن مردم مخالف است، پس از حماسه میلیون‌ها جشن غدیر حاضر نشدند بخشی از صفحه نخست خود را به آن اختصاص دهند! حالا راحت‌تر می‌توان فهمید که چه جماعتی از شاد بودن مردم عصبانی می‌شوند!

# زاکربرگ از چه کسی نخ می‌گیرد؟

## نگاهی به چرایی تأسیس تردز، شبکه اجتماعی جدید متا

آمریکا و افشاگری‌های سابق ایلان ماسک در جاسوسی بودن نرم‌افزارهای شبکه‌های اجتماعی، مانند توییتر و دسترسی مقامات آمریکایی حتی به پیام‌های شخصی کاربران، نشان می‌دهد زاکربرگ و دوستانش به دنبال در دست گرفتن مهم‌ترین بستر جهت‌دهی افکار عمومی در زمینه سیاست هستند؛ زاکربرگی که با مقامات آمریکایی هم‌سویی کامل تری دارد و به نسبت ایلان ماسک، یک آمریکایی خالص‌تر است!

با وجود اینکه مقامات و اینستاگرام می‌گویند جایی برای فعالیت‌های سیاسی در تردز وجود ندارد و این شبکه اجتماعی برای ورزش و موسیقی و سرگرمی است؛ اما باورپذیر نیست که متا پروژه‌ای به بزرگی معرفی یک شبکه اجتماعی را فقط برای سرگرمی ایجاد کرده باشد؛ در واقع برای یک هدف تکراری که پیش از تردز آن را در اینستاگرام دنبال کرده است! مدیران متا بیش از هر فرد دیگری می‌دانند که اخبار و اتفاقات سیاسی به بستر جدیدشان وارد خواهند شد و در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ ایالات متحده این شبکه اجتماعی نقشی تعیین‌کننده‌ای خواهد داشت.

برای شک کردن به تردز به منزله یک ابزار کاملاً جاسوسی کافی است دسترسی‌های آن را بررسی کنیم. دسترسی‌های تردز به بخش‌های گوناگون تلفن همراه و اطلاعاتی که از کاربر جمع‌آوری می‌کند، به شرح زیر است: هویت شما، داده‌های سلامتی و تناسب اندام، اطلاعات مالی، خریده‌ها، موقعیت، اطلاعات تماس، تاریخچه مرور صفحات وب، مخاطبان، تاریخچه جست‌وجوها در وب، شناسه‌ها، اطلاعات حساس و داده‌های دیگر. شرکت متا با وجود این همه دسترسی‌ها گزینه آخر اجازه دسترسی به سایر داده‌ها را هم قرار داده تا موارد ناموجود در فهرست در آن گنجانده شود. این شرکت در انتها خاطر نشان می‌کند که روش‌های حفظ حریم خصوصی ممکن است بر اساس ویژگی‌هایی که

استفاده می‌کنید یا سن شما متفاوت باشد. اما این موارد به وضوح به اطلاع کاربر رسانده نمی‌شود و تنها کسانی که در فروشگاه گوگل پلی یا اپ‌استور آیفون در زمان نصب برنامه به‌دنبال خواندن جزئیات در زیرمجموعه اطلاعات ارائه شده هستند، متوجه این دسترسی‌ها و جمع‌آوری اطلاعات می‌شوند. اتفاقی که در برنامه اینستاگرام نیز به همین شکل می‌افتد و بسیاری از کاربرانی که سال‌هاست از این نرم‌افزار استفاده می‌کنند، در جریان دسترسی‌های آن به بخش‌های گوناگون تلفن همراه و نیز داده‌هایی که جمع‌آوری می‌شود، نیستند.

متا همیشه به نقض قوانین حریم شخصی متهم بوده است و زاکربرگ به منزله یک یهودی‌الصل، عنصر اطلاعاتی شبکه‌های پشت پرده دولت آمریکا در مدیریت افکار عمومی جهانیان است. تخمین زده می‌شود، حدود ۴ میلیارد نفر بر روی کره زمین یکی از خدمات شرکت متا، مانند فیس‌بوک، اینستاگرام یا واتساپ را استفاده می‌کنند که با اضافه شدن

تردز، این عدد بالاتر خواهد رفت. بنابراین دروغ نیست اگر بگوییم زاکربرگ، متا و مجموعه تحت مدیریت او مهم‌ترین اهرم جاسوسی از مردم دنیا به نفع سرویس‌های مخفی دولت ایالات متحده است و با تردز، جاسوسی از فعالان سیاسی در کشورهای مختلف راحت‌تر خواهد شد.

«تردز» در لغت به معنای نخ‌هاست و باید دید زاکربرگ برای راه‌اندازی شبکه جاسوسی جدید خود از چه کسانی نخ گرفته است؟ همان اعضای کلوب‌های فراماسونری که مقامات بلندپایه آمریکایی در آن عضو هستند یا از احزابی که مورد حمایت آنهاست و برای پیروزی در انتخابات پیش‌رو دستور ورود به شبکه‌های اجتماعی سیاسی را گرفته است؟ هر چه که باشد، کاربران شبکه‌های اجتماعی به ویژه در کشورمان ایران باید بدانند که با عضویت و نصب چنین برنامه‌هایی بر روی تلفن همراه خود، داده‌های خود را دوستی تحویل سرویس‌های جاسوسی دولت آمریکا می‌دهند.



رسانه

## سوگیری تأیید

### گروه مجازستان

صبح صادق

«سوگیری تأیید» تمایل انسان به انتظار داشتن، ارزیابی کردن و پردازش اطلاعاتی است که با باورهای قبلی فرد سازگار هستند. این مجموعه از باورهای ناخودآگاه، به‌طور مستقیم بر الگوهای فکری و اعمال فرد تأثیر می‌گذارد. این سوگیری لازم نیست دقیق باشد و در واقع، اغلب اوقات برعکس است. افراد دارای سوگیری تأیید اغلب الگوهای فکری یا باورهایی را به صورت ناخودآگاه به کار می‌برند که در آن موقعیت نامعتبر هستند. آنها سعی دارند با اتساک به همین داده‌ها، آن موقعیت را به گونه‌ای ببینند که گویی دقیقاً به همین شکل است. در همین راستا، آنها اطلاعات نامتناقض را نادیده می‌گیرند؛

چرا که بر خلاف میل و درک مورد نظر آنها از شرایط است. به عبارت دیگر، اطلاعات متناقض در راستای نتیجه‌گیری آنها نیستند و بنابراین ترجیح می‌دهند تا آنها را کلاً نادیده بگیرند. سوگیری تأیید یک تجربه انسانی عادی و طبیعی است. هر انسانی، به دلیل امیال و آرزوهای شخصی، در معرض مبتلا شدن به این سوگیری قرار دارد. اگرچه داشتن علائق شخصی چیز اشتباهی نیست، ولی باید مراقب بود که این ترجیحات فرآیند تصمیم‌گیری شما را مختل نکند. اجتناب از سوگیری تأیید می‌تواند به شما کمک کند تا دیدگاه‌های خود را گسترش دهید، تصمیمات خود را ارزیابی کنید، ایده‌های جدید را در نظر بگیرید، نوآوری و همکاری خود را تقویت کنید، رشد و پیشرفت را تجربه کنید. برای اجتناب از سوگیری تأیید کارهایی را که در ادامه می‌آید، انجام

دهید. ۱- قبل از نظر دادن، تحقیق کنید این موضوع به‌ویژه زمانی اهمیت پیدا می‌کند که تصمیم شما به عامل زمان بستگی دارد. در چنین وضعیتی، خیلی مهم است که قبل از اعمال نظر، تحقیقات کافی انجام دهید. در طول این فرآیند تحقیق احتمالاً خودتان متوجه خواهید شد که علاقه و گرایش بیشتری نسبت به یک سمت موضوع یا سؤال پیدا می‌کنید.

۲- خودتان را به چالش بکشید اگرچه ممکن است کمی ناراحت‌کننده و دشوار به نظر برسد؛ ولی با به چالش کشیدن خود و افکارتان می‌توانید توانایی پردازش فکری خودتان را گسترش دهید. این رویکرد را می‌توانید برای هر موضوعی که مشغول بررسی آن هستید، به کار بگیرید و ارزیابی

نهایی خود را متعادل‌تر و منطقی‌تر کنید. ۳- برای ارزیابی وقت بگذارید اگرچه اجتناب از تعصب تقریباً ناممکن است، ولی می‌توانید آگاهانه تصمیم بگیرید که قضاوت‌های سریع و بی‌اساس خودتان را کاهش دهید یا اینکه متوقف کنید. این کار به شما کمک می‌کند تا با آگاهی بیشتری موضوعات را ارزیابی کنید.

۴- طرز فکر خود را تغییر داده و اجازه اشتباه کردن به خودتان بدهید اعتراف کردن به اشتباه و درس گرفتن از آنها می‌تواند به شما کمک کند تا فرآیندهای تصمیم‌گیری و فکر کردن خود را بهبود بخشیده و عضو تیمی بهتری برای سازمان خودتان باشید. یادگیری نحوه اجتناب و حذف سوگیری تأیید می‌تواند مستلزم درک سوءتفاهم‌ها، سوءبرداشت‌ها و اشتباه کردن‌ها باشد.

پژواک

### آقای هوش مصنوعی

تمجید ماسک از فناوری چین



«ایلان ماسک» در سخنانی ویدئویی در نشست جهانی هوش مصنوعی که در شانگهای برگزار شد، از جنبه‌های خاصی از دموین اقتصاد بزرگ جهان تمجید کرد. ایلان ماسک با جملاتی، نظیر «من فکر می‌کنم افراد بسیار باهوش و با استعدادی در چین وجود دارند» و «پیش‌بینی من این است که چین قابلیت هوش مصنوعی بسیار قدرتمندی خواهد داشت، از قابلیت‌ها و برنامه‌های توسعه هوش مصنوعی در این کشور تمجید کرد. ماسک در گذشته خودروسازان چینی را ستایش کرده و آنها را با لقب «قابلی‌ترین در جهان» توصیف کرده بود. او زمانی در سال ۲۰۲۰ گفته بود: «به نظر من، چین می‌ترکاند.»

نرم افزار

### کنسل

بازارچه کتاب دست دوم



«کنسل» محلی برای خرید و فروش کتاب‌های دست‌دوم و نو هست که شما می‌توانید به راحتی کتاب دست دوم بخرین یا کتاب‌ها تون رو بفروشین و آگه دنبال کتابی می‌گشین و پیداش نمی‌کردین، درخواست کتاب ثبت کنین. در واقع کتاب‌هایی که نیاز ندارای رو بفروش و کتاب‌هایی که دوست داری رو با قیمت مناسب بخر و همه اینها به خاطر اینه که هزینه کتاب خیلی زیاد شده و خیلی‌ها نمی‌تونن کتاب بخرن. دنبال جزوه دانشگاهی، رمان ایرانی یا خارجی، کتاب روانشناسی و کتاب‌های کنکور می‌گردی؟ تو کنسل پیدااشون می‌کنی.

خبر خوب

### کنترل التهاب!

کشف جدید دانش بنیان ایرانی



یک شرکت دانش بنیان ایرانی با خالص‌سازی کروسمین موجود در زعفران موفق به تولید داروی گیاهی برای کنترل التهاب‌ها شد. «کروسینا» قرص گیاهی حاوی کروسمین زعفران است. این قرص پس از خالص‌سازی کروسمین به شکل داروی صنعتی در می‌آید و وارد بازار می‌شود. افسردگی، اختلال وسواس، افسردگی بعد از زایمان و برخی اختلال‌های روانشناسی مشابه از جمله مواردی بوده که پس از مصرف این داروی طبیعی، برطرف شده است. همچنین مصرف کروسینا نتایج مثبتی روی التهاب‌های شیکیه و اختلالات چشمی، کاهش عوارض شیمی‌درمانی و التهاب مفاصل داشته است.



حنیف غفاری  
کارشناس روابط بین‌الملل

اگرچه «ولادیمیر زلنسکی» رئیس‌جمهور اوکراین نسبت به عضو نشدن کشورش در ناتو به شدت ناراضی است؛ اما به نظر می‌رسد، اولویت‌ها و اهداف میان‌مدت اعضای ناتو نیز در بحبوحه جنگ اوکراین تا حد بسیاری دچار تغییر شده است. به عبارت بهتر، مقامات ناتو تا حد زیادی از گسترش ناتو به شرق ناامید شده و بر روی گسترش ناتو به شمال متمرکز شده‌اند. بدیهی است که فرسایشی شدن جنگ اوکراین نقش مهمی در طی شدن این روند داشته و سران ناتو به وضوح از پرداخت هزینه‌های راهبردی پیوستن کی‌یف به پیمان آتلانتیک شمالی احساس عجز و ناتوانی می‌کنند.

مقامات سوئدی از سال گذشته خواستار پیوستن به سازمان پیمان آتلانتیک شمالی شده بودند؛ اما ترکیه به منزله یکی از اعضای این سازمان، از پیوستن سوئد جلوگیری می‌کرد. بیش از یک سال است که ترکیه در مقابل پیوستن سوئد به ناتو مقاومت می‌کند و آنکارا موافقت خود را به اخراج فعالان سیاسی ضد دولت ترکیه از سوئد منوط کرده است؛ اما به نظر می‌رسد، رئیس‌جمهور ترکیه تحت تأثیر فشارهای پشت پرده آمریکا و اعضای اروپایی ناتو، به عضویت سوئد در پیمان آتلانتیک شمالی رضایت داده است. اردوغان همچنین پیش از این گفته بود در صورتی که اتحادیه اروپا راه عضویت ترکیه را باز کند، با پیوستن سوئد به ناتو موافقت می‌کند. به نظر می‌رسد، مجارستان نیز در نهایت با پیوستن سوئد به اتحادیه اروپا موافقت کند. استولتبرگ در پاسخ به پرسشی درباره مخالفت بوداپست نیز گفت: «مجارستان به صراحت اعلام کرده است

که نمی‌خواهد آخرین نفری باشد که پروتکل الحاق را تصویب می‌کند... بنابراین فکر می‌کنم این مشکل حل خواهد شد.»

#### فشار ناتو بر اردوغان

شبکه خبری «سی‌ان‌ان» آمریکا می‌نویسد، موافقت اردوغان با این الحاق در پی افزایش فشارها از سوی اروپا و ایالات متحده ممکن شده است. سی‌ان‌ان همچنین این خبر را یک پیروزی برای جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا دانسته که پیشتر اطمینان داده بود سوئد با وجود مخالفت ترکیه، در نشست ویلنیوس به ائتلاف ناتو ملحق خواهد شد. بایدن در جریان یک گفت‌وگوی تلویزیونی گفته بود: «ترکیه به دنبال نوسازی ناوگان هواپیماهای اف-۱۶ و یونان نیز به دنبال کسب کمک بیشتر است. من نیز تلاش دارم با تقویت ظرفیت نظامی یونان و ترکیه، همچنین اجازه ورود سوئد، ناتو را در آن منطقه تقویت کنم.»

در حالی که مقامات روسی به دو کشور سوئد و فنلاند در زمینه عضویت در ناتو (که منجر به تسلط آتلانتیکی‌ها بر خاک روسیه می‌شود) هشدار داده‌اند، اکنون شاهد تحقق نهایی عضویت هر دو کشور در ناتو هستیم. همین مسئله می‌تواند بحران تازه‌ای در میان روسیه و اروپا رقم بزند و حتی جنگ اوکراین در همین لحظه با انعقاد صلحی دائمی میان طرفین به پایان برسد. به عبارت بهتر، تنش‌ها میان روسیه و حوزه اسکاندیناوی با عضویت رسمی سوئد در ناتو وارد مرحله جدی‌تری خواهد شد. اکنون چهار کشور اصلی حوزه نوردیک و اسکاندیناوی، یعنی سوئد، نروژ، دانمارک و فنلاند به عضویت پیمان آتلانتیک شمالی درآمده‌اند.

#### آینده‌پژوهی یک منازعه جدید

اکنون مقامات روسی در حال بررسی پیامدهای امنیتی-نظامی پیوستن سوئد به ناتو و نحوه

# تغییر اولویت‌های ناتو!

سوئد، فارغ از اینکه متشکل از احزاب راست میانه یا سوسیال‌دموکرات باشد، با در دسر بزرگی دست به گریبان خواهد شد.

#### تناقضات استکلم

رئیس‌جمهور ترکیه یکی از مهم‌ترین دلایل موافقت خود با پیوستن سوئد به ناتو را اتخاذ اقداماتی از سوی این کشور در مقابله با اعضای «اپ.ک.ک» مستقر در سوئد عنوان کرده است. از دیگر سو، قانون جدید ضد تروریسم سوئد از ابتدای ژوئن لازم‌الاجرا شده و به واسطه این قانون هرگونه اقدام در جهت «ترویج، تقویت یا حمایت» از یک سازمان تروریستی جرم به شمار می‌آید و به موجب آن ابزار قانونی در مواجهه با هرگونه همکاری با گروه‌های تروریستی، تأمین مالی آنها، استخدام نیرو و آموزش آنها برای فعالیت‌های تروریستی تشدید شده است. اگر چه در این قانون به طور مستقیم هیچ نامی از اپ.ک.ک (حزب کارگران کردستان) برده نشده است، اما «گوزان استرومر»، وزیر دادگستری سوئد در گفت‌وگویی تلویزیونی گفت: «اپ.ک.ک. به عنوان یک سازمان تروریستی طبقه‌بندی شده و واضح است که فعالیت‌های این سازمان در خاک سوئد یا ترویج و حمایت آن مشمول قانون جدید می‌شود.»

جامعه کرد سوئد با بیش از ۱۰۰ هزار عضو احساس می‌کند که هدف این قانون قرار گرفته است. به ویژه آنکه چندین نفر از اعضای شبه‌نظامیان «اپ.ک.ک» و حامیان آنها را در خود جای داده است. برخی گروه‌های سیاسی در سوئد، چنین موضوعی را در تعارض با ادعای همیشگی سوئدی‌ها مبنی بر حمایت از حق آزادی بیان دانسته و تأکید دارند، سوئدی‌ها در معامله با آنکارا، برخی اصول ادعایی خود را به گونه‌ای واضح نقض کرده‌اند.

جلوگیری از تحقق کامل آن هستند. «سرگئی ریابکوف» معاون وزیر خارجه روسیه هشدار داده بود الحاق فنلاند و سوئد به ناتو می‌تواند پیامدهای سیاسی و نظامی داشته باشد. فنلاند و سوئد هر دو از سال ۱۹۹۰ میلادی با ناتو همکاری داشته‌اند؛ اما هرگز عضو این سازمان نبوده‌اند. حالا در صورت پیوستن این دو کشور، تعداد اعضای این ائتلاف از ۳۰ به ۳۲ عضو افزایش می‌یابد. به عبارت بهتر، اکنون دیگر سوئد و فنلاند نه «شریک با اولویت ناتو»، بلکه «عضو ناتو» به شمار می‌روند. گسترش ناتو به شمال اروپا قطعاً نمی‌تواند برای آتلانتیکی‌ها بدون هزینه باقی بماند! به ویژه آنکه نظامیان روسی استقرار برخی جنگ‌افزارهای خود را با هدف بازدارندگی در دریای شمال و آب‌های مشترک با فنلاند آغاز کرده‌اند. نکته مهم‌تر اینکه در صورت تشدید تنش‌های طرفین (روسیه و سوئد) حتی در حوزه بازدارندگی و تهدیدات لفظی، این موضوع می‌تواند به یک مؤلفه نامطلوب برای شهروندان سوئدی تبدیل شود. مدتی پس از حمله نظامی روسیه به اوکراین، تلویزیون دولتی سوئد یک نظرسنجی درباره پیوستن کشورشان به ناتو برگزار کرد که طبق آن بیش از ۴۱ درصد از شرکت‌کنندگان موافق ۳۵ درصد مخالف بودند. ۲۴ درصد از شرکت‌کنندگان در نظرسنجی نیز رأی ممتنع دادند. سؤال اصلی اینجاست که آیا در صورت تحقق صلح در اوکراین، از تعداد سوئدی‌های متقاضی عضویت در ناتو کاسته نخواهد شد؟! پاسخ این پرسش مثبت است، اما عضویت دائم سوئد در ناتو، راهی را برای بازگشت از این مسیر پرتنش باقی نخواهد گذاشت. به عبارت بهتر، وقوع برخی موارد مانند صلح احتمالی میان اوکراین و روسیه در جنگ، می‌تواند فضای ایجابی موجود بین سوئدی‌ها در زمینه عضویت کشورشان در پیمان آتلانتیک شمالی را دگرگون کند. در این صورت، دولت

# معامله دوسر باخت



گل و داوود اوغلو را برانگیخت. مقامات آنکارا به صراحت اعلام کردند، هیچ گزینه‌ای به جز عضویت دائم ترکیه در اتحادیه اروپا را نخواهند پذیرفت! امروز دیگر سارکوزی در رأس معادلات سیاسی پاریس قرار ندارد، اما بسیاری از کشورهای اروپایی به صورت رسمی یا غیر رسمی مخالف عضویت ترکیه در اروپا هستند.

#### عضویت ترکیه در اروپا سخت است!

هم اکنون مقامات اتریشی، قبرسی، یونانی، مجارستانی و... با صراحت از عضو نشدن ترکیه در اتحادیه اروپا سخن به میان می‌آورند. به عبارت بهتر، آنها حتی از عضویت مشروط آنکارا در اروپای واحد نیز سخنی نمی‌گویند تا آب پاکی را بر دستان اردوغان و مقامات ترکیه‌ای ریخته باشند. واقعیت امر این است که مواضع اخیر برخی سران اروپایی درباره عدم امکان پیوستن ترکیه به اروپا، نشان‌دهنده موانع سختی است که در مقابل آنکارا و در مسیر پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا قرار دارد. به نظر می‌رسد، برطرف شدن این موانع کار آسانی نباشد. برخی کشورها مانند اتریش هم اکنون مخالفت خود را با اصل موضوع پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا اعلام کرده‌اند، نه چگونگی آن! مقامات ترکیه‌ای تأکید دارند که عضویت در اروپای واحد هدف

حزب پ.ک.ک که اکنون در سوئد ساکن هستند، شهروند این کشور شده‌اند و همین مسئله، استرداد آنها به آنکارا را منتفی می‌کند. حتی مهار و تحدید فعالیت این گروه‌ها از سوی سازمان اطلاعاتی سوئد نیز به درستی صورت نخواهد گرفت؛ زیرا سازمان اطلاعاتی سوئد بسیاری از اقدامات خود را بر اساس دستورات و القانات و هم‌پوشانی با دستگاه‌های امنیتی کشورهایی، مانند فرانسه و آلمان صورت می‌دهد. در چنین وضعیتی، اساساً سوئد بازیگری مستقل در اروپا به شمار نمی‌آید که بخواهد به اردوغان تعهدی در زمینه تحرکات کردهای مختلف حکومت ترکیه دهد! از سوی دیگر، حمایت کلی سوئد از پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا مصداق نوعی شوخی مضحکانه با اردوغان است. در بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۲ میلادی، زمانی که «نیکولا سارکوزی» در مسند ریاست‌جمهوری فرانسه قرار داشت، وی از اصلی‌ترین مخالفان عضویت ترکیه در اروپای واحد بود. وی حتی عضویت مشروط ترکیه در اتحادیه اروپا را نیز پذیرفته و تأکید می‌کرد، مخالفت وی با این مسئله ذاتی است. در آن زمان سارکوزی پیشنهاد کرد، ترکیه به جای عضویت در اتحادیه اروپا، به منزله شریکی با اولویت برای اروپا در نظر گرفته شود. این پیشنهاد سارکوزی در آن زمان خشم مقامات ترکیه‌ای از جمله اردوغان،

#### سعید سبحانی

تحلیلگر روابط بین‌الملل

برخی اعضای اپوزیسیون دولت ترکیه، موافقت «رجب طیب اردوغان» با عضویت سوئد در ناتو را خطایی اساسی قلمداد کرده‌اند؛ زیرا او در ازای پذیرش این موضوع، دو وعده نسبی دریافت کرده که امکان تحقق آنها نیز در آینده‌ای نزدیک را دور منتفی به نظر می‌رسد! یک روز پیش از آغاز نشست ناتو، ترکیه پس از چند ماه مخالفت، برای پیوستن سوئد به ائتلاف ناتو چراغ سبز نشان داد. ترکیه از سوئد به دلیل اقامت کردهای مخالف دولت آنکارا انتقاد کرده بود و چند ماه مانع پیوستن این کشور به ناتو شده بود.

#### آیا سوئد خواسته‌های ترکیه را محقق خواهد کرد؟

در پی دیدار رهبران سوئد و ترکیه، دبیر کل ناتو اعلام کرد: «آنکارا و استکلم برای پاسخ به «نگرانی‌های امنیتی مشروع ترکیه» از نزدیک با یکدیگر همکاری کرده‌اند و در چارچوب این همکاری، «سوئد قانون اساسی خود را تغییر داده و عملیات ضد تروریسم خود را علیه حزب کارگران کردستان، پ.ک.ک گسترش داده و صادرات اسلحه به ترکیه را نیز از سر گرفته است.» سوئد اعلام کرده است، در مقابل فعالانه از تلاش‌ها برای احیای روند پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا حمایت خواهد کرد. «پنس استولتبرگ» دبیر کل ناتو گفت هموار شدن راه سوئد برای عضویت در ناتو اتفاقی تاریخی است که با همکاری ترکیه روی داده است. در بیانیه‌ای که در پی توافق ترکیه و سوئد از سوی ناتو صادر شده، آمده است سوئد فعالانه از تلاش‌ها برای احیای روند پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا حمایت خواهد کرد. بر اساس بیانیه ناتو، این حمایت «مدرنیزه کردن مرادفات گمرکی ترکیه و اتحادیه اروپا و نیز لغو رودادید» را شامل می‌شود.

#### سوئد دقیقاً از کدام عملیات ضد تروریسم سخن می‌گوید؟

واقعیت امر این است که سوئدی‌ها کلاه گشادی بر سر اردوغان گذاشته‌اند. بسیاری از اعضای ارشد

بزرگ سیاست خارجی آنکارا است. هدف بزرگی که ترکیه روز به روز از آن دورتر می‌شود. اگر بخواهیم برداشت واقع‌بینانه‌ای از اوضاع داشته باشیم، باید تأکید کنیم که عضویت ترکیه در اروپای واحد با توجه به پیچیدگی‌ها و موانع موجود امکان‌پذیر نیست. حتی برخی سیاستمداران اروپایی که امروز از فرآیند ۲۰ ساله عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا سخن به میان آورده‌اند، به نوعی خوش‌بینی در این زمینه از سوی شرکای اروپایی خود متهم شده‌اند. در چنین موقعیتی، بهترین مسیر موجود برای آنکارا، واقع‌بینی نسبت به شرایط جاری در اتحادیه اروپاست. به نظر نمی‌رسد در آینده، شرایطی به وجود آید که هر ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا موافقت خود را با عضویت ترکیه در این مجموعه اعلام کنند. موضوعی که به نظر می‌رسد اردوغان علاقه‌ای نسبت به درک آن ندارد.

#### حقیقتی که اردوغان نمی‌داند

اولین بار ترکیه در سال ۱۹۸۷ خواستار عضویت در اتحادیه اروپا شد؛ اما این روند عملاً متوقف شده است. با این حال، از زمان آغاز جنگ روسیه در اوکراین، دولت ترکیه به منزله یکی از اعضای ناتو نقش مهمی در چنین معادله‌ای ایفا کرده است. اردوغان در عملی شدن توافق انتقال غله از دریای سیاه و ادامه صادرات محصولات کشاورزی از بنادر اوکراین نقشی مهم ایفا کرد و با وجود تهدیدهای روسیه برای خروج از این توافق، توانسته است تا کنون آن را اجرایی نگه دارد. در مسئله پناهجویان نیز ترکیه امتیازاتی را به اتحادیه اروپا داده و از ورود شهروندان برخی کشورها (که در قالب مهاجران غیر قانونی در ترکیه حضور دارند) به اروپا جلوگیری کرده است. با همه این اوصاف، همان‌گونه که اشاره شد پذیرش عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا مشروط به چپش پیش‌شرط‌ها و عوامل عدیده‌ای در کنار یکدیگر است که فعلاً نشانه‌ای در خصوص آن مشاهده نمی‌شود. باید به صراحت گفت، رئیس‌جمهور ترکیه در معامله اخیر با سران ناتو دچار نوعی اشتباه محاسباتی و خوش‌بینی نسبت به اروپا شده است! اشتباهی که پیامدهای آن ممکن است در آینده‌ای

نزدیک گریبان‌گیر ترکیه‌ای‌ها شود....

#### روزنه

#### غرب می‌ترسد

#### حیدر زارع

کارشناس سیاسی

شهروند غربی با کسب تجربه‌های هولناک کنار گذاشتن پوشش و عفت و آزادی، روابط به سمت زیست عفیفانه و خویش‌داری می‌رود و جنبش‌های «True love wait» در کشورهای غربی در حال گسترش است و به دنبال ترویج زیست عفیفانه و کنترل روابط تا زمان ازدواج است؛ همچنین ده‌ها جنبش در نقد وضعیت زنان در غرب مانند Women are not object (زنان کالا نیستند)، جنبش women against the feminism که با

فمینیسم مخالفت می‌کند، به جنبش‌های بر طرف‌دار تبدیل شدند. وندی شلیت، از محققان آمریکایی در کتاب خود با نام «دختران به عفاف باز می‌گردند» می‌نویسد زن غربی از اینکه تنها آلاسی در جهت ارضای نیازهای مردان باشد، خسته شده و به دنبال بازگشت دوباره به پوشش و زیست عفیفانه است. اما چرا خلاف جامعه غربی، سیاستمداران از زندگی عفیفانه می‌ترسند و قصد از بین بردن آن را دارند؟ برای یافتن پاسخ باید به منافع بی‌حجابی برای غرب و موانع حجاب و غیرت مسلمانان برای اهداف استکبار توجه شود که در ادامه به چند نکته در این باره اشاره می‌کنیم.

۱- **زودن هویت انسانی / در حقیقت،** غرب با تغییر باورها و گرایش به لیبرالیسم و تنزیل‌لیسم و با شاخصه‌های مادی‌گرایی، فردگرایی، لذت‌گرایی، سودگرایی، سرمایه‌داری و... درصدد افزایش سرمایه و ثروت است. اصل اساسی در لیبرالیسم افزایش میزان این دو عامل است. با دوری از حجاب و تبلیغ مصرف‌گرایی در پوشاک و آرایش و... سرمایه‌داران به ثروت خود می‌افزایند و مردم عادی حتی چیزی را که به آن نیاز ندارند، با تبلیغات و تحت تأثیر نیاز کاذب خریداری کرده و با عواقب زندگی سرمایه‌داری دست و پنجه نرم خواهند کرد.

۲- **تبدیل زن به کالا /** با بی‌حجابی و برهنگی زن که با بی‌غیرتی مرد این جورچین تکمیل می‌شود، نظام سرمایه‌داری غرب از زن به منزله کالا و برده جنسی، در تجارت پرسود این بازار استفاده می‌کند که با تباهی نظام خانواده و نابودی مقام و منزلت زن و کسب ثروت و بازار جدید برای افزایش سرمایه سرمایه‌داران همراه می‌شود. زن جایگاه واقعی خود را از دست می‌دهد و تا زمانی که امکان بهره‌کشی از او وجود دارد، به صورت استثمار می‌شود. همان‌گونه که در تبلیغ مسائل گوناگون از جاذبه جسمی او برای جذب مشتری سوءاستفاده می‌شود.

۳- **تیسروی کارآرزان /** زن به منزله محور و ستون خیمه زندگی نقش اساسی در خانواده دارد؛ ولی با صنعتی شدن اروپا، نیاز به کارگر ارزان قیمت و پایین آوردن هزینه تولید در قبال افزایش سود و سرمایه سرمایه‌داران، حرکت‌هایی برای بیرون کشیدن زن از محور خانواده و حضور در کارخانه‌ها برای تولید در قالب نیروی ارزان قیمت که به اندازه مردان کار می‌کردند ولی بسیار کمتر از آنها حقوق می‌گرفتند، با حمایت سرمایه‌داران آغاز شد. در بیانیه اخیر مجمع بین‌المللی زنان جهان با اشاره به سودجویی کارفرمایان در سراسر جهان آمده است: «زنان منبع نیروی کار ارزان و بی حقوق‌ترین قشر طبقه کارگر هستند که در همه جای جهان، مورد استثمار کارفرمایان قرار می‌گیرند.»

۴- **سلطه بر جهان /** با ترویج برهنگی و از هم پاشیدن نظام خانواده، جوامع بشری با بحران هویت رویه‌رو شدند و با استفاده از ابزارهای تبلیغاتی، رسانه‌ها و کمپین‌ها به سمت تحمیل مردم و تأمین منافع خود قدم بر می‌دارند که به حتم حجاب و عفت زن در هم‌افزایی با عفت و غیرت مردان سد محکم در برابر این برنامه‌ریزی شوم است.

## قبیله عشق

## اینجا قتلگاه من است



شهید نوروزی صدها کیلومتر دورتر از محل تولدش به شهادت رسید تا اثبات کند، برای او امنیت مردمش آنقدری مهم است که برای آن ماه‌ها همسر و فرزند ۹ ماهه‌اش را تنها بگذارد و در کشوری دیگر اردو برزند، بجنگد و در آخر هم جانش را بدهد و شهید شود.

شهید نوروزی آنقدری شجاع بود که در میان هم‌زمانش لقب «شیر سامرا» را به خود گرفته بود.

رفتار شهید نوروزی در شب شهادتش عجیب بود؛ زیرا غسل شهادت انجام داد و پیراهن مشکی‌اش را که همه ساله برای اقامه عزای آنمه‌(ع) به ویژه محرم و صفر می‌پوشید، بر تن کرد.

مهدی در عملیاتی که شهید شد، سکان فرماندهی را برعهده داشت و برایش به نتیجه رسیدن عملیات خیلی مهم بود. مدام توصیه‌هایش را تکرار می‌کرد و یک لحظه آرام و قرار نداشت.

اما رفته رفته در کمین دشمنان افتادیم و آتش سنگین از چند طرف به سمت ما بارید.

مهدی مثل یک شیر چندین بار ایستاد و من هم همراهی‌اش کردم، اما واقعیت این بود که تعداد و آتش آنها صدها برابر بیشتر بود. در یکی از آخرین لحظات، مهدی شجاعانه ایستاد و به طرف آنان تیراندازی کرد؛ اما ناگهان با ضربه به زمین خورد و گفت: «تیر خوردم.»

من بلافاصله کپشش را درآوردم، تیر به سمت راست سینه‌اش خورده بود و از آن طرف در رفته بود؛ اما خونریزی بسیار شدیدی داشت و تقریباً همه لباس‌هایش خون‌آلود شده بود. با همین حالت هنوز یک خشاب گلوله داشت، باز هم شجاعانه ایستاد و تا آخرین فشتگش را هم ایستاده شلیک کرد؛ اما دیگر جانی برایش نمانده بود. نفسش به شماره افتاده بود و مدام یا حسین (ع) می‌گفت. به من گفت: «اینجا قتلگاه من است و من همین جا شهید می‌شوم.» سرش را روی سینه‌ام گذاشتم، داداش صدایش زدم و گفتم: «تو شجاع‌تر و پهلوان‌تر از این هستی که سریع شهید بشی.» گفت، نه و حرف‌هایی برام زد و وصایایی کرد و من فقط گریه می‌کردم. همه اینها در حالی بود که همچنان آتش دشمن ادامه داشت.

یکی دو تا از بچه‌های دیگه آمدند و من مهدی را کول کردم. یک‌سره یا حسین (ع) می‌گفت؛ اما تا به ماشین رسیدیم، دیگر صدایش قطع شد. مهدی شهید شده بود و من هم بی‌برادر....

## به نقل از هم‌زمان شهید مهدی نوروزی

شهید مهدی نوروزی در ۱۵ خرداد سال ۱۳۶۱ در کرمانشاه متولد شد. از همان کودکی عاشق نبرد با دشمن بود تا جایی که سال ۱۳۶۷ در زمان عملیات مرصاد به صورت مخفیانه و پشت وانت دایی‌اش به جبهه رفت. مهدی خط‌شکن بود، همیشه در وسط میدان معرکه بود و سرانجام در تاریخ ۲۰ دی ماه سال ۱۳۹۳ و در دفاع از حرم امامین عسکریین در العوینات در ۴۰ کیلومتری سامرا به دست گروهک تروریستی داعش به شهادت رسید.

## نخبگانی

## که خون به دل انقلاب کردند

پیدیدند که شروع به فتنه‌انگیزی و آشوب در دل انقلاب اسلامی کردند. از تجزیه‌طلب‌های کرد، آذربایجان و گنبد که در همان ابتدای راه انقلاب خواستند چسب لای چرخ حرکت انقلاب بگذارند تا کودتای نوژه، واقعه طیس، ترور و جنگ تحمیلی و تحریم‌های بی‌حساب و کتاب استانج، داماتو و هسته‌ای و آشوب‌ها و اغتشاشات اوایل دهه ۶۰، شورش‌های خیابانی تیرماه ۱۳۷۸ و اغتشاشات ۱۳۸۸، آشوب آبان ۱۳۹۸ و بلوای پاییزی ۱۴۰۱ همه و همه از گذرگاه تفکرات نخبگانی عبور کردند.

این نکته فراموش نشود که مس‌تک‌تک این فتنه‌ها، آشوب‌ها و اغتشاش‌ها را به برکت نخبگان انقلابی و اسلامی پشت سر گذاشته‌ایم؛ کسانی که منفعل و بی‌تفاوت نبوده‌اند و در بطن این فتنه‌ها خودشان را به طوفان مباحث و حوادث زده‌اند و هم در مراکز علمی و دانشگاهی جهاد تبیین انجام داده‌اند و هم در مقابل زورگویی‌های اراذل و اوباش مواج‌بگیر غربی ایستاده‌اند که سعی داشتند از فضای غبار‌آلود آشوب‌ها برای خود آب و نانی به هم بزنند.

الغرض اینکه همیشه در مقابل جریان نخبگانی واقع‌بین و جامع، طیف دیگری با نگاه‌های قشری و سطحی ظهور پیدا می‌کند که با تزریق نظر به‌های دست‌چندمی و قلابی محبوبیت و مشهوریتی را برای خود می‌خرند که نتیجه‌اش ایجاد تریبون مفت و مجانی برای ذهن‌های ساده‌ای است که بسا خط و ربط این نخبگان قلابی به حرکت در می‌آیند. در وضعیت کنونی، ایسن افراد غالباً در فضای مجازی تشکیلاتی را برای خودشان دست و پا کرده‌اند و از طریق آن به دل جامعه و فضای حقیقی ورود می‌کنند. این نخبگان مصنوعی از

این طریق به رقیب جریان ریشه‌دار تمدن‌سازی و تولید‌فکر جامعه تبدیل می‌شوند.

این افراد دست‌نشان به هر چه برسد، سعی در خرابی دارند. اطلاعات من در آوردی و هذیان‌طور که بعضاً بدنه دفاع مقدس را نشانه می‌رود، از این قبیل است. نظریات بی‌ریشه و استدلال این افراد غالباً از دل همین بازارهای مکاره فضاهای مجازی به بدنه اجتماع بمپاژ می‌شود. برای نمونه، آنها این شبهه را در بدنه اجتماع تزریق می‌کنند که رزمندگان دفاع مقدس تربیت‌شدگان رژیم پهلوی هستند یا اینکه شهدا و رزمندگان تنها برای آن دوره بوده‌اند و آنها در قله‌ای قرار دارند که دست‌انباری بشر به آنجا نمی‌رسد. در حالی که خودشان بهتر از هر کسی می‌دانند که همین شهدا تیشه به ریشه رژیم پهلوی زدند و ساختمان دیکتاتوری را چنان واژگون کردند که صدایش تا مغز استخوان کشورهای استبدادی و استکباری غربی و شرقی نشست. یا چند دهه بعد از همین دفاع مقدس بود که شهدای مدافع حرم و امنیت در جامعه نمودار شدند که دیدیم چطور در برابر داعشی‌های وطنی و خارجی ایستادند و کمرشان را شکستند.

این جوانان برای دهه‌های پیش و پس از انقلاب نبودند؛ بلکه متولدان دهه‌های هفتاد و هشتاد بودند که دشمنان خارجی و نوکران دست‌نشانده آنان از طریق رسانه‌ها، شبکه‌ها، فیلم‌ها و سریال‌های خود بارها فریاد زدند که نسل دهه هفتاد و هشتاد دیگر پای کار نظام انقلاب اسلامی نخواهند بود!

اینکه در هر دوره‌ای آتش بلبشوهارا جوانان همان دوره خاموش می‌کنند، خود گواه راستی و منطقی بودن جریان انقلاب است؛ چراکه می‌دانند انقلاب از دنیا توشه‌ای برای خود نمی‌خواهد، بلکه تنها نگاهش به ثمر رساندن درخت وجودی

مستضعفان و مستتمدان و مظلومان است. انسان در میدان‌های مبارزه است که نخبگان را شناسایی می‌کند. در این دوره هم اگر کسی بخواهد گرای دشمن و منافق را به خوبی رصد کند، حتماً باید خودش را وارد میدان مبارزه کند؛ والا طولی نمی‌کشد که خود را در زمین دشمن خواهد دید.

نمونه آن را می‌توان در برخی از تحلیلگران نخبه‌نمای جنگ تحمیلی دید که دفاع مقدس را غیرعقلانی و غیرمدبرانه می‌خواندند و مخالف جدی جبهه و جهاد بودند. آنها به جای نقش‌آفرینی در عرصه جهاد و شهادت، مدام به تیزدن و کارشکنی و تخطئه و تشکیک روی آورده بودند و تلاش می‌کردند از روحانیت و رهبری و انقلاب اسلامی به دلیل قطع رابطه با شیطان بزرگ انتقام بگیرند؛ نهضت آزادی و دار و دسته بازرگان سند بارز این همجمله‌های داخلی بود. به موازات نهضت آزادی، انجمن حجتیه با در چکمه نهضت آزادی کرده بود و در محافل مذهبی به سمپاشی و زوایه‌دار کردن ذهن مردم در مواجهه با جنگ تحمیلی مشغول بودند. از طرفی هم جریان منتظری وجود داشت که با اظهارات گاه و بی‌گاه منتظری و خصوصاً سخنان رادیکال او در ۲۲ بهمن ۱۳۶۷ که قدرت تخریب آن قابل مقایسه با هیچ جریان دیگری نبود!

به هر حال، هر یک از این مصیبت‌ها که به دست مزدوران یا نخبه‌نمایان وطنی شکل گرفت، باید ما را به این نقطه برساند که اندیشه‌های فاسد و تحریف‌آمیز آنان همیشه در کمین انسان‌هایی است که در گوشه و کنار میدان مبارزه نشسته‌اند و تا زمانی که پا در رکاب اندیشه و علم و عمل نگذارند، در زمین دشمن هستند.

## پله اول و آخر شهادت

رفتارها و برخوردهای شهدا را از ذربین خاطر‌نویسان و نویسندگان حوزه دفاع مقدس می‌خوانم و می‌بینم؛ اعجابی در ما شکل می‌گیرد که نشان می‌دهد تا آن لحظه به این فهم از برخورد نرسیده بودیم؛ برخوردی را گمان می‌کردیم درست است، اما اثرات مخربی را به جا گذاشته یا اینکه فکر می‌کردیم عملی اشتباه است، در حالی که عکس این تفکر بوده است.

بنابراین، نباید به سادگی از کنار یادگاران دوران دفاع مقدس و مدافعان حرم گذشت. رزمندگانی که خاطراتی از شهدا را بر کوله‌بارشان دارند و هنوز کسی این سوغات را از دوش این عزیزان برنداشته تا در میان مردم پخش کند. اینکه رهبر معظم انقلاب، رزمندگان و اپن‌گران که ناظران اصلی حرکات و سکنات شهدا بوده‌اند، تأکید جدی بر ابلاغ سیر و سلوک شهدا دارند، عمده دلیل صحبت‌های‌شان رسیدن جامعه به آن جایگاه، مقام، فضای فکری و اجتماعی است. دو نمونه از خاطرات شهدایان را که جای تأمل دارد، در ادامه می‌خوانیم؛ سردار شهید ذبیح‌الله عالی از فرماندهان سپاه و زاده جوپار بود. به خاطر بضاعت

حاج قاسم عزیزمان جمله معروفی داشت که حسن مطلع و حسن ختام هر بحث اخلاقی است: «شرط شهید شدن، شهید بودن است. اگر امروز بوی شهید از رفتار و اخلاق کسی استشمام شد، شهادت نصیبش می‌شود.»

شهیدانه زندگی کردن پله اول و آخر رسیدن به شهادت است. اینکه آیا شهید می‌شویم یا خیر را باید در سنگ محک سبک و سیره زندگی برانداز کنیم؛ اگر رنگ شهادت داشت و تب و تاب شهادت در آن موج می‌زد، امیدوار باشیم و یقین کنیم که روز شهادت، روزی‌مان خواهد شد؛ اما اگر این ملاک در زندگی ما جایی نداشت، باید بت‌پریم. بنابراین، کافی است به رفتارها و تصمیم‌های روزانه خود نگاه کنیم و ببینیم تا چه میزان انتخاب‌ها، تصمیم‌ها و رفتارهای ما با معیارهای خدایی تطابق دارد. اینکه روایات ما را به حساب‌کشی از خودمان در هر روز سوق می‌دهد، دلیل اولش همین است. غلط یا درست بودن افعال روزانه‌مان یک بعد زندگی است و الگوبرداری از شهدا و انتخاب نوع برخورد با دیگران بعد دیگر. وقتی

## کتابخانه

## بازتاب جهانی یک سفر

## یادداشتی بر کتاب سفر به گرای ۲۷۰ درجه

می‌شوند، خود او نیز مجروح شده و به پشت خط می‌آید. بعد از چند روز به شهر خود بازگشته و زندگی عادی را از سر می‌گیرد. پس از مدت کوتاهی با دریافت تلگراف یکی از دوستانش، خود را آماده بازگشت به منطقه می‌کند.

نویسنده کتاب درباره این اثرش می‌گوید: «نوشتن این رمان حدود یک سال و نیم زمان برد و هنگامی که به پایان رسید، احساس کردم توانستم یک روزنه کوچک از جنگ را به تصویر بکشم. به نظر من هر اثری که در مورد جنگ به چاپ می‌رسد، یک روزنه است و این روزنه‌ها می‌توانند در نهایت، قسمتی از جنگ را نشان دهند. اصلاً جامعه‌شناسی ادبیات، بعد از سال‌ها روی این آثار تحقیق می‌کند تا جامعه آن لحظه ایران و افکار

داستان کتاب از این قرار است که از زبان شخصی به نام ناصر بیان می‌شود. ناصر رزمنده جوانی است که بارها سابقه شرکت در جبهه داشته است. در ایام امتحانات، مشق و درس را رها کرده و به همراه دوستش، علی راهی منطقه جنگی جنوب می‌شود. در آنجا ضمن دیدار مجدد با دوستان سابقش، از قریب‌الوقوع بودن عملیاتی مهم (کربلای ۵) اطلاع می‌یابد. حین عملیات بسیجی از دوستانش شهید و مجروح

برخی کتاب‌ها به اندازه یک دنیا ارزش دارند. اینکه می‌گویم یک دنیا، نه اینکه اغراق باشد و تعریف و تمجیدی بی‌اندازه برای آن قائل شوم. حقیقتاً همین‌طور است که می‌گویم. «سفر به گرای ۲۷۰ درجه» از این جنس کتاب‌هاست. کتابی که تا دل قاره آمریکا رفت و در آنجا ترجمه شد. «پال اسپراکمن» نایب رئیس مرکز مطالعات دانشگاهی خاورمیانه در دانشگاه رانگرسز آمریکا، پس از خواندن این اثر جایی آن را در کتابفروشی‌های آمریکا خالی دید و بر آن شد تا این اثر را به انگلیسی ترجمه کند.

پس از ترجمه انگلیسی اثر، ترجمه‌های صربی، اسپانیایی و لهستانی، روسی و ایتالیایی آن نیز روانه بازار جهانی کتاب شد. برای همین می‌گویم برخی کتاب‌ها به اندازه یک دنیا ارزش دارند.

رمان «سفر به گرای ۲۷۰ درجه» احمد دهقان با موضوع جنگ ایران و عراق شکل گرفت. این کتاب به دلیل سبک خاص نوشته و روایت عمیق و ویژه جنگ مورد توجه جدی قرار گرفت. سفر



را خدمنگزار اسلام و امام قرار بدهد.»

شهید پاسدار محمد بارانی نیز در بخشی از وصیت‌نامه زیبایش نوشته بود: «سفارش من به کارمندان دولت، آتاهایی که حقوق از بیت‌المال می‌گیرند و از خون شهیدان تغذیه می‌کنند، این است که مبادا کم‌کاری کنید.»

حال به خود بنگریم و ببینیم چقدر طبق منش و گفتار شهدا عمل می‌کنیم و کجای زندگی شهیدان هستیم!

آدم‌هایی که در آن جنگ بودند را پیدا کند.»

در بخشی از کتاب می‌خوانیم: «می‌رویم بیرون سنگر، علی توصف ایستاده و با ابوالفضل فرمانده دسته دو، کرکری می‌خواند. دو صف شله‌ایم در کنار هم و منتظریم که چه دستور برسد و چه کارمان کنند. یکی از توصف دسته دو بلند فریاد می‌کشد: برای سلامتی بچه‌های دسته یک... و به یکباره همه‌شان فریاد می‌کنند... به دکتر متخصص اطفال مراجعه کنید! می‌زنند زیر خنده.»



روی خط

صبح صادق را به بسیج اساتید برسانید

۰۹۱۴۰۰۰۶۷۸۱ / سلام، عرض ادب.

سعی کنید هفته‌نامه صبح صادق به بسیج اساتید و فرهنگیان بیشتر برسد، تأثیر دارد.

۰۹۱۸۰۰۰۸۶۳۱ / سلام، خدمت

حضرات بانک مرکزی برسانید که با مانع شدن از پرداخت وام ۵۰ و ۱۰۰ میلیونی به ملت تورم درست نمی‌شود! ماهه دنیال وام از سازمان، می‌گن تهران اجازه نمی‌ده، زندگیم فلج شده! از صبح صادق تمنا داریم مستقیم خدمت بزرگان سپاه برساند.

۰۹۱۲۰۰۰۶۲۸۱ / ایسن چه وضعیه در

شهرهای شیعه که هنوز عید غدیر تمام نشده و عید مباحله را برگزار نکرده‌ایم، بعضی هیئت‌های خیابانی تمام خیابان را سیاهپوش کرده‌اند، هنوز چند روز تا آغاز محرم مانده است؛ جشن و عزا را به موقع برگزار کنیم.

۰۹۱۴۰۰۰۱۳۲۴ / چرا وام مسکن

بسیجیان کد ۸۹ را با تأخیر می‌دهند؟ در ضمن با توجه به قیمت بالای زمین با این مبلغ، آیا می‌توان ۱۰۰ متر زمین خرید؟!

۰۹۹۳۰۰۰۲۷۸۰ / از مسئولان

خواهشمندیم از بیانات رهبر معظم انقلاب صحیح و بجا استفاده کنید؛ چون واقعاً هر جا رهبری حرفی زدند، به واقعیت تبدیل شده است. پس خواهشمندیم مسئولان کشوری با جدیت به مشکلات اقتصادی کشور رسیدگی کنند تا ان‌شاء‌الله با توکل به خدا و جوانان انقلابی بتوانیم از این آزمون سربلند بیرون بیاییم.

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۴۹ / کنکور مشترک آب در

آپارتمان‌ها، عامل اسراف و مدیریت نشدن مصرف آب و نیز موجب اختلاف و تضییع حقوق ساکنان و حق الناس می‌شود.

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۲۹ / اخذ مالیات از

واردکننده مواد اولیه، تولیدکننده، توزیع‌کننده، فروشنده و مصرف‌کننده از یک کالا موجب گرانی و تورم می‌شود. بازنگری و بررسی سیستم اخذ مالیات می‌تواند به کاهش گرانی‌ها منجر شود. «همدانی»

۰۹۱۵۰۰۰۴۴۷۴ / انقلاب ما به ایران

محدود نیست، انقلاب مردم ایران نقطه شروع انقلاب بزرگ جهان اسلام به پرچمداری حضرت حجت(عج) است.

۰۹۱۴۰۰۰۲۹۶۸ / رهبر شجاع انقلاب

چند سال پیش فرمودند دوران بزن در رو تمام شده است. امروز صهیونیست‌های کودک‌کش و جنایتکار با اعماق وجودشان این هشدار امام خامنه‌ای را حس می‌کنند. «حسینی» از تبریز

۰۹۱۸۰۰۰۷۳۲۸ / سفر رئیس‌جمهور

به سه کشور آفریقایی نوید بخش وحدت مستضعفان جهان در برابر مستکبران جهان است. ما از دولتمردان می‌خواهیم عقد اخوت با برادرانمان در این قاره ثروت‌مند را هر روز محکم‌تر کنند.

# آرامش در سبک زندگی اسلامی محقق می‌شود

## پیام صمیمانه فرمانده کل سپاه به خانواده‌های پاسداران و پیشکسوتان

سازنده و پر نشاط بودن محفل خانواده است. اگر در مأموریت پر مهر خانواده، درس‌های نهضت اسلامی، سیره امامین انقلاب و برکات بی‌شمارش به درستی تدریس شود، تیرهای هیچ فتنه‌ای به خیمه‌های ایمان، کارگر نمی‌افتد و هیچ زلزله‌ای بنیانش را نمی‌لرزاند. از خانواده‌های مکرم پاسداران که بحمدالله همه از معنویت‌ها و معارف الهی سرشار و به آرمان‌های این نهاد پر فروغ دل بسته‌اند، انتظار داریم همان‌گونه که همواره در جبهه انقلاب با اخلاص، پر تلاش، پیشتاز و پیش‌برنده بوده‌اند: - در عمق‌بخشی به باورها و حضور مؤثر در تمامی صحنه‌های انقلاب همچنان راسخ و استوار باشند. - از وظیفه هدایت‌گری فعال و نقش مهم

کنشگری پویا در جامعه، لحظه‌ای غافل نشوند. - شک‌ها و شلیک‌های دشمن در جنگ ترکیبی همه‌جانبه بر ضد نظام مقدس جمهوری اسلامی را، به مردم بازشناسانند. - از آنجا که رسالت‌ستار پاسداری در هر حریم و جغرافیایی از زمین و زمان، نیازمند ابزارهای گسترده علمی و فکری و دستیابی به عرصه‌های دانش و فناوری نوین است، در فراگیری علوم، به فرزندان و اعضای خود پراکنیزه و سرشار از شور و شوق بوده، برای فتح قله‌های علمی و استخدام تمامی فناوری‌های روز، پیشتاز و سرآمد باشند. - ما معتقدیم همه میوه‌های آرامش در باغ سبک زندگی اسلامی به ثمر می‌نشیند، بنابراین سمت و سوی همه حرکت‌ها و اصول همه برنامه‌ها مان بر اساس سبک زیستن دینی و مکتبی باشد.

و در پایان، فرش پرنگار ایران اسلامی ما با نقش جوانان و رنگ شورانگیز رشادت‌های آنان، زیبا و زیننده می‌ماند، جاودانگی این دلاوری‌ها، ماندگاری آن خاطره‌ها و تکرار دوباره حماسه‌های تاریخی، نیازمند وجود فرزندان پرتعداد و حضور نسلی سالم، با بصیرت، مقاوم و گوش به فرمان ولی امر مسلمین حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای(مدظله العالی) است. اینجا به مناسبت فرارسیدن روز خانواده، با افتخار گل‌واژه‌های قدردانی بیکران خویش را به شما انسان‌های مؤمن و خانواده‌های متعهد پاسداران و پیشکسوتان که بحمدالله از رهروان ولایت و از سربازان راستین اسلامید، اهدا می‌نمایم.

سرلشکر پاسدار حسین سلامی فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

خانواده‌های مکرم پاسداران و پیشکسوتان، خواهران ارجمند، دختران و پسران عزیز سلام علیکم

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

در نگاه زندگی آموز قرآن و در سیره انسان‌ساز اسلام، خانه و خانواده نه فقط یک مکان مسقف و نه یک جمع وابسته به یک نام و دو آدم، که کهن‌ترین نهاد تاریخ و مهم‌ترین بنیان اجتماع بشری است. بیشتر رشدها و شکفتن‌ها در خانواده ریشه می‌گیرد و همه کمالات در آن تبلور می‌یابد.

تکرار واژه‌های «بیست و بیوت» در قرآن، کتاب زیست انسان‌ها، با مصادیق خانه و خانواده و اوج و عروج جاری در آن، بیانگر اهمیتی است که شرع مقدس برای ساخت تمدن نوین، پویا و رشدآفرین جامعه قائل بوده و آن هم به نوبه خود مستلزم سالم،

## فرهنگیان مداح در خدمت انقلاب



سیزدهمین کارگاه مهارت‌افزایی و همایش سالانه فرهنگیان مداح سپاه با شعار «ایمان و امید در حماسه حسینی» در حسینیه حضرت فاطمه الزهرا(س) یادگان ولی عصر سپاه محمد رسول‌الله(ص) برگزار شد.

سردار سرتیپ پاسدار «حسن حسن‌زاده» فرمانده سپاه حضرت محمد رسول‌الله(ص) تهران بزرگ در جمع فرهنگیان مداح سپاه اظهار داشت: «جامعه مداحان در سپاه می‌تواند اثربخش‌ترین اقشار باشند، زیرا بیان آنچه بر اهل بیت(ع) گذشته، آن هم به دور از بزرگ‌نمایی‌های اغراق‌آمیز و به دور از واقعیت، مخاطبان را با حقایق جامعه و دشمنی‌هایی که با اسلام وجود دارد، آشنا می‌کند.» وی افزود: «مداحان نقش مهمی در روشنگری و جهاد تبیین دارند که مد نظر رهبری است؛ به عبارت دیگر، چون مهم‌ترین قشر جامعه جوانان هستند و در هیئت‌ها و پای منابر نیز همین جوانان حضور پررنگی دارند، باید مداحی‌ها به گونه‌ای باشد تا جوانان از استحکام فکری برخوردار شوند.» فرمانده سپاه تهران بزرگ اضافه کرد: «جامعه مداحان پاسدار می‌توانند برای جامعه مداحان الگو و فرهنگ‌سازی کرده و جوانان را مؤمن، انقلابی و موقع‌شناس کنند.»

هم به عنوان میزبان مراسم در حاشیه این مراسم از حضور ۷۰۰ فرهنگیان مداح پاسدار با پرورنده در سپاه خبر داد و افزود: «در سال ۱۴۰۲ در همه یگان‌ها شکل برگزاری مراسم‌های محرم و سایر مراسم‌های عزاداری و جشن از حالت سازمانی به شکل هیئتی تغییر پیدا کرده و بنا شده است هر رده هیئتی داشته باشد یا تأسیس کند و متولی این امور آن هیئت باشد، در این هیئت‌ها مداحان رکن اصلی هستند.»

گفتنی است، استاد مصطفی خورشیدی، رئیس سازمان بسیج مداحان و هیئات مذهبی کشور و حجت‌الاسلام سیدحسین مؤمنی و جمعی دیگر از استادان حوزه‌های گوناگون مداحی در این کارگاه سخنرانی کرده و کارگاه‌های تخصصی برگزار کردند.

## پزشکان جهادی در سیستان و بلوچستان



فرمانده سپاه سلمان سیستان و بلوچستان اظهار داشت: «یکی از عرصه‌هایی که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از گذشته تاکنون با تمام ظرفیت در مسیر آن قدم برداشته، عرصه خدمت در بهداشت و درمان است.»

سردار سرتیپ پاسدار احمد شفقانی در حاشیه بازدید از خدمات پزشکی که به همت سازمان بسیج جامعه پزشکی استان سیستان و بلوچستان برگزار شده بود، تأکید کرد: «بسیج جامعه پزشکی یکی از اقشار ۲۲گانه بسیج است که با ظرفیت بسیجیان خود توانسته با انسجام و سازمان‌دهی لازم، آنها را در مناطق هدف مستقر کند و خدمات لازم را به مردم نیازمند ارائه دهد.»

شفقانی تصریح کرد: «در شهر زاهدان با توجه به شرایطی که دارد، تلاش کردیم تا هر هفته در یکی از محله‌های هدف، با استفاده از پزشکان جهادگری که علاقه دارند در این امر خیر شرکت کنند، این خدمات را برپا کنیم و تیم پزشکی را در آنجا استقرار دهیم.»

وی افزود: «استمرار این حرکت و امتداد خدمت‌رسانی به قشر مستضعف جامعه از ضرورت‌های کار ماست و امیدواریم خداوند از این حرکت جهادگران بسیجی ما رضایت داشته باشد.»

فرمانده سپاه سلمان گفت: «در این

بیمارستان سیار خدمات در موضوعات مختلف پزشکی صورت می‌گیرد که از این میان می‌توان به حضور فوق تخصص قلب باز و متخصصان طب اورژانس، بینایی‌سنجی، داخلی، عفونی، اطفال، زنان و مامایی اشاره کرد.»

وی افزود: «همچنین در این حرکت جهادی شش تیم پزشک عمومی و ۱۰ تیم دندانپزشکی حضور دارند و به مردم نیازمند خدمت‌رسانی می‌کنند.»

وی در ادامه با بیان اینکه پیش‌بینی می‌شود روزانه بالغ بر ۲ هزار ویزیت انجام شود، تأکید کرد: «همچنین برای این حرکت بالغ بر یک میلیارد ریال دارو تهیه شده و پس از ویزیت پزشکان به صورت رایگان در اختیار مراجعه‌کنندگان قرار می‌گیرد.»

## تجلی روحانیت انقلابی و ولایت‌مدار



سردار غیب‌پرور گفت: «تیب امام صادق(ع) تجلی همه روحانیت انقلابی، ولایت‌مدار و خدمتگزار مردم است.»

سردار سرتیپ پاسدار غلامحسین غیب‌پرور، جانشین فرمانده کل سپاه در قرارگاه مرکزی امنیتی امام علی(ع) به همراه حجت‌الاسلام والمسلمین طیبی‌فر، جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران از تیب مستقل ۸۳ امام جعفر صادق(ع) بازدید کردند.

سردار غیب‌پرور در دیدار با طلاب و روحانیون بسیجی گردان‌های تیب مستقل ۸۳ امام جعفر صادق(ع)، بیان داشت: «سپاه و بسیج در طول چهار دهه انقلاب در همه عرصه‌ها متناسب با نیاز جامعه حضور پر رنگ و مؤثری داشته‌اند و در جهت حفظ نظام جمهوری اسلامی از هیچ تلاش و کوششی دریغ نکرده‌اند.»

وی در ادامه گفت: «طلاب و روحانیون، از بدو انقلاب و حتی قبل از انقلاب طلایه‌دار حرکت‌های الهی و مردمی بوده‌اند و در حال حاضر نیز روحانیت به عنوان حافظان انقلاب، این رسالت و تکلیف مهم را بر عهده دارند و سند این مطلب نیز وجود شهدای روحانی در تمامی این دوران‌ها بوده است.»

وی در پایان اظهار کرد: «تیب مستقل امام صادق(ع)، تجلی همه روحانیت انقلابی و

تجلی‌گاه روحانیت ولایت‌مدار است و با توجه به این مطلب لازم است که تیب امام صادق(ع) در خط مقدم دفاع از نظام و انقلاب باشد.»

حجت‌الاسلام والمسلمین طیبی‌فر، جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران نیز بیان داشت: «وقتی تیب ۸۳ امام جعفر صادق(ع) تشکیل شد، بعضی‌ها معترض بودند که تیب چرا تشکیل شده است و چه نیازی بوده که تیب روحانیون رزمی تبلیغی شکل گیرد؛ ولی گذشت زمان و خدمات بیشماری که طلاب و روحانیون بسیجی این یگان در عرصه‌های مختلف داشتند، باعث شد همان اشخاص به وجود پر برکت این نهاد مقدس افتخار کنند.»

## آبرسانی به ۱۰۰ درصد روستاها



جانشین فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی گفت: «تا سال آینده ۱۰۰ درصد روستاهای دارای تنش آبی را در سراسر کشور آبرسانی خواهیم کرد.»

سردار فدوی افزود: «آبرسانی به روستاها و سایر پروژه‌های خدمت‌رسانی به مردم را به شکل جهادی و انقلابی و آن هم به‌زودی انجام می‌دهیم و نمی‌گذاریم کارها طولانی شود؛ چراکه اگر کاری طولانی شود، حلاوت و شیرینی آن از مردم گرفته می‌شود.»

وی با بیان اینکه ۴۴ سال و پنج ماه از انقلاب گذشته و نمی‌توان کار مانده از گذشته را معطل نگه داشت، ابراز کرد: «جاده روستایی، مسکن روستایی و آبخیزداری و بسیاری از پروژه‌ها را سپاه و بسیج با تمام توان انجام می‌دهند.»

سردار فدوی با تأکید بر اینکه مجموعه‌های سپاه از هم سبقت می‌گیرند تا در خدمت‌رسانی به مردم پیشگام باشند، گفت: «توان موشکی هم خدمت به مردم است، اما زمانی که آب به خانه مردم می‌رسد، شیرینی آن را بهتر درک می‌کنند.»

جانشین فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تأکید کرد: «با اطمینان می‌گویم برای انجام تکلیف‌مان در سپاه حتی یک لحظه را از دست نمی‌دهیم.»

وی با تأکید بر اینکه دشمنان را با رفع محرومیت‌ها در داخل کشور، به پشتیبانی می‌رسانیم، ادامه داد: «تمامی مجموعه‌ها برای خدمت‌رسانی به مردم همراه سپاه شوند و سپاه تلاش می‌کند، کارها را با کیفیت عالی و زمان و هزینه کم انجام دهد.»

سردار فدوی با بیان اینکه این محرومیت‌ها در شان مردم شهیدپرور ما نیست و مردم ۴۴ سال پای این انقلاب ایستاده‌اند و شایسته‌های کل عالم هستند که نباید محرومیتی داشته باشند، خاطر نشان کرد: «ما برای رفع مشکلات اقتصادی پای کار نرفتیم و حالا این مشکلات را هم برطرف می‌کنیم؛ زیرا پای هر کاری که رفته‌ایم با موفقیت و بهترین نتیجه بیرون آمده‌ایم.»

# صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی  
صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: عبدالله جوانی  
سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعدالله زارعی، عزیز غضنفری، فرهاد مهروی، مهدی سعیدی، فتح‌الله پریشان، احد کریم خانی، حسین عبداللهی فر دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی صفحه‌آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گودرزی ناظر چاپ: سعید قاسمی چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱) تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱) sswiki.ir @ssweekly info@ssweekly.ir شماره: ۷۷۴۸۸۴۲۶ سامانه پیامک: ۳۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۱۰۱ | دوشنبه ۲۶ تیر ۱۴۰۲

## صبحانه

### آرامش

بزرگ‌ترین درجه آرامش درونی از توسعه عشق و شفقت می‌آید. برای رها شدن از زخم‌های زندگی گاهی باید رها کرد و بخشید تا زمانی که هر صبح چشمان خود را با کینه باز کنیم و آدم‌های خاطرات تلخ را زنده نگه داریم و در ذهن خود هر روز محاکمه‌شان کنیم، رنگ آرامش را نخواهیم دید. گاهی چشم‌ها را باید بست و از کنار تمام بد بودن‌ها گذشت.

## صادقانه

### معنای لاجول و لاقوه الا بالله

از امیرالمؤمنین (ع) معنای «لا حول و لا قوه الا بالله» را پرسیدند، حضرت فرمودند: «مادر برابر خداوند مالک چیزی نیستیم و هر چه داریم از اوست. پس هرگاه او که در حقیقت مالک اصلی است چیزی به ما بخشید، ما و امدار اویم و بار مسئولیت آن به دوش مان است و آنگاه که از ما باز ستاند، تکلیفش را از دوش مان برداشته است.»

## تلخند

سراب ناتو در مسیر زلنسکی / کارتون‌نویست: بورکهارد موهر - آلمان



## داستان

### بوی گل سرخ

مهمان‌ها در خانه خودم نبودم. مهمانی زنانه و کوچک خودمان. از همان‌ها که همیشه تو خونه پیدا کرد که چینی گل سرخی می‌فروخت، یک سرویس برایم سفارش داده بود. کارهایش گران بود. می‌دانستم. معمولاً سفارش‌هایش دانه‌ای بود؛ اما مامان نمی‌خواست چشم‌دنبال چیزی بماند. خوشحال شدم، خیلی. ولی این سرویس روح نداشت، ریشه نداشت. لپ‌پر نشده بود که از اصالت بگوید. ترک نخورده بود که ذهنم صفحه صفحه داستان بسازد از ترک‌های سیاه شده‌اش. از خاطره پلوه‌های کشیده شده تویش. روز چیدن جهاز، یک کابینت را پر کردم از این چینی‌ها که گل‌های سرخش بودند. بعد فکر کردم شاید باید خودم سرچشمه خاطره‌های این ظرف‌ها شوم، در مبدأ بایستم و خاطره بریزم توی رگ‌های نسلم. تا دیروز، دیروز که میزبان اولین

محبوبه گل محمدی نویسنده رومیزی را صاف کردم. گل‌دان و قوری را روی میز گذاشتم. عطر گل سرخ روی قوری همانقدر به مشام می‌رسید که عطر گل‌های نرگس توی گل‌دان. پوش به روشنی بوی چوب میز و صندلی ام بود. استکان کمر باریک چای را که «مستوره» از سفر کر بلا برایم سوغات آورده بود، نشاندیم بین قوری و گل‌دان و دکمه گوشه را زدم و عکس را سپردم به حافظه گوشه. زیرش نوشتم: «بماند به یادگار از اولین مهمانی» و صورتکی با چشم‌های قلبی را چسباندم تنگش و بعد هم عکسی دیگر به آلبوم اینستا اضافه کردم. همیشه به مامان حاجی می‌گفتم عاشق

## کتابه سبز

### دارد محرم می‌رسد

یازده ماه از خدا این روزها را خواستم دیده تر خواستم حال بکارا خواستم

اذن دق الباب این خانه برای ما بس است استجابت پیشکش فیض دعا را خواستم

یازده ماه است می‌خواهم که سلطانی کنم پشت این در ماندن و دست گدا را خواستم

قول دادم این محرم معصیت کمتر کنم همت تویه به درگاه خدا را خواستم

از علی موسی الرضازرق لباس مشکیه دستباف حضرت خیر النساء را خواستم

هر محرم زیر دین صلح آقاایم ما یا امام مجتبی اشفع لنا را خواستم

کربلایی نیستم اما تو شاهد باش که هر دعایی کردم اول کربلا را خواستم

شصت شب از صبح تا شب نوکری در روضه‌ها طعنه خوردن، سوختن پای شما را خواستم

گرچه ناقابل تر از این حرف‌ها هستم ولی یک زیارت اربعین پایین پا را خواستم

از نجف تا کربلا پای پیاده دست جمع روضه خواندن بین این صحن و سرا را خواستم

اهل عالم دارد از ره ماه ماتم می‌رسد هینتی‌ها یا علی! دارد محرم می‌رسد...

سید پوریا هاشمی

## جسم نامنظم

آمد محرم نبض عالم ایستاده از حرکتش حتی زمین هم ایستاده ما پیرو دستور «فاک للحمین» یم بر آفتاب دیده شبنم ایستاده وقتی که پا در این حسینیته نهادم بر تو سلام از دور دادم ایستاده جاروکش فرش عزایت جبرئیل است فرشی که رویش عرش اعظم ایستاده دم: «یا حسین» و باز دم: «جانم حسین» است نامت میان نوحه و دم ایستاده پیش خدا روز قیامت سر بلند است هر کس که پای تو مصمم ایستاده باید یزیدی‌های این ائت بدانند! که شبعه در خط مقدم ایستاده و الله که از هر عذابی در امان است سینزنی که زیر پرچم ایستاده از بس «أنا العطشان» تو خورده به گوشش از جوشش خود چاه زمزم ایستاده ده روز دیگر خواری در بین گودال پهلوئی جسم نامنظم ایستاده

محمد فردوسی

## کشکیات

### آقای قاضی!

اکرم وصالی شاد

طنزنویس

این تهمت‌های ناجور را به پزشکان نجسباید، حاج آقا! فرار مالیاتی کجا بود؟ پزشکان محترم با ارائه شواهد و ادله به رفع این اتهام عجیب و غریب اقدام کردند: ۱- پیاده‌روی برای پیاده کردن عابر بانک! پیاده‌روی سبب چربی‌سوزی شده و ضمن افزایش سوخت‌وساز بدن باعث کاهش وزن در نتیجه سلامتی و کاهش امراض قلبی خواهد شد! ۲- دیدن پول و شمردن اسکناس‌های سبز و نارنجی و رنگ‌های شادش و شنیدن صدای عابر بانک هنگام خروج پول سبب احساس شادی و کاهش افسردگی مزمن افراد خواهد شد. ۳- یاد گرفتن مهارت ریاضی پایه برای تمام سنین الزامی است، لذا پزشکان عزیز با استفاده نکردن از کارخوان تلاش دارند طی فرهنگ‌سازی عمیقی تعداد صفرهای ریال و تومان را به عامه اقشار جامعه آموزش دهند، ضمن اینکه حساب و کتاب پول نقد را هم یاد بگیرند. ۴- استفاده از اکسیژن خالص و هوای پاک کلان‌شهرها که روح را جلا بخشیده و ریه‌ها را تازگی و صفا می‌دهد. ۵- آشنایی با تکنولوژی روز دنیا و آموزش زیرپوستی استفاده از موبایل بانک‌های خفن کشور و اشتغال‌زایی برای جوانان برنامه‌نویس کشور! لذا این وصله‌ها به دکتر جماعت نمی‌چسبد! فرار مالیاتی دیگر چیست؟

– ختم جلسه

– اعتراض دارم آقای قاضی...

## فصل امید

### معاشرت

سبک زندگی امیدآفرین

مولود کرونندی

کارشناس معارف اسلامی



انسان موجودی اجتماعی است و ناگزیر باید با هم‌نوعان زندگی کند. به دلیل اهمیت و تأثیر این ارتباطات بر زندگی او، همواره توصیه‌هایی در این باره شده که دقت و توجه آدمی را در انتخاب هم‌نشین و تعامل و معاشرت با آنها می‌طلبد.

گاه این تأثیر آنقدر زیاد است که نتیجه سعادت و شقاوت انسان را تعیین می‌کند. بیست (تو اول بگو با کیان زستی، پس آنکه بگویم که تو کیستی» بیانی دقیق از همین معناست. در واقع بعد از اختیار و قدرت انتخاب انسان، این دوستان و هم‌نشینان و هم‌راهان او هستند که اگر نگویم سبک زندگی او را تعیین می‌کنند، اما تأثیر عمیق بر سبک زندگی او دارند.

امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: «... پسرم از دوستی با احمق بهره‌بر، چرا که می‌خواهد به تو نفعی رساند، اما دچار زیانت می‌کند. از دوستی با بخیل بهره‌بر، زیرا آنچه را که سخت به آن نیاز داری، از تو دریغ می‌دارد و از دوستی با بدکار بهره‌بر، که با اندک بهایی تو را می‌فروشد و از دوستی با دروغگو بهره‌بر، که او به سراب ماند؛ یعنی دور را به تو نزدیک، و نزدیک را دور می‌نمایاند.» (حکمت ۳۸)

## جناب آقای هادی محمدی

ضایعه درگذشت مادر گرامیتان (مادر شهید رضا محمدی) را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت می‌گویم و از درگاه خداوند منان برای آن مرحومه رحمت و واسع‌الهی خواستاریم.

معاونت سیاسی و هفته نامه صبح صادق

## جناب آقای حاج حسین شریعتمداری

ضایعه درگذشت همشیره محترمتان (خواهر شهید) را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت می‌گویم و از درگاه خداوند منان برای آن مرحومه رحمت و واسع‌الهی خواستاریم.

معاونت سیاسی و هفته نامه صبح صادق

## غیر رسمی

### این آقای خامنه‌ای

#### قبل نیست



در سفری که با آقای هاشمی رفسنجانی به اصفهان داشتم، پس از صحبت‌هایی که بین من و ایشان رد و بدل شد، برگشت و من به گفت: «من می‌خواهم حالا به تو حرف دیگری بزنم. وقتی آقای خامنه‌ای در خبرگان رهبر شدند، من گفتم رهبری کار سختی است. بالاخره رهبر قبلی امام خمینی (ره) بوده. پس ما باید کمک کنیم. اما بعد دیدم که آقای خامنه‌ای آمد از من هم جلوزد و خیلی تحلیل‌هایش عمیق‌تر شد. من خودم را بالاتر از ایشان می‌دیدم؛ اما بعد دیدم که این آقای خامنه‌ای قبلی نیست. آقای هاشمی می‌گفت که به خودم گفتم، آقای شیخ اکبر آن کسی که رهبری را به کسی می‌دهد، ابزاریش را هم در اختیارش می‌گذارد. رهبری را خدا به آقای خامنه‌ای داده، ابزاریش را هم در اختیارش قرار داد، الان هم می‌گویم که برای رهبری جهان اسلام ما «انسب و اصلح» تر از آقای خامنه‌ای نداریم. اینها را آقای هاشمی گفت.»

آقای هاشمی در این حرف جدی بود؛ چون شبیه هم‌سین حرف‌ها را به آقای ناطق‌نوری هم گفته بود.

به نقل از سید علی اکبر پرورش

## حسن ختام

### بهار دل

امید شکوفه‌ای است که از یاد شما جوانه می‌زنند. یاد ششما بهاری است بر دل خزان‌زده و یأس‌آلود. یاد ششما معجزه‌ای است که غروری مؤمنانه بر قلب می‌نشانند و تنهایی و خستگی را کنار می‌زند و آدمی نو متولد می‌شود.

قلبی که به یاد شما تپید، کیوتری است که از خانه کوچیده و رفته؛ خانه بی‌روح و سردی است که ساکنانش هیچ‌گاه قدم در آن نخواهند گذاشت. باید یاد شما در قلب طلوع کند تا عشق دوباره متولد شود، امید شکوفه کند، کیوتر شادی بال‌بازان باز گردد و تنهایی و خستگی بر خاک نشیند.

نمی‌دانم قلبی که یاد شما در آن نباشد، چگونه زنده است. اصلاً برای چه زنده است. درخت به بهار زنده است و وجود آدمی به یاد شما. یاد شما شیشه عطری است که نباید با فراموشی شکسته شود. روزی که قلب این را بفهمد و این شیشه گرانها را به آغوش بکشد، روزی است که زندگی عطر شما را خواهد گرفت و چه مبارک روزی است آن روز.

مولا جان! قلب‌مان را به نام خودتان کنید که این زندگی با یاد شماست که زندگی است.

